

Zabukovljani odrinjeni in zapostavljeni?

KS Šentrupert ne jamči, da bo kmalu posodobljena cesta

ZABUKOVJE — Vaščani Zabukovja so se odločili bojkotirati drugi krog volitev, ker so nezadovoljni s svojim položajem v krajevni skupnosti Šentrupert. Zabukovljani živijo na obrobju te KS in se počutijo zapostavljene v vseh pogledih, zlasti se, kar jim KS obljublja posodobitev oz. asfaltiranje lokalne ceste Sotla — Zabukovje, ki je po mnenju vaščanov najbolj obremenjena lokalna cesta od vseh podobnih cest v KS Šentrupert in prav nič ne kaže, da bi do posodobitve ceste prišlo že v kratkem.

Zabukovljani so ogorčeni, ker se v vodstvu KS mačehovsko obnašajo do njihovih potreb in zahtev ter se norečejo, češ da KS od Zabukovljanov tako nima nič, vlak pa je zanje že odpeljal. Ker je omenjeni odsek makadamske ceste širšega družbenega pomena, saj po njej teži tovornjaki dnevno iz vaškega peskokopa odpeljati od 150 do 200 kubikov materiala za potrebe KS Šentrupert in drugih KS, vaščani menijo, da je posodobitev te ceste toliko bolj upravičena. Zabukovljani so nam povedali, da je poleti v »suhih« mesecih življenje v oblakih prahu nezno in da so travniki ob cesti neuporabni. Želeli so odgovor na vprašanje, kdo je finančni cestno na Hom do občinske meje, na Ravne in Hrastno, čudno se jim zdi, da »imajo skoraj vsi člani sveta KS asfalt do svojih vinogradov« in se sprašujejo, ali jih zato tako odrivajo, ker »nimajo kakšnega bogatega direktorja ali funkcionarja in doklej bodo delali po obrazih in položajih?«. Zagrozili so, da bodo blokirali cesto in tako opozorili na nevzdržen položaj.

P. PERC

Večina Dolenjcev volila...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Škofljanc, Franc Kužner, Franc Ornik, Anton Vodopivec, Anton Kocjan, Jože Ferenčak, Franc Gajski in Ivan Leskovec.

Do ponedeljka popoldne je krška volilna komisija obdelala le rezultate volitev za predsednika predsedstva in za delegata v zboru občin republiške skupščine. Milan Kučan je dobil 54,4 odst. glasov, za zbor občin pa sta tekmovala kandidata Demosa Metod Šonc, ki je dobil 59,8 odst. glasov in bil izvoljen, ter Jože Habinc, kandidat ZKS-SDP.

V sevniški občini je tokrat glasovalo 74,4 odst. upravičencev, kar je precej manj kot v prvem krogu. Pri glasovanju za predsednika Slovenije je bil izid tesen, saj je Kučan dobil 50,7 odst. V zbor KS so bili izvoljeni Jože Roštohar, Alojz Zalašček, Jože Udovc, Stanislava Kos, Jože Lesjak, Jože Dobovšek, Stane Rihtar, Cveto Gradišar, Silva Fric, Jože Zvegljič, Alojz Pavkovič, Stanislav Jazbec, Janez Valant in Anton Jazbec.

Občinska volilna komisija v Sevnici je bila očitno dobro pripravljena na zahtevno delo, tako kot tudi volilni odbori, kajti v ponedeljek ob 16. uri so lahko že postregli tudi z rezultati volitev za občinski DPZ. List ZKS-SDP je dobila 4 mandate, Socialistična zveza 3, Združena opozicija Sevnica pa 7.

V ribniški občini je bila volilna udeležba 78,9 odst., za Kučana se je odločilo 51,1 odst., poslanec v zboru občin pa bo predstavnik Demosa Franc Lovšin (63,5 odst.). V zbor krajevnih skupnosti so bili izvoljeni Alojz Bojc, Bojan Kaplan, Miha Gornik, Jože Lovšin, Emil Benčina, Stanislava Hočevar-Hitič, Ana Henigman, Franc Petelin, Pavel Češarek, Anton Košir, Jožef Košmrlj in Franc Marolt (vsi Demos), Ana Bartol, Slavko Rus in Anton Tanko (SZ), Janez Ravnikar in Janez Bambič (ZKS-SDP), Milan Zobec, Ludvik Mate, Marjan Bolha, Jože Čampa, Ludvik Zajc, Janez Anzelj, Marjan Mohar in Jože Marolt (predlagatelji vaški odbori ali zbori volilcev).

V kočevski občini je volilo 78 odst.,

z 71,2 odst. pa je slavil Kučan. Za zbor občin so izvolili predstavnika SZ Milana Senčurja (51,2 odst.), v zboru KS pa so: Stanislav Pogorelec, Božidar Popovič, Anika Malenica-Dejanovič, Jože Mihelič, Anton Cimprich, Stanko Nikolič, Branko Meglen, Milan Farič in Ivan Okrajšek (vsi SZ), Samuel Žilevski (ZKS-SDP), Drago Papež in Silvo Kraus (Demos), Mihael Petrovič, Borut Hočevar, Anton Prelesnik, Marjeta Orel, Miro Kocjančič, Darko Čop, Rudi Urh, Marjan Kavčič, Marjan Skrljanec, Janez Dogar, Darja Belač, Vlado Prebilih in Franc Cimprich.

REDNO MESEČNO POROČILO NE KRŠKO

KRŠKO — V rednem mesečnem poročilu o obratovanju Nuklearna elektrarna Krško poroča, da je bilo marca proizvedeno 447.940 MWh električne energije, kar je več kot pretekli mesec in za malenkost manj kot januarja. Ta proizvodni rezultat je elektrarna dosegla kljub težjim pogojem obratovanja, saj je bil vodostaj Save izredno nizek in so morali tako rekoč ves mesec vodo hladiti v hladilnih stolpih. O tem pričajo tudi podatki o segrevanju Save, saj je bila v točki mešanja dosežena letos najvišja temperatura 3,58 stopinje Celzija, vendar je bilo mesečno povprečje še vedno pod upravno določeno normo. Tekočinški izpusti so bili tudi večji kot pretekli mesec: tritija so izpustili 7,4 odstotka, ostalih radionuklidov pa 0,12 odstotka. Kljub povečanju so vse količine pod dopustnimi mejami. Koncentracija radioaktivnosti na 500-metrski meji od elektrarne je bila še vedno v mejah, doseženo pa je bilo 0,001 odstotka od letne dovoljene doze 50 mikro sievertov. V preteklem mesecu so napolnili 83 sodov s srednje radioaktivnimi odpadki, skupaj jih je sedaj 7.238.

- **Izdajalec v stranki prav zlahka dobi nagrado.** (Bacon)
- **Kača ne postane zmaj, če ne poje druge kače.** (Grški pregovor)
- **Glavna sposobnost govornika je igranje.** (Demosten)

Bodo dolžniki ustavili JE Krško?

JE Krško prvič med izgubarji — Hrvaška dolguje 131 milijonov

KRŠKO — JE Krško se je po osmih letih komercialnega obratovanja letos prvič znašla na seznamu posavskih izgubarjev, hkrati pa se je v javnosti pojavila vest, da bo elektrarna prenehala dobavljati električno energijo hrvaškemu elektrogospodarstvu, če to ne bo pokrivalo svojih obveznosti.

Pogovor z direktorjem JE Krško inž. Stanetom Rožmanom in z vodjo plansko-analitske službe Stjepanom Lukšcem razkriva, da sta tako obe elektrogospodarstvi kot sama JE Krško v posebnem položaju. »Znano je, da elektrogospodarstvo ne posluje na tržni osnovi, ampak je tako rekoč državna infrastruktura dejavnost, ki deluje po določenih pravilih, kamor štejejo tudi cene. Država namreč raje vidi, da ima stalno enega izgubarja, v tem primeru elektrogospodarstvo, kot pa 1000 drugih. Razmere v elektrogospodarstvu pa so se v zadnjem času precej zaostrile, tako da elektrogospodarstvo pokriva komaj 50 do 60 odst. svojih stroškov. Ker smo mi del obeh elektrogospodarstev, delimo njihovo usodo, zato se je pojavila ta tako imenovana izguba, zato nam tudi obe elektrogospodarsvi dolgujeta toliko denarja. Vendar pa je treba pobudo za odklop elektrike hrvaškemu elektrogospodarstvu razumeti predvsem kot resno opozorilo,« je povedal inž. Stane Rožman. Po njegovem mnenju je kaj malo verjetnosti, da bi se to v resnici zgodilo.

Vodja službe za plan in analize Stjepan Lukše je povedal, da je JE Krško lani proizvedla za 12 odst. več električne energije, kot ji je bilo s planom zastavljeno. S tem je nedvomno precej prispevala, da težaže s preskrbo električne energije niso bile še večje. Kajti proizvodnja električne energije je bila na Hrvaškem v hidroelektrarnah za 50 do 70 odst. manjša kot navadno. S povečano proizvodnjo v JE Krško, kjer je bila cena električne energije le za malenkost dražja kot v hidroelektrarnah, pa je JE Krško precej prispevala k temu, da je bila preskrba z električno energijo kolikor toliko normalna.

• **Po podatkih, ki jih je objavilo Delo, dolgujeta hrvaško in slovensko elektrogospodarstvo JE Krško 236 milijonov dinarjev, od tega samo Hrvatje 131 milijonov.** Zaradi tega so v slovenskem elektrogospodarstvu tudi govorili o možnem odklopu. Sicer pa je v JE Krško lanske izguba znašala 10 milijonov dinarjev, kar je posledica formiranja revalorizacijskega sklada. Na koncu koncev pa tudi te izgube ne bi bilo, če bi v obeh elektrogospodarsvih sproti poravnali svoje obveznosti.

Sedanja »izguba« pa nikakor ne vpliva na zunanjo likvidnost, kajti JE Krško ima na voljo poseben sklad 4 milijonov dolarjev, iz katerega lahko sproti plačuje vse svoje uvozne potrebe in šolanje delavcev. Tako da sedanje težave ne vplivajo na varnost obratovanja.

J. S.

- **Bežimo, opozicija prihaja! Stoly je malo, novih riti pa veliko.** (Vasle)
- **Za vsako rit ena palica raste.** (Ljudska modrost)

Naša anketa

Prazniki so spet prazniki

Kar težko je danes verjeti, da si še lani mnogi niso upali govoriti o velikonočnih praznikih, še leto nazaj pa so to sploh za vse bile »spomladanske počitnice«, zaradi katerih so zdomci in delavci na začasnem delu v tujini povečevali promet na naših mejnih prehodih in cestah. Težko je verjeti, da je Jože Smole ne dosti bolj nazaj spodbudil mnoge razprave in tudi mnogo ogorčenja, ko je prvič voščil Slovincem božič, ki je bil lani celo že dela prost dan, čeprav ga kot »uradni« praznik še nismo izbrali. Demokratizacija in pluralizacija, ki je neustavljivo zajela našo družbo, torej tudi te stvari postavlja na normalno mesto in odpravlja situacijo, ko je bilo spoštovanje tisočletne tradicije obsojeno na posmeh, zaničevanje pa celo preganjanje. Ali bo ta nova pluralna družba zadržala v bodoče tudi vse sedanje »državne« praznike, je še vprašanje, prav pa bi gotovo bilo, da se ne bi krvočno spravila nadnje, kot so se v ne tako davni preteklosti nad »cerkvene«, posebno ne na tiste, ki so globoko zasidrani v ljudski zavesti kot — splošnocivilizacijski. Med take gotovo sodita vsaj dva: dan mrtvih in 1. maj. Sicer pa počakajmo in bomo videli, koliko znamo živeti neindoktrinirano z neko določeno ideologijo.

ANTON ŠUKLJE, kmet iz Bušinje vasi, Metlika: »Prav je, da je končno prišlo do tega, da lahko v miru praznujemo vse praznike, tudi cerkvene, kdor jih hoče. Jaz sem že vseskozi praznoval božič, veliko noč in druge cerkvene praznike in na take praznike ne delam. Vendar si teh praznikov niso upali praznovati vsi, ki jih sicer priznavajo in spoštujejo, ker so se bali. Še danes je nekatere strah, kajti predolgo smo bili pod pritiskom. Seveda priznam in spoštujem tudi druge praznike.«

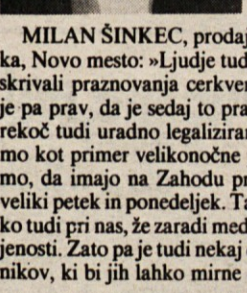
ZDENKA MLAKAR, vodja finančne službe v Rudniku Senovo: »Vsako leto praznujemo veliko noč, ki je poleg božiča zame največji družinski praznik. Ker sem te praznike praznovala že doslej, se pri meni ne bo nič spremenilo, za zdaj pa tudi v javnosti ni bilo opaziti kdove kakšnih sprememb. Poleg cerkvenih praznikov se mi zdi velik praznik tudi 1. maj in prav bi bilo, da bi ostal tudi v prihodnje. Vprašanje je, kako bo s praznikom OF. Lahko zagotovim, da bom praznovala še naprej dan republike, ker imam tega dne rojstni dan.«

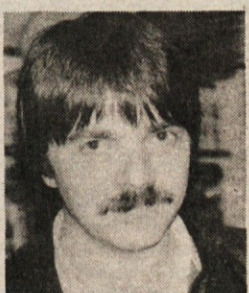
BERNARDA SUŠNIK, tajnica krajevnih skupnosti Brežice: »Zame so cerkveni prazniki predvsem družinski. Iz otroštva imam nanje lep spomin, saj so si starši takrat res vzeli prost dan in se posvetili družini, mama pa je vedno poskrbela za obilno praznično pojedino. Tudi moji otroci z veseljem pričakujejo te praznike, čeprav ne hodijo v cerkev. Proti cerkvenim običajem nimam nič, na ljudi ne vplivajo slabo. Mislim pa, da je treba dati prednost letu in šele nato praznovati. Kdor je na robu preživetja, tudi praznovati ne more, lahko le upa in veruje.«

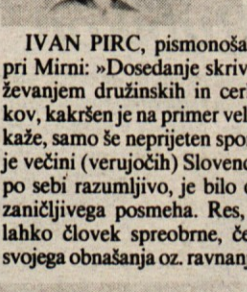
RUDE TREMPUS, kmet iz Vinice: »V ljudeh je še vedno živo krščansko prepričanje, čeprav mnogi doslej niso smeli tega javno pokazati, nekateri pa še vedno ne, mislim, da zato, ker je liberalizacija cerkvenih praznikov prišla tako rekoč čez noč. Res pa je, da so ljudje sedaj bolj sproščeni, ni pa se mi zdelo, da bi bila ob zadnji veliki noči cerkev kaj bolj polna kot pretekla leta. Res je, da so kmečki ljudje že od nekdaj bolj spoštovali cerkvene praznike, čeprav so šunko jedli tudi drugače misleči.«

MILAN ŠINKEC, prodajalec v KZ Krka, Novo mesto: »Ljudje tudi do sedaj niso skrivali praznovanja cerkvenih praznikov, je pa prav, da je sedaj to praznovanje tako rekoč tudi uradno legalizirano. Če vzamemo kot primer velikonočne praznike, vidimo, da imajo na Zahodu proste dneve na veliki petek in ponedeljek. Tako bi bilo lahko tudi pri nas, če zaradi medsebojne usklajenosti. Zato pa je tudi nekaj državnih praznikov, ki bi jih lahko mirne duše opustili.«

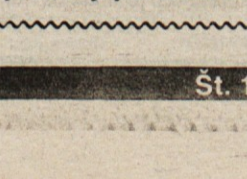
TONE MOŽIČ, finomehanik v sevniški Jutrjanki: »Mislim, da je zadnji čas, da je prišlo do take odjuge za tako pomembne praznike, kot sta, denimo, božič in velika noč. Zakaj bi se moral kdorkoli sramovati, če iz osebnega prepričanja ali zgolj zavoljo družinske tradicije te praznike pojmuje več kot družinski praznik. Marsikomu zdaj ni več treba skrivoma k »žegnju«. Te reči, skratka, postajajo normalne.«

IVAN PIRC, pismonoša iz Zabukovja pri Mirni: »Dosedanje skrivalice z obelježevanjem družinskih in cerkvenih praznikov, kakršen je na primer velika noč, so, kot kaže, samo še neprijeten spomin. To, kar se je večini (verujočih) Slovincem zdelo samo po sebi razumljivo, je bilo drugim vredno zaničljivega posmeha. Res, kako hitro se lahko človek spreobrne, če pričakuje od svojega obnašanja oz. ravnanja neko korist!«

IVO NIMAC, poštar v Kočevju: »Praznikov imamo kar prav, izbira je zadovoljiva. Če hočeš, lahko praznuješ državne, lahko spet samo cerkvene ali pa kar oboje. To je prav in demokratično, demokracija pa pelje k napredku. Po rodu sem Dalmatinec, a sem zadovoljen, ker je Slovenija s svojimi dejanji in še posebno z volitvami odprla pot demokraciji v vsej državi. Lahko pa bi imeli več zasebnih prehrabnih trgovin, da bi bila hrana cenejša in bi tako tudi praznike lepše preživeli.«

DRAGO ŠKULJ, mizar v Inlesu Ribnica: »Če že hočemo v Evropi, moramo spoštovati tudi podobne praznike, kot jih v Evropi. Tam praznujejo cerkvene in državne praznike in prav je, da smo tako začeli tudi pri nas. Jaz praznujem oboje. Če komu bolj ustreza, da praznuje le ene praznike, drugih pa ne, mi je prav in tudi tako prepričanje spoštujem.«

Je renta lahko osnova razvoju?

Predstavniki posavskih strank in bodoči poslanci, sedanji funkcionarji in vodilni v podjetjih na skupnem razgovoru o tem niso bili soglasni

BREŽICE — Povabila na javni razgovor o pogledih na razvoj občine in Posavja so se najbolj razveselili tisti, ki jim je do resnih pogovorov o gospodarstvu. Navdušenje je splahnelo kaj kmalu, že ob pogledu na borih dvajset udeležencev, med katerimi je bilo le malo takih, ki imajo zares možnost vplivati na razvoj občine.

Brežiška koalicija ZSMS — Zeleni, ki je bila organizator pogovora, je prisotne izzvala s dilemo, ali naj občina sprejme ponujeno možnost razvoja s pomočjo odškodnin za velike posege v njen prostor ali pa naj izgradi lasten koncept razvoja na osnovi naravnih danosti. Glede na to, da je Posavje ekološko zelo ogroženo, ali kot so menili nekateri, da je za Slovenijo žrtvovala regija, se je pogovor le malce preveč zakusil v zeleno smer.

Drago Ivanšek je poudaril, da imajo Brežičani za resne pogovore pravzaprav malo osnov. »Investitorji so ob pripravi gradnje elektrarn na Savi sprejemali nekatere naše zahteve, vendar bi zanje

morali pripraviti programe, česar pa nismo storili! Nismo proti vsem posegom v prostor, temveč le proti takim, za katere niso izdelane ekološke študije. Podpiram lasten koncept razvoja, katerega osnova so domači kadri. Čudno se mi zdi, zakaj nam sedaj nekdo ponuja rento, ko pa celih deset let ni bilo moči dobiti niti dinarja. Bojim se, da ne bi rente sprejeli le zato, da bi nato v naš prostor dobili še dodatno umazanijo!«

»Uvodne dileme pravzaprav ni,« je menil Anton Zorko, »saj mora občina dobiti rento za posege, ki so že bili, in jo pametno naložiti v dejavnosti, ki bodo zmanjšale nezaposlenost in dnevno migracijo delavcev, obenem pa mora iz-

koriščati tudi naravne danosti za svoj razvoj. Pri renti ne gre za barantanje, je pa posledica občinske nesposobnosti, da je še nismo dobili.«

Ciril Kolečnik je zatrdil, da je renta pozitiven odmev sprememb v naši družbi. »Mi rente namreč nismo priznavali, ker je izdori Marx ni priznal. Krška občina je izkoristila svoje zakonske možnosti, tj. zakon o odškodnini za uporabo mestnih zemljišč. Tak položaj je omogočil sistem, ki je omogočil tudi JEK. Menim pa, da največji problem ni

• **Neko majhno soglasje so prisotni predstavniki različnih strank le dosegli. Priprani so, da je potrebno iztržiti odškodnino za neizbežne posege ter jo vložiti v produktivne dejavnosti. Pri tem so se obregnili ob osnutek vrednoti skupnih programov v Posavju, ki ga pripravljajo v okviru študije o razvoju podeželja in krajskih zasnovi Krškega polja. Do leta 2000 naj bi po tem osnutku večina od 70 milijonov dolarjev bila namenjena razvoju infrastrukture v Posavju.**

fizično onesnaženje prostora, ampak mentalno onesnaženje, v naših glavah!«

B. DUŠIČ

ljubljska banka

Dolenjska banka d. d. Novo mesto

Potovalni čeki —

so možnost za vse, ki se odpravljate na potovanje zunaj Evrope, in za tiste, ki si za potovanje po Evropi in Sredozemlju niste pravočasno zagotovili evročekovne kartice in evročekov.

Potovanja na druge celine so že zaradi razdalje navadno daljša, poleg tega so potni stroški previsoki, da bi se na takšno potovanje odpravili le za krajši čas. To pa pomeni, da je znesek denarja, ki ga vzamete s seboj na pot, večji, saj mora zadoščati ne le za predvidene, temveč tudi za nepredvidene izdatke in stroške.

V Ljubljanski banki vam za takšna potovanja predlagamo potovalne čeke. To so apoenški čeki, kar pomeni, da je na posameznem čeku že vpisan znesek v določeni tuji valuti, ob vnovčenju pa se na ček le še podpišete.

Na voljo so čeki v različnih apoenih in valutah. Izbirate lahko med čeki v USA in kanadskih dolarjih, v nemških markah, švicarskih in francoskih frankih ter v angleških funtih.

Najpomembnejša prednost potovalnih čekov je varnost, ki jo zagotavlja način izdaje in vnovčevanja čekov. Tako imate celo možnost, da se zaradi izgube ali kraje čekov med potovanjem oglasite v pooblaščen tuji banki, ki vam za del odtujenih čekov izda nadomestne čeke za najnujnejše stroške. Pogoj je, da skupaj s čeki ne izgubite tudi prodajnega obrazca, ki vam ga hkrati s čeki ob nakupu izda Ljubljanska banka.

ljubljska banka Pravi naslov za denarne zadeve

Ljubljansko pismo

Izstop iz države je treba plačati

Kdo bi ob morebitni odcepitvi Slovenije pil in kdo plačal

LJUBLJANA — Po sprejemu amandmaja k slovenski ustavi je odcepitev Slovenije od Jugoslavije možna, to je dejstvo. Ali pa je tudi pametna in koristna? Konec koncev ne gre le za to, ali se je mogoče odcepiti, marveč predvsem za to, ali je takšna poteza modra. Odcepitve niso samo redke, so tudi zelo neprijetne. Kako poravnati mednarodne obveznosti stare države? S kakšno vsoto izplačati Republiko Slovenijo, ki je desetletja prejela nemajhne denarne injekcije? Uradni viri, ki bi dokazovali slovenski prispevek v blagajno zveze in drugih republik, pa so nezanesljivi.

In kako vidi ta problem »druga stran«, npr. Srbija? O tem je možno sklepati na podlagi intervjuja »Duga« z Dobrico Čosićem, ki pravi: »Slovinci bodo zanesljivo izrazili željo po odcepitvi in vzpostavitvi samostojne države (tega ne bodo storili letos, morda tudi ne v nekaj naslednjih letih, zanesljivo pa si Slovenci prizadevajo za vzpostavitev samostojne države in za odcepitev od Jugoslavije). Srbi morajo predpreti takšno odločitev že danes. Poudariti pa morajo svoje nacionalne interese in izstaviti račune Jugoslaviji in Slovincem. Ti računi niso majhni, vendar pa se morajo poravnati. Izstop iz Jugoslavije bo treba plačati!«

Kot je videti, se še malo ne ve, kdo bi ob morebitni odcepitvi Slovenije pil in kdo plačal.

V. BLATNIK

kmetijstvo

KAKO ONESNAŽUJEMO?

KOČEVJE — Lani je bila kočevska Rinja trikrat onesnažena: dvakrat so spustili vanjo barvo iz Tekstilane, enkrat pa kri iz Klavnice. Gotovo pa je bilo onesnaženje še več, a niso bila evidentirana. Naravno in bivalno okolje je vedno bolj onesnaženo. (Iz poročila postaje milice).

Pred kratkim je bila v Kočevju na obisku delegacija iz občine Oer-Erkenswick iz Nemčije. Na pogovorih so med drugim ugotovili, da imajo v obeh občinah tudi klavnice. V klavnici v Oer-Erkenswicku zakoljejo in predelajo na dan 5.000 prašičev (v kočevski pa 50 do največ 100). Nemci imajo največje farme z zmogljivostjo do največ 1.000 prašičev (na Kočevskem do 25.000). Nemci izkoristijo od prašiča vse, tudi kri in celo ščetine. (Kako je s tem v Kočevju, pa delno pove poročilo postaje milice, ki smo ga omenili v začetku).

P-c

Slovenija Moja dežela.

VODNIK V KUPČIJI

Odkupne in prodajne cene v KZ Krka Novo mesto
Cene mladega pitane goveda so še vedno enake, kot so bile doslej. Na meso plačujejo mlado pitano govedo od 26 do 30 din za kilo v ekstra klasi. Vendar pa je v zadnjem času opaziti, da je

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Ta teden na novomeški tržnici spet ni bilo kdove kake izbire, temu primeren pa je bil tudi obisk. Tako rekoč običajna ponudba je obsegala radič po 60 din, česen po 20, gajba semenskega krompirja je bila 100 din. Jajca so bila po 1,5 do 2 din, kilogram oluščanih orehov po 90 din in neoluščanih po 35 din, jabolka precej slabe kakovosti pa so bila po 17 do 20 din kila. Precej zasoljene so bile cene različnih sadik za solato, kjer je šopek veljal 10 din, še višje pa so bile cene semenskega fižola, ki ga prodajajo na decilitre po 10 din. Različne so bile tudi cene čebulčka, ki so se gibale med 20 in 40 din za liter. Na tržnici je bilo mogoče kot ponavadi kupiti sirček, skuto in izvrsten domač kruh.

Na trgu bodo pekli celega vola

Teden cvička in 1. slovenski vinogradniški sejem bo na Glavnem trgu od 2. do 6. maja — Doslej največja prireditel, z najbogatejšim programom

NOVO MESTO — Priprave za Teden cvička in 1. slovenski vinogradniški sejem so v polnem teku. Prireditel, ki bo povsem drugačen od prejšnjih — njen generalni pokrovitelj pa bo zagrebška trgovska hiša Kerametal — bo od srede 2. nahad do nedelje, 6. maja, na Glavnem trgu. Društvo vinogradnikov Dolenjske je letos spet prireditel vrnilo v roke vinogradnikom svojih podružnic. V petih dneh bo na trgu za uspeh prireditel delalo skoraj dvesto vinogradnikov iz podružnic Šentupert, Tr-

HRAM ZA TRG — V dneh prireditel Teden cvička bodo na trgu postavljeni tudi trije leseni hrami, ki jih pod vodstvom prireditel tesarja Matevža Ramovža iz Homa nad Šentuperom delajo kar vinogradniki sami. (Foto J. P.)

ške gore, Škocjana, Podgorja, Malkovca in Šentjerneja.

Vse izložbe trgovin bodo opremljene s staro vinogradniško opremo, ki jo zbira in pripravlja Dolenjski muzej v sodelovanju z metliškimi in brežiškimi muzeji, nekaj opreme naših dedov vinogradnikov pa bodo na trgu pokazali tudi vinogradniki in srednja kmetijska šola Grm. Študijska knjižnica Mirana Jarca bo v sodelovanju z Mladinsko knjigo pripravila izložbo vinogradniške literature dolenjskih avtorjev. V teh prostorih bo tudi razstava fotografij o predvojnih novomeških gostilnah, ki jih je zbrala Slavka Ložar. V vseh dneh pri-

reditve bo rdečo nit prireditel dajal slovenski sejem vinogradniške opreme in pripomočkov. Marsikaj bo tu mogoče kupiti po nižjih sejemskih cenah.

Severni del trga bo gostinski. Vinogradniki in njihove žene se še posebej pripravljajo na kulinarčno ponudbo. Ta bo zagotovo izvirna in zanimiva. V soboto bodo Šentuperčani pekli tudi vola. Marsikateri jedi bodo postrežene v izvirni starinski posodi.

Vsaka gostujoča podružnica se bo na svoj dan na velikem odru predstavila z nekaj običaji in obredi, v pesmi, besedi, plesu in igri. V sredo bo za zabavni del prireditve poskrbel ansambel Slovenija, v četrtek bodo obiskovalcem na trgu igrali Veseli Zaslavci, v petek bo trg v znamenju ansambla Tonija Verderber-

ja in ekipe Modre kronike, v soboto bo popoldne igral ansambel Ivana Puglja, v večernih urah pa bodo Dolenjci in drugi obiskovalci lahko pozdravili Loj-

• Naj se zapišemo, da bodo za vse na trgu poskrbeli vinogradniki sami. Čez dan bodo gostinci in redarji, po polnoči pa »komunalci«. Prireditel bo na trgu vsak dan od 9. do 24. ure, zato v teh dneh ne bo mogoče parkirati. Popolna zavora trga bo šele v popoldanskih urah.

zeta Slaka. Ta dan bo na trgu modna revija tovarne Labod. V nedeljo, zadnji dan prireditve, bo v znamenju dolenjskih vinogradnikov.

J. PAVLIN

Bo v gozdovih več reda?

Gozdni prekrški so v Beli krajini takoj za cestnoprometnimi — Bodo višje kazni pomagale?

ČRNOMELJ, METLIKA — Belokranjski naredijo zelo veliko gozdnih prekrškov, bodisi da gre za sečnjo dreves brez predhodnega odkaza ali za nakup in prodajo lesa mimo GG. Lani je bilo takšnih prekrškov kar 54 in le še cestnoprometnih kršitev je bilo več. Razlogov za to je več: bližina Hrvaške, kjer so drugačni predpisi, bolj prost trg z lesom in veliko višje odkupne cene lesa kot v Sloveniji ter smešno nizke kazni za

prekršek, ki so nekoliko višje šele od 24. februarja letos (do julija lani so bile 1 do 9 sedanjih dinarjev, od julija naprej pa 10 do 50 din). Ne nazadnje pa odvzem lesa ni mogoč, saj takrat, ko gozdar zve za prekršek, lesa ni več. Lani so bila le v enem primeru zasežena drva.

Do nedavnega so bile torej kazni za gozdni prekršek bolj spodbuda za nadaljnje prekrške kot opomin. Gozdni inšpektor pa je prepričan, da se zaradi novega predpisa z zelo hudimi sankcijami odsej prekršek ne bo izplačal. Kršitelja bo nedovoljen poseg v gozd veljal od 1.000 do 5.000 din, tako hudih kazni pa po inšpektorjevih besedah doslej še ni bilo. Sodnica za prekrške pa je, glede na izkušnje iz preteklih let, drugačnega mnenja: kazni so še vedno premale.

Opozoriti pa velja še na nekaj: v pravi je nov zakon o gozdovih, v katerih bo precej radikalnih sprememb, med drugim tudi sproščen promet z lesom, kar sicer pomeni, da ne bo potrebno prodati lesa GG, še vedno pa bodo morali lastniki gozdov pred sečnjo poravnati prispevke za biološka vlaganja in plačati strokovno odkazilo. Vprašanje je, kdaj bo zakon začel veljati, očitno pa so ljudje že nestrpni in ga mnogi že sedaj prehitujejo. Tudi zaradi tega je sečenj — ki so sedaj in bodo prav tako po novem zakonu črne — precej, tudi na nekaj zaplenjenih parcelah. Takšnih ljudi pa niti kazni, pa naj bo nizka ali visoka, najbrž ne bo kaj prida izučila.

M. BEZEK-JAKŠE

Nova nesreča: prstenasta nekroza

Brez lastnega semenskega krompirja?

Pri malokateri poljščini je velikost pridelka tako odvisna od kakovosti semena, kot je pri krompirju. Znano je strokovno priporočilo, naj bi seme menjali na tri leta ali vsaj na pet, kot to že delajo v kmetijsko bolj razvitih deželah. Slovenija je v pridelovanju krompirja daleč pred ostalo Jugoslavijo, vendar za razvitim svetom še močno zaostaja, v veliki meri prav zaradi podcenjevanja pomena dobrega semena. V naši republiki posadimo v običajnem letu približno 30.000 ha njiv s krompirjem, za to pa imamo skupaj z uvozom na voljo komaj nekaj več kot 5.000 ton semenskega krompirja, kar je dvanajstkrat manj, kot bi ga potrebovali, če bi sledili napotkom stroke.

Zadnja leta se je sicer začelo premikati na bolje, vendar se je zdaj pojavila nova nesreča: V Kmetijskem inštitutu Slovenije, ki se je tudi začel ukvarjati s pridelovanjem (brezvirusnega) semena, so namreč ugotovili, da se je lani pojavila nova, doslej neznana bolezen krompirja — prstenasta nekroza gomoljev, ki je za polovico zmanjšala pridelok semenskega krompirja, zlasti pa je prizadela sorto igor, dolga leta vodilno krompirjevo sorto tudi na Dolenjskem. Da bi odpravili nevarnost, v inštitutu predlagajo, naj bi pridelovanje semenskega krompirja omejili na zaprta, izolirana območja v Sloveniji, kar tudi pomeni, da na njih ne bi smeli več gojiti jedilnega krompirja. To ne bo enostaven ukrep, bo pa nujen, če se nečemo posloviti od lastnega elitnega semena in postati povsem odvisni od tujine, svari eden najboljših strokovnjakov za pridelovanje krompirja, inž. Tadej Sluga.

-n

OCENJEVANJE BELOKRANJSKIH VIN — Zadnji petek in soboto je strokovna komisija pod vodstvom prof. dr. Slavice Šikovec v metliški Vinski kleti ocenjevala vzorce vin, ki so jih belokranjski vinogradniki poslali za razstavo belokranjskih vin, ki bo od 18. do 20. maja v Metliki v okviru Vinske vigrede. V oceno je komisija dobila 167 vzorcev vin, od tega veliko večino, 107, belokranjskih belih vin, 19 pa je bilo vzorcev metliške črnine. 5 vin je dobilo plaketo za vrhunsko vino, 6 vzorcev so podelili veliko zlato medaljo, 30 je zlatih, 53 srebrnih in 30 bronastih medalj, 43 vzorcev pa je komisija izločila. Seveda bo vsa najboljša vina moč na Vinski vigredi poskusiti. (Foto: A. Bartelj)

Le nov zakon lahko vrne zemljo

Vroča debata o vrnitvi odvzete kmečke zemlje, ki je sedaj v družbeni lasti, brez konkretnih rezultatov — Inž. Starič: »Načrti so bili še večji«

ŠENTJERNEJ — Blizu petdeset prizadetih kmetov se je v petek zvečer odzvalo sklicu podružnice kmečke zveze Šentjerneje na sestanek o možnostih vrnitve nepravilno in nasilno odvzete kmečke zemlje, ki je sedaj v družbeni lasti. Sestanka pa so se udeležili tudi Jože Starič, direktor KZ Krka, ki je sedanjí upravljavec te zemlje, Miroslav Lovko, družbeni pravobranilec, in Ljubomir Nenadić, referent za kmetijske melioracije pri občinskem komiteju za družbeni razvoj.

Omenjenim gostom nikakor ni bilo lahko, saj se je nanje usul plaz dolgo za držanih obtožb na račun krivice, ki je bila po mnenju prizadetih tako brezprizivno in nasilno narejena nad njihovim imetjem. Teh krivic je bilo več vrst, od zaplenitev takoj po vojni zaradi sodelovanja z okupatorjem pa zaradi nesporazumov in zapletov okoli obvezne oddaje do podružbljanja nevnknižene srenjske zemlje in poznejših arondacij.

Prireditelju je le s težavo uspelo zadržati razgovor na dostojni ravni. Ko pa so navzoči le prislunili direktorju inž. Jožetu Stariču, ki nikakor ni hotel pristati v vlogi krivca, saj je prišel za upravitelja

posestva Draškovec v času, ko so bile komasacije že v polnem teku, so izvedli marsikaj zanimivega. Med drugim o megalomanski načrti, ki naj bi na Šentjernejsko polje, kjer bi bila vsa najlepša zemlja podružbljena, pripeljali kar farmo s pettisociglavo čredo živine. Taki so bili politični računi, seveda brez upoštevanja stroke in trmaste upornosti kmetov. Enim in drugim gre tudi za zaslugo, da so se stvari priti koncu šestdesetih let le spremenile. Direktor Starič je posebej poudaril, da je že takrat, ko so zemljo po zakonu sprejemali v upravljanje, zagotavljali kmetom, da jo bodo tako, kot jo so dobili, tudi vračali, če se bo zakon spremenil.

T. JAKŠE

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

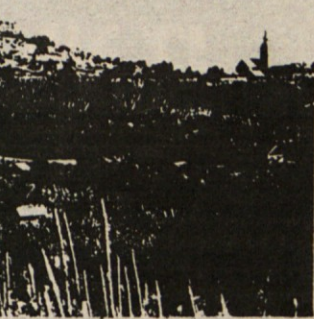
Ureja: mag. Julij Nemanič

Hlad in dež sta izzvala negotovost

Kaj je treba storiti — Predlog za prognostično službo

Hladno in oblačno vreme močno ovira normalen razvoj vinske trte. Vinogradniki smo negotovi, kaj naj storimo v takšnem primeru. Upoštevati moramo do sedaj izvedene ukrepe ob koncu lanskega leta in v začetku letošnjega ter redno opazovati, da ugotovimo vse spremembe na trsih.

Ob strokovno izvedenih ukrepih v preteklem in letošnjem letu smo lahko brez skrbi, da bi nas presenetili pršica, oidij, phomopsis ali botritis. Presenečenja so možna zaradi pojave škodljivcev, zemljemerke, rilčarjev in ponekod množičen pojav sovke. Sovke so zelo trdožive in jih je zelo težko uničiti s kemičnimi pripravki, zato se priporoča nabiranje le-teh ponoči, po 10. uri. Ker podnevi živijo v tleh, je možno in najbolj uspešno zatiranje v primeru obdelave tal z uporabo talnih insekticidov, to je volatonom, furadanom ali dursbanom. Pripravke je potrebno zakopati v zemljo, pri delu moramo paziti, ker so zelo strupeni. S škropljenjem po trsih in po tleh lahko dosežemo samo delen uspeh. Pripravki, ki bi jih morali uporabiti, so: fastac, decis, thiodan, ekaluks ali lebaicid. Potrebno je zelo natančno omočiti s škroplivom vse brste in plevel na tleh. Če se bo hladno in vlažno vreme nadaljevalo, je zlasti v bujnih vino-

gradih pričakovati napad botritisa. Za škropljenje proti botritisu so primerni pripravki evparen, enovit, ronilan in drugi. Vendar bi svetoval, da v teku leta škropimo večkrat z bordojsko brozgo, ki mora biti natančno pripravljena. Opozoriti moram, da v času hladnega vremena bordojska brozga lahko povzroči ožige, zato je takrat raje ne uporabljamo. Pozorni moramo biti, da ne zamenjamo botritisa z bakterijskimi boleznimi, zato je dobro posvetovati se s strokovnjakom.

Če ugotavljamo, da se trtni lističi ne razvijajo normalno, moramo najprej ugotoviti, kateri škodljivci nam povzročajo škodo: ali je pršica ali so tripsi. Pršico uničujemo z thiodanom, pinofonom, ali neoronom, tripse pa z ekatinom ali rogorom.

Ko so poganjki veliki 2 do 6 dm, je nujno škropiti proti phomopsisu oz. črni pegavosti povsod, kjer so značilni znaki te bolezni. Učinkoviti so vsi pripravki, ki delujejo proti peronospori, zato je izbira velika. Bolj pomembna je natančnost izvedbe, saj morajo biti vsi poganjki dobro oroseni.

Želim opozoriti, da bi bilo koristno uvesti prognostično službo, vendar na širšem Dolenjskem oz. pri vodilnih v združenih, na občinah in v skladu za razvoj kmetijstva ni dovolj zanimanja za nabavo opreme.

Podatki, ki so ugotovljeni v Beli krajini, niso uporabni za širše bmočje, zato pozivam, da bi nabavili ustrezno opremo tudi za osrednjo Dolenjsko in Posavje. Pri izvajanju zaščite proti oidiju in peronospori je v napovedjo možno izboljšati kakovost in zmanjšati število škropljenj, s tem prihranimo denar in varujemo okolje.

Inž. JOŽE MALJEVIČ

Napake pri sajenju vinske trte

Sedem pravil

Sajenje vinske trte je odgovorno delo z desetletnimi posledicami, zato je prav, da zdaj, ko je to delo v polnem teku, opozorimo na možne strokovne napake.

- Trto sadimo raje v pretoplo (in suho) zemljo ter jo potem zalivamo, kot pa v prevlažno in prehladno. V času sajenja naj ima zemlja v globini 40 cm vsaj 4 do 6°C.
- Čepljenka mora imeti znano poreklo, dobro razvite korenine, zaraščeno cepilno mesto in vsaj en poganjek, dolg 30 cm, z dobro razvitimi oči.
- Obrežati jih je treba tik pred sajenjem ali parafiniranjem. Rozgo prirežemo na eno dobro vidno oko, ne pa na več oči, kar je napaka. Izsušenih korenin ne obrežemo do »zdravega« dela.
- V ravnini, na terasah in na težkih tleh sadimo praviloma plitveje. Čepljeno mesto naj bo vsaj 2 do 5 cm nad zemljo.
- Pri ročnem sajenju so najbolj priporočljive mere jame 40 x 40 x 40 cm.
- Hlevski gnoj ne sme priti v stik s koreninami niti s podzemnim stebлом cepčenke. Isto velja za mineralna gnojila.
- Čepljeno mesto (neparafinirano) se sme zagrinjati le z lahko, zračno zemljo. »Kupček« je treba narediti tudi v sadilni jami, da korenine lažje razporedimo na vse strani.

LANI KAR 23 SMRTNIH ŽRTEV TRAKTORJA

Traktorska smrtna žetev se v Sloveniji nadaljuje in celo še večja. Tako kažejo podatki republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, po katerih se je lani število nezgod, smrtnih primerov in poškodovanih oseb še povečalo v primerjavi z že tako poraznim predlanskim letom. V letu 1989 je bilo pri vožnji in delu s traktorjem na travnikih, njivah, vinogradih in gozdovih ter na kmečkih dvoriščih skupno 44 nezgod, ki so imele za posledico kar 23 smrtnih žrtev (leta 1988 jih je bilo 16) in 23 poškodovanih oseb (predlanskim 18). Največ traktorskih nesreč je bilo na travnatem svetu, ki je najbolj varovit, najnevarnejši dnevi za nesreče pa so sobote, to je pač čas, ko polkmetje oz. zaposleni kmetje opravijo največ kmečkega dela.

Kmetijski nasveti

Krompir je zelo natančen

Za dolenjskega kmeta je bilo pridelovanje krompirja že od nekdaj donosno, zlasti pa to velja sedaj, ko je trenutna prodajna cena krompirja na tržnici dvakrat tolikšna, kot znašajo po izračunu kmetijskega inštituta stroški pridelave. Zato lahko pričakujemo, da so ga naši kmetje (ali pa ga v teh dneh še bodo) zasadili vsaj toliko kot običajno, verjetno pa še več. Da bi bil njihov uspeh še boljši, pogledimo, kaj so pridelovalcem krompirja svetovali strokovnjaki na nedavnih poljedelskih dnevih v Murski Soboti.

Krompir zahteva rahla in prepustna tla, na katerih daljši zastoj vode sploh ni možen. Potrebneje tudi lahko dostopna gnojila, in to predvsem v času rasti. Dušična gnojila je na krompirjevi njivi treba potrositi že pred saditvijo in samo v izjemnih primerih lahko še kasneje z njimi dognoujemo. Dognovanje namreč le podaljša dobo vegetativnega razvoja, s tem pa tudi čas nastavljanja gomoljev. Potem se lahko zgodi, da sledi obdobje suše, v kateri je zapoznela bujna rast za rastlino samo breme, posledica tega pa je manjši pridelek. To je tisti znani primer, ob katerem se ljudje čudijo in sprašujejo, zakaj je krompirjeva cima tako bujna in lepa, v zemlji pa je tako malo gomoljev, ali pa so kasneje nastavljeni gomolji v rasti zaostali oz. fiziološko nezreli.

• S saditvijo krompirja se ne da prehitovati, saj morajo gomolji le v dovolj ogreto zemljo, ki ima vsaj 6°C. Odločilna je tudi gostota saditve. Za pridelavo jedilnega krompirja priporočajo sklop 20 rastlin na kvadratni meter, to pa se doseže z zdravim, pravilno pripravljenim semenskim krompirjem pri sajenju 4 do 4 in pol gomoljev na kvadratni meter. Priporočena sadilna razdalja je 71 x 33 cm, globina saditve pa 8 cm.

Dobrega pridelka ni mogoče pričakovati brez skrbnega varstva pred plevi, boleznimi in škodljivci. Sorte krompirja, ki imajo kratke stolone, kot na primer igor, nujno potrebujejo tudi osipanje. Okopavanje sicer delno ustavi rast in poškoduje koreninski sistem, vendar je vseeno priporočljivo, zlasti tedaj, ko je zemlja zbita od dežja in zaskorjena, nikakor pa ni okopavanje glavni ukrep proti plevelom, ki se jim je moč zanesljivo postaviti po robu le s pravilno uporabljenimi herbicidi.

Inž. M. L.

»Jahajte nas, dokler bomo zdržali«

Komaj sklepčna skupščina ni sprejela predloga izvršnega sveta za razbremenitev

NOVO MESTO — »Jahajte nas, dokler bomo zdržali, če so delegati iz gospodarstva toliko neodgovorni, da še na sejo ne pridejo!« Tako je z glasnim medklicem reagiral eden od delegatov na več kot peturno zapletanje in neuspešno odpletanje razprave in glasovanja na seji novomeške občinske skupščine 19. aprila v glavnem le okrog predloga izvršnega sveta za razbremenitev gospodarstva. Skupščina je bila predvidena kot zadnja v dosedanjem mandatu, a bo, ker je za to sejo predvideno delo opravila manj kot polovico, še ena.

Izvršni svet je v obsežnem gradivu natančno predstavil svoje poglede na tri možnosti za razbremenjevanje gospodarstva s posledicami za skupno porabo vred. Kot najbolj sprejemljivo je ponudil varianta, po kateri bi za dva meseca, maj in junij, vse prispevne stopnje znižali za 20 odstotkov, od julija naprej pa bi veljale stopnje, ki pomenijo za poldrugi odstotek manjšo obremenitev od vplačil v letošnjem marcu. Ker je govor le o 21 odstotkih celotne obremenitve za skupne potrebe, o katerih se pač odloča v občini, sicer ne gre za velikanske prihranke, toda za gospodarstvo, ki je po besedah Janka Goleša iz Medobčinske gospodarske zbornice svoj stripstiz že odpelalo in se golo in boso bori za preživetje, noben dinar ni zanemarljiv. Ta predlog, dobra volja izvršnega sveta, da pomaga gospodarstvu s »time outom«, je tudi »čiščenje smeti pred

žalostno, se potem delegati niso izrekli za nobeno od predlaganih variant razbremenjevanja gospodarstva!

S tem se je znašel izvršni svet v hudi stiski, ne zato, ker je »pogorel«, ampak zato, ker na ta način tudi ni bila izglasovana višja prispevna stopnja za osnovno izobraževanje, ki je ne po njegovi krivdi od novega leta sem za 22 odstotkov premajhna. Kot občinska vlada pa je seveda odgovoren tudi za to področje. Da bi ta problem vendarle lahko reševal, je po odmoru, v katerem se je na hitro sestal, prosil skupščino za pooblastilo, da sme gospodarno ravnati s sredstvi, ki se za skupno porabo v občini zbera po sedanjih stopnjah, in pokrivati vse prioritete naloge z osnovnim izobraževanjem vred, dokler nova skupščina ne bo rešila tega vprašanja. Delegati pa so z glasovanjem zavrnili tudi ta predlog.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

ZNANA TUDI SESTAVA DRUŽBENO-POLITIČNEGA ZBORA

NOVO MESTO — V družbenopolitičnem zboru skupščine občine Novo mesto, ki ima 32 članov, bodo Demos — združeno opozicijo zastopali: Tone Hrovat, Branko Kim, Marjan Dvornik, Zdravko Kavčič, Jožef Beg, Franc Lenčič, Željimir Štribar, Alojz Simončič, Jože Zupančič, Anton Vrtič, Robert Peterlin, Alojzij Zupančič, Jožef Gnidovec, Miloš Avbar in Franc Martinčič; ZSMS — Liberalno stranko: Vasa Fujs, Boštjan Kovarčič, Jože Derganc in Andrej Kirm; Zelene Slovenije: Marjan Ravbar, Andrej Bartelj in Andrej Hudoklin; ZKS — stranko demokratične preno: Emilijan Bratož, Miroslav Berger, Borut Pretnar, Nataša Petrov, Ana Bilbija, Jovo Grobovšek in Stanislav Lukšič ter Socialistično zvezo: Boris Dular, Anton Starc ter Franc Baznik. Seznam je sestavljen še po neuradnih podatkih, vendar ni veliko verjetnosti, da bi še lahko prišlo do sprememb.

Z. L. D.

Zarabčeva hiša bo muzej

Prenove nekdanje gostilne na Dvoru se bodo lotili krajinj sami — Prvi prispevki iz tujine

DVOR PRI ŽUŽEMBERKU — Štiri leta so že minila, odkar so stekli prvi pogovori o tem, da bi na Dvoru odpre-

li muzej, ki bi tako na kraju samem obiskovalcem predstavil nekdanjo bogato industrijsko, rokodelsko, kulturno in folklorno tradicijo kraja in sveta ob gornjem toku reke Krke. Takrat so se sestanka udeležili predstavniki nekaterih dolenskih podjetij, muzeja, krajanov in tudi kulturni delavci Marjan Marinc, ki ima v bližnji Trebči vasi svoj vikend in mu je na sprehodih po Suhi krajini kot poznavalcu uspešno zbrati kar lepo zbirko livarskih izdelkov z Dvora, ki jo je pripravljen tudi odstopiti temu muzeju.

Ali bo omenjena zbirka zares pristala v dvorskem muzeju ali ne, je seveda veliko odvisno od tega, ali bo ideja o muzeju uresničena. V teh štirih letih, ki so

pretekla od prvega sestanka, se namreč stvari niso dosti premaknile. Res je, da je Dolenski muzej pridobil Zarabčevu hišo na Dvoru, ki je tudi sama arhitekturna zanimivost, vendar je v tako slabem stanju, da je potrebna temeljita prenova. Muzej denarja za prenovu nima, nekdanji širokogrudni sponzorji so v gospodarskih škripah, tako da bi vse še naprej mirovalo, če se ne bi za uresničitev potrudili sami krajinj. Trdno so namreč odločeni, da se bodo v lastni režiji lotili prenove stavbe, saj bi bila v družbeni režiji predraga, muzej pa seveda nima nič proti. Za obnovo so pridobljeni tudi potrebni načrti in soglasja, denar pa bodo zbirali v delovnih organizacijah in med posamezniki. Pripravljenosti med ljudmi je dovolj. Tako pravi Janko Skube, eden od pobudnikov, prvi prispevki pa so tudi že padli v blagajno. Neki izseljenec, ki je slučajno zvedel za idejo, je takoj položil sto dolarjev. »To je za začetek!« je dejal. Kdo bo formalni nosilec del, ali sedanje kulturno društvo ali pa bodo ustanovili muzejsko društvo, na Dvoru se ne vedo, važno pa je, da se bodo dela končno le začela.

T. J.

Metliški obrtniki za zdravje

Metliški obrtniki bodo zdravstvenemu domu kupili najsodobnejši ultrazvočni diagnostični aparat — Vse dogovorjeno in urejeno v 10 minutah

METLIKA — Zlasti v nekaj zadnjih letih si je metliški zdravstveni dom, kar se opremljenosti s sodobnimi medicinskimi aparati tiče, precej opomogel, tako da se sedaj po opremljenosti na dostojni slovenski, ponekod pa celo na evropski ravni. Za to ima največji zaslug kolektiv in vodstvo metliške zdravstvene ustanove. Vendar marsikateri aparat ne bi imeli brez razumevanja in pomoči metliškega združenja dela in občanov. Že do sedaj so se izkazali metliški obrtniki, zatajili pa niso tudi pri doslej največji in najpomembnejši akciji.

Gre za nakup najsodobnejšega ameriškega ultrazvočnega diagnostičnega aparata Concept 2000. Pomen in delovanje tega aparata je na sestanku prejšnji četrtek zvečer v metliškem zdravstvenem domu predstavnikom metliških obrtnikov razložil direktor doma doc. dr. Blaž Mlačak. Gre za večnamenski, visoko sposoben najsodobnejši aparat za zgodnje odkrivanje ginekoloških bolezni, bolezni jeter, trebušne slinavke, žolča in ledvic ter bolezni ožilja v vratu in glave. »Ta aparat zazna že prve bolezenske spremembe, ko se je bolezenski proces šele začel, človek pa tega še dolgo ne občuti. Pri zgodnjem odkrivanju bolezenskih sprememb pa lahko

začnemo takoj zdraviti in odpravljati dejavnike tveganja za nadaljnji razvoj bolezni,« je na kratko povzel dr. Mlačak. Pri tem je treba vedeti še to, da s razvitem svetu tudi zaradi zgodnjega odkrivanja in s tem pravočasnega ukrepanja kar za 30 do 50 odst. zmanjšali umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja, pri nas pa je umrljivost zaradi teh bolezni v porastu in je, to velja za metliško občino in celotno Slovenijo, na prvem mestu. Kar 49 odst. vseh ljudi v občini umre zaradi bolezni srca in ožilja, dobrih 16 odst. pa zaradi rakastih bolezni.

Levi delež pri nakupu aparata Concept 2000, ki s popustom stane 35.000 dolarjev, so prevzeli metliški obrtniki.

Vodarji nočejo dati denarja?

Napoveduje se škoda, ker je zastala regulacija Radulje

NOVO MESTO — V lanskem poletju so se pričela melioracijska dela na melioracijskem območju doline Radulje, ki v prvi fazi obsega uređitev blizu 500 hektarov kmetijskih zemljišč. Po planu bi morala biti dela končana v marcu 1991, do sedaj je opravljenih tri petine del.

Hidromelioracijo območja Radulje financirata Območna vodna skupnost Dolenske in KZ Krka Novo mesto. Republiška vodna uprava, izpostava za vodno območje Dolenske Novo mesto, sedaj ugotavlja, da nima sredstev za nadaljevanje regulacije Radulje, to pa poraja vprašanje, kako opraviti melioracijo in komasacijski postopek v določenem roku. Z do sedaj opravljenimi deli je mnogim lastnikom zmanjšana površina zemljišč, rodovitnost pa poslabšana. Uničene so posestne meje in obdelovalne poti. V KZ ugotavljajo, da bodo imeli kmetje brez takojšnje izvedbe komasacije velike probleme pri obdelavi, te pa ni mogoče opraviti, dokler ni končana melioracija. Ugotavljajo tudi, da bo v primeru podaljšanja roka za izvedbo melioracije prišlo do velike škode, saj kmetje ne bodo mogli normalno obdelati svojih zemljišč. Zdruga ne misli in ne more prevzeti odgovornosti za tako stanje, ker je kot investitor detaljne odvodnje zagotovila potrebna sredstva in storila vse potrebno za dokončanje del v predvidenem roku.

Delegacija novomeške Kmetijske zadruge je na zadnji seji občinske skupščine 19. aprila zahtevala, naj ta ustrezno ukrepa za dosledno izvedbo odluka o uvedbi melioracijskega postopka na območju Radulje od vseh zavezancev. Predvsem je seveda nujno pri Republiški vodni upravi, izpostavi za Dolensko, doseči, da bo takoj zagotovila denar za nadaljevanje regulacije Radulje. V tej borbi ima občinska vlada vso podporo skupščine.

DANES O NARODNI SPRAVI

NOVO MESTO — Občinska konferenca ZSMS-LS Novo mesto organizirana danes, 26. aprila, ob 20. uri v konferenčni dvorani hotela Metropol svobodno katedro na temo »Narodna sprava«. Sodelovali bodo: Spomenka Hribar, Franček Saje, Stanislav Klep in še kdo. Vabljeni!

UČINKOVITI METLIŠKI OBRITNIKI — Predstavniki metliških obrtnikov so se prejšnji četrtek v zdravstvenem domu hitro odločili, da bodo metliški obrtniki pri nakupu dragega ultrazvočnega diagnostičnega aparata nosili levji delež. Pričakujejo pa, da se bo vsaj tako odrezalo tudi metliško združeno delo. (Foto: A. B.)

PRIZNANJA OF

NOVO MESTO — Včeraj, 25. aprila, je bila v Dolenski galeriji slovesnost, na kateri je občinska konferenca SZ(DL) Novo mesto podelila letošnja občinska priznanja OF najzaslužnejšim posameznikom iz krajevnih skupnosti, ki so se odlikovali v mnogih akcijah za skupno dobro in napredek svojih krajev. Letošnji nagradenci so: Alojz Junc in Viljem Plevnik iz Otočca, Jože Brulc in Anton Jakše iz Orehove, Ludvik Marinc in Janko Skube iz Žužemberka, Franc Anderlič iz Šmarjete, Ante Stipanovič iz novomeške krajevnih skupnosti Majde Silc, Marjan Moškon z Mestnih njiv in Jože Piletič iz Podgrada.

SPET »NE« ZA NOVEGA SODNIKA ZA PREKRŠKE

NOVO MESTO — Pred časom je novomeška občinska skupščina že zavrnila predlog občinskega izvršnega sveta, naj da soglasje za zaposlitev še enega, četrtega občinskega sodnika za prekrške, za kar so bila že zagotovljena sredstva. Izvršni svet je prišel pred skupščino z enakim predlogom še enkrat 19. aprila, saj ugotavlja, da bo sedanje stanje naredilo veliko družbeno škodo. Čeprav sedaj zaposleni sodniki za prekrške po večkrat prekršajoje norme, delu namreč niso kos. Številni zadevi se je lani kot že prejšnja leta spet povečalo, povečuje se tudi število neresenih zadev. Delegate — sklepčnost je bila na meji in je vsak glas proti preprečil pozitivno odločitev — to ni gnilo, ponovno so glasovali proti zaposlitvi še enega sodnika za prekrške. Trditve iz delegatskih vrst, da je kazen najboljši sodnik, pa se z letošnjo spremembo zakona o prekrških že potrjuje. Žal so se močno povečale le kazni iz republiške pristojnosti.

PRAZNIK ŠE NI PRESTAVLJEN

NOVO MESTO — Občinska skupščina se je 19. aprila seznanila s pobudo občinske konference ZSMS-Liberalne stranke Novo mesto, naj bi praznik občine Novo mesto v bodoče namesto 29. oktobra praznovali 7. aprila. Pobudnik ugotavlja, da se zgodovina Slovencev in tudi Dolencev vendar ni začela leta 1941, da je 7. april davnega 1365. leta mogoče šteti za rojstni dan Novomeškega mesta in bi bil to primeren dan za praznik občine, katere kulturno, gospodarsko in upravno sodišče je. V OK ZSMS-LS trdijo, da je prišel čas za demistifikacijo polpreteklih zgodovine. Ugovor na pobudo je izrazil občinski odbor ZZB NOV, ki je predlagal, naj se o zadevi odločijo občani v široki javni razpravi. Predsedstvo skupščine pa je predlagalo, da to ni nepomembna zadeva, ki bi jo bilo mogoče sprejeti na hitro, zato bo o njej odločal novi novomeški parlament.

Novomeška kronika

VOLILNA — Neka meščanka in precej sladkosnedna moža, katerega strast se kaže tudi v tem, da hodi ponoči hladilnik na skrivaj vse smetano. Pravzaprav bi za smetano žrtvoval vse na svetu. Žena ni sladkosnedna, razlika med zakonom pa je tudi, da je žena Kučanov, mož pa Pučnikov pristaš. In veste, kako je žena vsaj začasno rešila družinski proračun? Na vrata hladilnika je nalepila veliko Kučanovo sliko, volilni plakat. Možiček se zavede nekaj časa v velikem loku izognito nato pa se mu je le posvetilo. Se naponoči hodi v hladilnik. Samo luči shrambi ne prižge. Za srkanje smetane potrebuje luči in tudi Kučan je neviden.

SLOVNICA — Volilni štab Demokratskega društva je posljal v plačano objavo polstraško volilno sporočilo, ki ga je podpisal Jože Pučnik. Za oglas smo jim seveda hvaležni, nekoliko pa so lahko tudi oni naravnost sporni. V sporočilu sta bili namreč dve veji preveč, ena premalo, dvakrat pa je bil predsednik pisal predsednik. Ker smo profesionalci, smo vse nerodnosti spravili v red, dr. Pučniku pa je ta pripetljaj dokaz, kako neprofesionalni ljudje so se gnetli v njegovem štabu.

IZLET — Župan Franc Šali je delegat sedanje sestava novomeške občinske skupščine povabil na ogled napredovajočih del na avtobusni postaji in mostu čez Krko. Velika uganika je, zakaj si ne bo ogledali tudi jame velikanske za velbo govnico. Vanjo bi lahko spustili vsaj Šali, da bi obudil spomine na lepote, ki jih niza v zvezi s tem nenastimim mastodotom.

Ena gospa je rekla, da v ugle nem Krkinem upravnem posloju tako diši po hrani iz menze, da naporečni poslovni gostje menijo, so zašli v žbiralnico pomij.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 12. do 18. aprila so v novomeški porodnišnici rodile: Lilijana, panciš Potoka — Špelo, Karmen Štim Smolenje vasi — Andraž, Jelka Papc Lopate — Simona, Jožica Lukšič z Ig nika — Katjo, Anica Slak iz Zabukova Nino, Marjanca Gangl iz Črnomlja Mitja, Jožica Zupančič iz Velike Loke Katjo, Lucija Šoštarč iz Bojanje v — Marijo, Daria Vide iz Stranske vasi Sebastjana, Irena Može z Dol. Težke vo — Manco, Marija Kos iz Jablana — Maja, Antonija Mulh iz Gor. Kamenja Boruta, Marjeta Plantan iz Korške v — Alenko, Branka Radež z Velikega S tika — Klemenca, Smiljana Zajca iz Tr njega — Smiljana, Slavica Novak Gmajne — Denisa, Zvonka Palčič z I mostka — Anjo, Štefka Štebernjak iz M lih Brusnic — Miha, Biserka Kranjc z la — Davida, Antonija Primc iz Žužemberka — Matejo, Milena Dežman Strelaca — Evo, Zalka Klemenčič iz reče vasi — Tonija, Biserka Kezele Ravnice — Tomislava.

IZ NOVEGA MESTA: Tatjana Danjanovič, Danila Bučarja 14 — Aleksandra Hedvika Koštomaj iz Tomšičeve 28 — Tadeja, Marjanca Tršinar-Antič iz Matrovec 3 — Boris, Milica Berkopec iz Sljeto 29 — Matevža, Lidija Sinkovec Ločne 33 — Klemenca in Milka Mlinar Ragovega 12 — Ivano. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

DA SE POČASI, TODA VZTRAJNO BLIŽA KONEC šolskega leta, priložnost za razmislek o tem, kaj se jih lezujejo učenci podzemeljske, metliške šolske osnovne šole. Pred dnevi s osnovnošolska mladina poskušala v njih angleščine, matematike, a tudi v sarskih veččinah. Na Pungartu se je zbralo kar petindvajset kolesarjev od petega osmega razreda, ki so po spretnosti nji na poligonu pokazali tudi, kako od dajo kolesa po mestnih ulicah.

METLIČANI NEKAKO NE MOJO BREZ SENZACIJ, zato se ni čuditi, da se kroži po stanovanjih, lokalnih trgovinah in ulicah. Glavni junaki nastopajo trije direktorji, ki so jih carji zasacili na meji s polno malho nemarmark, kako so hoteli pobrisati na tujce, imajo baje že kupljene vile in zgrajene brike, seveda z denarjem, ki je bil nageljen na nepošten način. V delovni organizaciji, kjer so »osumljenci« zaposleni, pomočjo novic ovrgli natočevanja, avjem zgodbe pa so priporočili, naj preredno brati Črno kroniko in Vroči kraj smehljivo pa so se pripomnili, da ne bo z napredovanjem posameznikov, ki so čunali na izpraznjena mesta, kar kaže dejstvo, da nekdo pač ve za avtorja letorje »novice«, ki je »pretresla« Metlji njeno okolico.

POSAMEZNIKI, KI Z VINSKO GREDJO NIMAJO NIČ skupnega na vsak način radi spremenili to turisti vinarstvo prireditve. Zdi se jim nekalet v leto enaka, kaj bi bilo treba sprejeti, ne vedo povedati. Kljub tem nim nergačem bo prireditev 18., 19. in maja; na njej bo igralo 9 narodnozabavnansamblov, nastopale bodo folkleskupine, okleti, godba na pihala, predvsi se bodo frajtonarji, vinogradniki in točili nagrajena vina, za sladokusce bodo na voljo janjci in odojčki z raz

GOLAŽ JE POMAGAL — Metliška volilna koalicija, ki jo sestavljajo ZSMS-Liberalna stranka, Kmečka zveza in Zeleni Metlike, je prejšnji petek v okviru predvolilne kampanje sredi Metlike delila predvolilni golaž in točila vino. Verjetno je tudi to zadnje početje pripomoglo k volilni zmagi metliške koalicije. Na nedeljskih volitvah za občinski družbenopolitični zbor je od 13 mest združena lista dobila 7, po 3 pa Socialistična zveza in ZKS-SDP.

Črnomaljski drobir

BELOKRANJSKI KUHAJI — Ti, ki jih ni popolnoma zapustil spomin, še pomni, kaj so v zadnje številke Razmerij, glasila metliške ZSMS, pred leti zapisali mladinci: da prihajajo ljubljanski tovariši v Belo krajino le na pojedine, na obljube, ki so jih morda izrekli v deželi ob Kolpi, pa kaj hitro pozabijo, ko se spet znajdejo v beli Ljubljani. Takrat so bila Razmerja ukinjena, upajmo pa, da ne čaka enaka usoda tudi Dolenjskega lista, če zapišemo, da so se Belokranjci toliko »poboljšali«, da tovarišev iz prestolnice ne vabijo več na požitje v domače loge, ampak jim hrano nosijo kar v Ljubljano. Na predstaviti jurjevanjskih običajev pretekli teden so jim speklj kar ovco, Kučanu pa je pripadla še tora.

SEME — V Črnomlju imajo svojevrsten fenomen: seme namreč kali kar na 300 metrov daleč. Tako si namreč Črnomaljši razlagajo dejstvo, da na stavbi, kjer je bila prodajalna Seme, še vedno visi reklama tabla, čeprav je nova prodajalna že nekaj časa nekaj 100 metrov proč. Da trditve o kalitvi semena drži, potrjuje to, da je v nekdanjih prostorih semotarne, kjer je prodajalna zasebnikov, ki jih reklama za druge očito prav nič ne moti.

KOLO SREČE — V soboto se bodo kot prvi Belokranjci v televizijski oddaji Kolo sreče pomerili Mihelečevci iz Sečjega sela pri Vinici. Prijavil jih je klub prijateljev ljubljanske TV, toda glede na to, da so morali na vrstni red čakati vse do konca aprila, bi lahko sklepali, da imajo pri zbiranju tekmovalcev vmes prste člani klubov sovražnikov gledalcev TV.

Drobne iz Kočevja

BREZ ZVEZE SE NIKAMOR NE PRIJEDE — Tako so ugotovili na zadnjem sestanku obrtnikov v občini in tudi na nedavni seji skupščine KS Kočevje-mesto. Na obeh sestankih so razpravljali o opozarjanju, da pošta ne deli telefonskih priključkov po nekem redu, ampak po zvezah in zvezicah, saj je telefon sredstvo zveze.

SPET BO ZAPORA — Med letošnjo turistično sezono bo spet prometna zapora v središču mesta. Razlika pa bo v tem, da bo cesta povsem zaprta le na ozkem odseku med kioskom pri cerkvi in kavarnu, da bo tako za prehodne voznike preprečen promet skozi središče mesta.

TRŽNICA BO — Poročali smo že, da je načrtovana (pre)ureditev tržnice. Kaže, da bo to kmalu urejeno, saj se je doslej prijavilo že 18 interesentov, ki so pripravili sofinancirati dokončno izgradnjo in ureditev tržnice.

GARAŽE BODO — Komaj nekaj let nazaj v Kočevju ni bilo zanimanja za odkup garaž v garažni hiši. Zato te hiše niso gradili. Kaže pa, da bo garažna hiša le zgrajena. Vzrok je v glavnem ta, da lastniki avtomobilov garaže potrebujejo, posameznih garaž pa ne bo dovoljeno graditi, ker bi bilo tako porabljenega preveč mestnega prostora, ki ga potrebujejo za otroška igrišča itd.

Ribniški zobotrebeci

V EVROPO ALI V TURČIJO? — Medtem ko govorimo in pišemo le še o našem vključevanju v Evropo, se v Ribnici pripravljajo na odhod v Turčijo, natančneje Carigrad (ki je sicer res v Evropi, čeprav ga imajo mnogi za azijsko mesto). Prijave za tako imenovani turistično-nakupovalni izlet sprejemajo pri Inlesu. Izlet bo trajal od 6. do 9. maja, cena zanj pa je 1.900 din. Organizator izleta je zasebna firma Alfa-San iz Opatije.

NOVA ČAKALNICA — V ribniški občini postavljajo ob magistralni cesti avto-busne čakalnice. Pred kratkim je tako čakalnico dobila tudi Prigorica.

KAKO DO CEVI? — Gasilcem ni prav, da je v novem skladu za varstvo pred požari občine Ribnica predvidenja za materialne stroške gasilskih društev 28.700 din, za materialne in druge stroške občinske gasilske zveze pa 34.720 din. Na zadnji seji zborov občinske skupščine je neki nji seji zborov občinske skupščine je neki delegat dejal, da ni pošteno, če 26 gasilskih društev dobi za svoje delo manj kot občinska gasilska zveza, in da tako druzgva nimajo denarja niti za nakup cevi. Vprašanje je torej, za katere cevi bodo gasilci poprijeli, če pride do požara?

Trebanjske iveri

KAMELEONSTVO? — Zadnje volitve so postregle z dokaj pisanimi listami kandidatov. Volitvi so se po opravljeni državljanski pravici šli celo manjše stave, kako jo bodo odnesli socialisti, komunisti, kmečka zveza itd. Nekateri so komentirali, zakaj nima možnosti ta ona lista ali kandidat. »Ej, saj ta doslej ni še nič pametnega naredil za našo občino, za moj kraj; tale je spreobrnjenec; tale kandidat bi boljše ravnal, ako bi v miru preživel svojo penzijo; temule pa bo potrebno še precej zganecv in mleka, da ne bo rovaljev zgolj utopične ideje,« tako in podobno so »sakra mentalni« vrlili volilci.

VRTEC — Zadnjič so starši potožili, da navkljub težavnemu usklajevanju službe ostajajo nepreključni pri odločitvi, da bodo poslej svojega nadobudnega raje imeli kar v domačem varstvu. Namreč, kadarkoli so otroka spet vrnili v trebanjski vrt, je znova zbolel ali se vsaj prehladil. Varuške oz. vzgojiteljice se verjetno ne bi pretirano jezile, če bi bilo še več takih potožb staršev nalezljivih otrok. Ni znano, ali gre za preprosto reševanje prostorske stiske ali pa za zametke spartanske vzgoje.

DIREKTORJI — Ne velja le za trebanjsko občino, pa vendar se bo v teh buden gospodarnost marsikakšen podjeten prizadeval in uspešni v »svojih fabrikah«, kot so iznajdljivi, pronicljivi in vztrajni pri vodenju svoje ali žene obrti v popoldanskem času, bi se Trebanjci naglo povzpeli med razvitejše slovenske občine.

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Zakaj nož na vrat gospodarstvu?

O razbremenjenju gospodarstva in nižjih prispevnih stopnjah, ki naj bi veljale že za aprilske plače — Bojazen pred težavami v negospodarstvu

ČRNOMELJ — Nemalo razprav je povzročil na nedavni seji vseh treh zborov tukajšnje občinske skupščine predlog sprememb prispevnih stopenj v občini, ali z drugimi besedami, predlog o razbremenjenju gospodarstva. Čeprav se morajo, kot so dejali sestavljavci gradiva, da bodo verjetno kmalu težave v negospodarstvu, v gospodarski infrastrukturi pa to pomeni manj cest, vodovodov, so bili glasnejši razpravljavci iz gospodarstva.

Že brez znanih prispevnih stopenj imajo v Črnomlju težave z izobraževanjem, saj imajo za 12 do 15 odst. nepokritih obveznosti, za naprej pa ni zagotovljenih sredstev za investicijsko vzdrževanje, amortizacijo, podaljšano bivanje... Pri otroškem varstvu bi morali za 1 odst. celo zvišati prispevno stopnjo, sedaj pa bodo bolj obremenjeni starši. Pri socialni 40 odst. sedanjih izdatkov ni pokritih, čeprav prejemajo podpore le tisti, ki se niso sposobni preživljati in nimajo premoženja.

Zniževanje dajatev iz dohodka in bruto osebnega dohodka za 15 odst. gre seveda tudi na račun teh dejavnosti. Odlok naj bi stopil v veljavo z dnevom veljave in naj bi praviloma veljal za mesec maj in junij. Zakasnitev za mesec dni pa je povzročila veliko razburjenja, zato so se na občini odločili, da bo odlok moč uveljaviti tudi ob izplačilu aprilskih plač, če bodo seveda izplačane po objavi odloka.

80 LET GD DRAGATUŠ

DRAGATUŠ — Letošnje praznovanje dragatuškega krajevnega praznika bo še toliko bolj slovesno, ker bodo hkrati počastili 80-letnico gasilskega društva. Proslava bo v nedeljo, 6. maja, ob 16. uri, pričela pa se bo s parado gasilstva iz vse občine na prireditvenem prostoru pred zadrudnim domom.

ODLIKOVANJA GASILCEM

KOČEVJE — Gasilska zveza Slovenije je članom iz gasilskih društev v kočevski občini podelila odlikovanja za vestno, požrtvovalno in dolgoletno delo v gasilski službi. Odlikovanje II. stopnje sta prejela Drago Martič, GD Dolga vas; Alojz Oražem, GD Ložine; odlikovanje III. stopnje so prejeli Metka Kos, GD Kočevska Reka; Jože Šneberger, Kočevska Reka, in Jože Žalik, GD Koprivnik; plamenico I. stopnje sta prejela Janko Vertelj, GD Dolga vas, in Ivan Jerman, GD Šalka vas; plamenico II. stopnje je prejel Oton Dicceco, GD Stara Cerkev; plamenico III. stopnje so prejeli Veljko Rašperič, GD Osilnica; Roman Treven, GD Stara Cerkev; Boris Kramžar, GD Kočevje, in Toni Marinič, GD Podpreska.

V. D.

O odlagališču v Globokem do konca maja

Doslej slabo obiskane javne obravnave

TREBNJE — »Očitka, da smo delali mimo javnosti, nikakor ni moč sprejeti,« smo slišali na zadnji seji trebanjskega občinskega izvršnega sveta, ko so se člani seznanili z informacijo o izvedenih javnih obravnava o osnutku ureditvenega načrta za odlagališče komunalnih odpadkov v Globokem.

Kljub temu da so na javne obravnave v krajevnih skupnostih Mirna, Račje selo in Trebnje vabili krajane s 1200 vabil, preko radijskih valov Studia D in drugače, je prišlo skupaj komaj okrog 30 krajanov. Posebej v Račjem selu in na Mirni je bilo ozračje na obravnavah dokaj naelektreno, krajani niso bili najbolj voljni poslušati argumentov stroke, ampak so bolj govorila čustva. Izrečenih je bilo precej očitkov, tudi povsem osebnih, zlasti na račun predsednika trebanjskega izvršnega sveta, pa dezinformacij, češ da bodo vozili na to odlagališče tudi odpadke od drugod, celo iz jedrske elektrarne. Strokovnjaki so to odločbo zanikali. In čeprav ni nobenih strokovnih ovir, da ne bi mogel celjski Razvojni center izdelati potrebne dokumentacije za odlagališče, so se v IS SO Trebnje odločili, da javno razpravo še podaljšajo do 30. maja.

Kot je povedala Vida Penko-Novak, je določitev lokacije planska faza oz. postopek (tega je občinska skupščina že odobrila in tega ne bi smeli pozabiti pri ponovni javni obravnavi, da se ne bi izgubljali v nestrokovnem razglabljanju o novih možnih lokacijah za odlagališče.

P. P.

Sicer pa je delegat iz kmetijske zadruge pripomnil, da je občinska skupščina naredila premalo za razbremenjevanje gospodarstva. Marsikje pri tem ne bi bilo potrebno zarezati v program družbene dejavnosti, ampak v druge oblike porabe denarja. Vprašal pa je, kakšno gospodarjenje je to, če že takoj ob sprejemanju nižjih stopenj držijo gospodarstvu nož na vrat, češ da bo moralo čez mesec ali dva reševati likvidnostne težave negospodarstva.

Predsednik občinskega sindikata pa je občinske može opozoril, naj si ne ustvarjajo iluzij, da bodo v prihodnjih mesecih prispevne stopnje zopet povečali, saj se sindikat zavzema za 30-odst.

Kuje se novo prijateljstvo

Že tretje leto prijateljsko sodelujeta Kočevje in nemška občina Oer-Erkenschwick — Čemu poudarek

KOČEVJE — Pred kratkim je bila v Kočevju na obisku 13-članska delegacija občine Oer-Erkenschwick iz Zahodne Nemčije. Vodil jo je župan Clemens Peick.

Z obzino Oer-Erkenschwick prijateljsko sodeluje Kočevje tri leta. Lani je to sodelovanje nekoliko zastalo, ker so imeli volitve. Na njih je spet zmaga socialdemokratska stranka. Med sedanjim enotendenskim obiskom so gostje spremljali dogajanja okoli volitev pri nas. Zanje smo organizirali srečanje in razgovor s predstavniki strank, ki delujejo v Kočevju.

Gostje so si ogledali tudi tovarne LIK, INKOP in Trikon (že lani pa Melamin in Tekstilano). Tako so se seznanili s tistimi glavnimi kočevskimi proizvajalci, ki bi lahko več izvažali v Nemčijo. Dogovorjeno pa je bilo tudi, da bodo možnosti o tesnejšem gospodarskem sodelovanju podrobneje preučili obe gospodarski zbornici pa tudi posebni skupini gospodarstvenikov obeh občin.

Dogovori so potekali tudi o sodelovanju na turističnem področju. Tako so jih pri Gozdnem gospodarstvu seznanili

BORCI UVIDEVNEJŠI DO STRANK

ČRNOMELJ — Danes ima sejo občinska skupščina ZRB NOV Črnomelj, na kateri med drugim teče beseda tudi o družbenoekonomskih in političnih razmerah na območju ZRB NOV v zadnjem letu dni. Kar se tiče slednjega, so borci močno spremenili mnenje o večstrankarskem sistemu pri nas. Medtem ko so na lanskem seji konec maja zatrdjali, da politični pluralizem tako in tako ne more nič rešiti, imeli ustanavljanje strank za kontrarevolucionarno dejanje ter ugotovili, da strank sploh ne potrebujejo, saj še dobro vedo, kam so jih pripeljale pred drugo vojno, so tokrat v poročilu večstrankarske volitve postavili na prvo mesto. Prav te pomenijo po njihovem prekinitev z negativnimi posledicami enopartijskega sistema. Da so postali borci bolj uvidni do več-strankarskega sistema, kaže tudi njihovo prepričanje, da jim pravica, ki so jih dobili z udeleževanjem v vojni in v povojni graditvi, ne bo vrnila nobena oblast, neglede na ideološko različen sestav skupščine.

TELEFON NA TRI PREBIVALCE

KOČEVJE — Močtaža nove telefonske centrale v Kočevju za 5000 priključkov bo končana junija, septembra pa bodo začeli priključevati nove naročnike. Nova centrala zagotavlja telefonski priključek na manj kot 3 prebivalce (36 priključkov na 100 prebivalcev). Zmogljivost sedanje telefonske centrale je 1.600 priključkov, kar je občno premalo. Prednost pri priključevanju bodo imeli novi naročniki, ki bodo sklenili pogodbo za priključek v naslednjih nekaj tednih. Že doslej je pogodbe z interesi — sklepa jih krajevna skupnost Kočevje — podpisalo 700 zasebnikov in 50 podjetij, ustanov itd. Teh 750 priključkov je tudi že plačanih. Preostali interesi naj pohite s sklepanjem pogodb pri KS Kočevje-mesto.

- Ni hujšega mučenja, kot je mučenje zakonov. (Bacon)
- Slava je kot reka, nosi lahke in napihnjene stvari, potaplja pa težke in trdne. (Bacon)

razbremenitev. Brez sindikata se po njegovih besedah ne bo dalo več pogovarjati, saj se je na republiški ravni organiziral tako, da je sposoben marsikaj uresničiti, in misli resno. Njegova zahteva po 600 DEM plače za najenostavnejša dela je sedaj morda še utvara,

• Na skupščini je bilo slišati vprašanje, od kod v tej urejenosti, ki jo imamo od decembra, v družbenih dejavnostih povečujejo sredstva za osebne dohodke, medtem ko v večini gospodarstva in v občini izplačujejo prejemke na osnovi zajamčenih plač. Delavci v Iskri imajo na primer 250 DEM plače, in tudi zaradi tega je potrebno že pri aprilskih izplačilih znižati prispevne stopnje.

toda po besedah sindikalista bo prerazporeditev kapitala to prav gotovo omogočila.

M. BEZEK-JAKŠE

s svojo tracking stezo, po kateri tudi že potujejo. Pokazali pa smo jim tudi jezero Kolpo, nekatere gozdne koče in druge zanimivosti, ki bi bile privlačne za nemške turiste.

V znak prijateljstva sta si obe občini izmenjali nekoliko nenavadni darili. Tako so Kočevci že lani podarili gostom nad 5 ton težak kamen iz Roga, ki so ga postavili v enem najlepših delov mesta, v Parku malih vrtičkarjev. Kamen je okrašen z grbom mesta Kočevje. Gostje pa so ob zadnjem obisku podarili Kočevju rudarski vagonček (skip), ki so ga Kočevci postavili v parku pri restavraciji Jezero, se pravi na območju nekdanjega rudnika rjavega premoga Kočevje. Obe občini namreč povezuje tudi rudarska tradicija.

Hkrati z uradno delegacijo je bilo na obisku v Kočevju še okoli 50 športnikov, ki so se pomerili v streljanju, kjer so zmagovalci, ter nogometu in šahu, kjer so zmagali domačini, in delegacija gasilcev.

J. P.

Neprijetna podražitev vode

Prispevek za komunalni sklad večji za preko 300 odstotkov in je močno podražil pitno vodo

KOČEVJE, RIBNICA — Medtem ko se v zadnjih dneh in tednih marsikaj pocenjuje, je porabnike vode presenetilo močno povečanje račun Hydrovoda. Blagajničarka enega izmed stanovanjskih blokov nam je povedala, da je prispevek za tako imenovani komunalni sklad porastel od 0,38 din na 1,40 din in da se je ta prispevek za ves blok povečal od 123,5 din na 448 din ali za preko 300 odst., zaradi česar občani negodujejo.

Za pojasnilo smo vprašali direktorja Hydrovoda Kočevje-Ribnica Cveta Obranovača, ki je povedal tole:

»S prodajo vode smo imeli letos izgubo, ker je bila cena vode v decembru zamrznjena, stroški reprodukcije materiala itd. pa so letos še močno narasčali. Ta izguba bo pokrita iz proračunov občin Kočevje in Ribnica v razmerju prodane vode (63 odst. Kočevje: 37 odst. Ribnica). Prodaja vode je v zadnjih letih upadla za 8 odst., in to le v gospodarstvu, kajti zaradi višjih cen vedno bolj varčujejo z vodo in odprav-

Uspešni zlasti pri »zidanju« cen

Pri Komunalni v Trebnjem so izgubo sicer pokrili, toda problemi ostajajo

TREBNJE — Navkljub temu da so se lani cene komunalnih storitev v trebanjski občini povečale 9-krat in da so po teh cenah Trebanjci v slovenskem merilu zelo »razviti«, Komunalna Trebnje ni pokrivala nastalih stroškov in je imela pri vodovodih, kanalizaciji in gradbeni enoti izgubo.

Komunalna zbere največ denarja (kar dobro četrtino prihodkov) z vodinarino, res pa je tudi, da je pri vodovodih hkrati prikazana tudi največja izguba. Izguba je poleg tega pri »snagi« oz. odzivu smeti, pa kanalizaciji, medtem ko ni prikazana pri čistilni napravi, saj je lani že med letom tretjino stroškov pokrivala nekdanja komunalno-cestna skupnost.

Bolj nazorno, kakor da bi operirali s številnimi številkami in indeksi rasti cen komunalnih storitev od predlanskega do lanskega decembra (mimogrede: pri kanalizaciji je ta znašal kar 89451), se le v gradbeništvu. Zasebna podoba prihaja namreč tudi za odvoz smeti itd. Pri občinskem komiteju za družbeno planiranje in gospodarstvo v Trebnjem so ugotovili v Komunalni visoko stanje za-

reda nekaj naredili, toda očitno je še dosti notranjih rezerv. Na novo niso zaposlovali, tako da imajo zdaj 60 delavcev. Toda očitno je še ta številka previsoka. Zlasti je vprašljiv ustroj zaposlenih v gradbeni enoti. Prav malo se je znamenj, ki bi kazala, da bi se gradbenici lahko obdržali v vse bolj neusmiljenem boju na tržišču.

Očitno je torej, da bodo v Komunalni morali povečati storilnost in izboljšati disciplino zaposlenih, da bodo morali računati tudi na večjo konkurenco, ne le v gradbeništvu. Zasebna podoba prihaja namreč tudi za odvoz smeti itd. Pri občinskem komiteju za družbeno planiranje in gospodarstvo v Trebnjem so ugotovili v Komunalni visoko stanje za-

Načelnik ali župan

Dileme ob imenovanju

ČRNOMELJ — Ob kadrovskih zadevah, ki jih morajo rešiti zbori občinske skupščine, vsaj v Črnomlju navadno ni ne vprašanj ne razprav, le dvigi rok. Na zadnji seji, ko je šlo za imenovanje dosedanjega predsednika občinske skupščine Mladena Radojčiča za načelnika oddelka za notranje zadeve (zaradi upokojitve prejšnjega načelnika), pa je bilo nekaj pomišlekov.

Tako so iz srednje šole predlagali, naj bi imenovanje prenesli na novo skupščino, do takrat pa naj bi delo opravljal stari načelnik ali novi, toda le začasno. Delegatko osnovne šole Črnomelj pa je zanimalo, kdo bo predsednik občinske skupščine od 1. maja, ko naj bi Radojčič postal načelnik, do formiranja nove skupščine. Ob pojasnilu, da je Radojčič mandat na občini podelil 14. aprila, podaljšal pa je najdlje do 10. maja, pa je delegatko zanimalo, če ima predsednik IS pravico predlagati nekoga za 4 leta, če pa mu (predsedniku IS) namreč mandat izteče 10. maja. Jože Mrzljak, predsednik IS, je pojasnil, da načelnika lahko imenujejo za 4 leta ali do izteka mandata, njegov predlog pa je bil v skladu s poslovnikom občinske skupščine. Sicer pa naj bi od 1. maja naprej predsedniške funkcije opravljal podpredsednik občinske skupščine. Predstavnik Demosa pa je predlagal, naj bi o tej delikatni zadevi odločala nova skupščina, saj ni prav, da novi mandat ne bi imel vpliva pri imenovanju novega načelnika.

Nasprotnega mnenja je bil delegat Komunalne, ki je dejal, da bi se morali pogovarjati o tem, ali kandidat izpolnjuje pogoje, in če jih, zakaj dvomiti o imenovanju, ki ga je predlagal predsednik IS. Nova skupščina pa lahko, po njegovih besedah, načelniku vzame mandat, če je potrebno. Sekretar Socialistične zveze, ki je prerokoval napovedal, da se bo nova skupščina najbrž formalizirala vse do dopustov, pa je menil, da bi bilo nesmiselno, da bi bili do takrat brez načelnika oddelka za notranje zadeve, predsedniku občine pa mandat poteče že prej.

Pingpong o tem, kaj bi bilo najbolje, je zaključilo glasovanje, pri katerem se je večina delegatov odločila za imenovanje Mladena Radojčiča na novo delovno mesto.

M. B.-J.

Kdo bo tajnik?

Misliti in načrtovati za naprej, ne za nazaj

KOČEVJE, RIBNICA — V Kočevju se je na zadnjih sejah zborov občinske skupščine že dvakrat ponesrečil poizkus, da bi namesto sedanjega tajnika občinske skupščine in izvršnega sveta Mira Ferlina izvolili dva nova (posebej za skupščino in posebej za izvršni svet), medtem ko bi sedanji tajnik prevzel vodstvo revitalizacije občine, kar opravlja tudi že sedaj. Zadeva se je končala tako, da bodo ta imenovanja prepustili novi občinski skupščini, ki se bo sestala po volitvah.

V Ribnici pa bo sedanji tajnik IS in OS Bogo Abrahamsberg odšel v kratkem v pokoj, zato je tudi treba imenovati novega. Bogo Abrahamsberg opozarja, da je na tem mestu nujno potreben pravnik. Pred vrati je spreminjanje ali pisanje novih ustav in usklajevanje občinskih predpisov z ustavo, za kar je potreben pravnik. Pričuje tudi večjo uveljavitev skupščine, se pravi tudi večji nadzor nad delom občinskih izvršnih in upravnih organov, in tudi zato je skupščini potreben pravnik strokovnjak.

V Ribnici je komisija za volitve in imenovanja že naročila strokovne službe, naj pripravijo seznam imen za to dolžnost, saj je v občini dovolj mladih strokovnjakov. Do minulega tedna so bila v razpravi imena naslednjih pravnikov: Tanko Karmen (OS), Olga Tanko, Zvone Janež (oba iz Rika) in Tomaž Kumelj (Inles); seveda pa je pričakovati še nova imena. Pred imenovanjem se bo treba posvetovati z vsemi (najpomembnejšimi) strankami v občini in dobiti njih soglasje. K vsemu temu pa lahko dodamo le še, da mora občinski tajnik imeti tudi posluh za stike z javnostjo in še posebej z novinarji, kar se je obema občinskima skupščinama (Kočevje in Ribnica) posrečilo šele, odkar opravlja dolžnost sedanja tajnika.

J. PRIMC

Najslabše doslej

Kočevsko gospodarstvo imelo lani 15 izgubarjev

KOČEVJE — Pravkar izdelana informacija SDK o gospodarjenju lani med drugim ugotavlja, da je bilo lani v kočevski občini 15 izgubarjev, ki so imeli skoraj 24,5 milijona dinarjev izgube. V teh podjetjih je zaposlenih 3.333 ljudi (v vsem gospodarstvu je zaposlenih 6.347). Daleč največji izgubar je tozdr Elektra s 7.646.000 din izgube in 126 zaposlenimi. Na drugem mestu je Itas z izgubo 4.051.000 din in 813 zaposlenimi; na tretjem pa LIK-tozd Tovarna pohištva z izgubo 3.280.000 din in 197 zaposlenimi. Na četrtem mestu je še do nedavna paradni konj kočevskega gospodarstva Melamin z 2.672.000 din izgube in 367 zaposlenimi. Že po tradiciji je med izgubarji skoraj vedno KG-tozd Govedarje, ki je imel lani 1.750.000 din izgube in ima 199 zaposlenih. Tesno za njim pa je Trikon z 1.608.000 din izgube in 320 zaposlenimi. Manj kot milijon dinarjev izgube pa so imeli: Oprema-tozd Lesna predelava (753.000 din), LIK-tozd VIO (711.000 din), LIK-tozd Žaga (494.000 din), INKOP (474.000 din) in nato še štirje tozdi LIK, Hotel Pugled in Tekstilana.

Kočevsko gospodarstvo je lani doseglo v vsem povojnem obdobju najslabše rezultate. Ustvarjena izguba je skoraj petkrat večja kot dosežena akumulacija.

76 SPOMENIKOV NOB

KOČEVJE — V občini Kočevje je 76 spomenikov NOB, za katere pa zmanjkuje denarja za vzdrževanje in tudi vzdrževalcev. Samo v zadnjih štirih letih so bili odkriti spomeniki in obeležja v Polomu (padlim borcem juriškega bataljona 18. divizije), Petrinu, Novih selih (prvoborcu Jožetu Klariču), Borovcu, Dolnji Brigi, Belici in Štalcerjih.

log surovin, materiala in terjatev. Čeprav zasnajo prve korake pri reševanju miselnosti (uvajajo tudi računalniško obdelavo podatkov), bodo morali komunalci poskrbeti še za kakovostnejše storitve v prid zaposlenim delavcem in za zadovoljstvo potrošnikov. Nekateri vidijo nekaj rezerv v Komunalni tudi pri plačah delavcev, ki so bile lani za 7

• Letos ima Komunalna v načrtu dokončanje rezervoarja na Cvibljah, izgradnjo »S« kanala v Trebnjem, pričetek izgradnje komunalne deponije Globoko in ureditev črpalnice v Radnji vasi za vodovod Temenica.

odstotkov nad povprečjem trebanjskega gospodarstva, od julija do septembra pa so bile celo nad republiškim povprečjem.

P. P.

Dober dan obrtnikom v Dobovi

V novo urejenem kompleksu bodo lahko zaposlili 300 do 400 ljudi

BREŽICE — Z ureditvijo nove obrtniške cone v Dobovi v občini zdaj šele prvič lahko ponudijo interesentom zemljišče za gradnjo novih obrtnih delavnic v zaključenem kompleksu, čigar prednost je tudi bližina meje in zagrebškega zaledja. Tega napredka so najbolj veseli v Občnem združenju brežiške občine, kjer so morali nešteto krat zavrniti obrtnike, ki so želeli delati in graditi na tem območju.

Pri uresničevanju pobude za novo obrtno cono sta združenju veliko pomagala Milan Lokar in Drago Lopert, direktor davčne uprave. Lopert je povedal, da so začeli akcijo za ureditev nove cone prek izvršnega sveta in komiteja za družbeni razvoj v začetku 1988, sredi minulega leta pa je bilo vse končano. Dokumentacijo so naročili pri Razvojnem centru v Celju. Na novem kompleksu že stoji prvi objekt — Livarna barvnih kovin, ki zdaj poskusno obratuje. Drugi interesent, Milan Kljajič z Jesenic na Dolenjskem, bo zgradil delavnico za proizvodnjo, montiranje in servisiranje termoelektrične opreme, tretji interesent Ivan Pangerčič pa veliko halo za izdelovanje zavornih diskov in menjalnikov za lokomotive. Izkoristil bo bližino livarne in zlasti delavnic Železniskega gospodarstva — Podjetje za popraviljanje voz, kjer bodo testirali njegove izdelke.

Drago Lopert napoveduje, da bo nova obrtna cona celovito zaokrožena, da bo v njej stalo 22 objektov, v katerih bo zaposlenih 300 do 400 ljudi. Nanjo bodo priključili vpadnici iz dveh smeri: prvo izpred novega mostu ob cesti Brežice—Dobova in drugo s ceste mimo Trima. Uredili bodo zelenice, postavili ograjo, za zaposlene

- **Delež obrti v družbenem bruto-produktu občine za leto 1989 cenijo na blizu 34 milijonov dinarjev, kar pomeni, da je z 18 odst. v letu 1988 poskočil na 30 odst. Tak porast utemeljujejo z ugodno davčno politiko, saj dosegaajo olajšave za začetnike in za razširjeno dejavnost tudi do 80 odst. odmerjenega davka.**

uredili objekt za prehrano delavcev, razen tega pa vse kaže, da bo tudi banka postavila znotraj kompleksa svojo ekspozituro.

V srednjeročni in dolgoročni plan bodo zdaj vključili prostor za obrtno cono Jesenice, takoj za Dobovo pa bodo začeli urejati obrtno cono v Krški vasi.

Za odpiranje obrti je najbolj pereče mestno jedro Brežic, kjer je zelo težko priti do lokala. Po Lopertovem mnenju bi morala biti skrb zanj in za izdelavo ustreznih projektov ena glavnih nalog izvršnega sveta.

J. TEPPEY

PRVOMAJSKI KRES NA TRŠKI GORI

KRŠKO — Krajevna skupnost Krško priredi v ponedeljek, 30. aprila, sedmo tradicionalno prvomajsko srečanje pri lovski koči na Trški gori. Prvomajsko kresovanje se bo pričelo ob 17. uri s postavljanjem mlaja, ob 18. uri bo tekmovalno v vlečenju vrvi, srečanje pa bo popestril pihalni orkester Videm. Za zabavo bo igral ansambel Novi prijatelji vse do 24. ure. Tradicija velja tudi glede pogostitve, zanjo bodo namreč spet poskrbeli člani lovske družine Krško.

»Marsikomu se bo kolcalo po tem«

S programsko-volilne skupščine ZZB NOV sevniške občine — Sprava? V bran pridobitev NOB in dosežkov sedanjega sistema — Zgodovinisje

SEVNICA — »S kvizlingi, s tistimi, ki so si umazali roke s krvjo, z zločinci, ne more biti nikakršne sprave. Le kdo si je to spravo izmislil? Najprej naj se tisti, ki govorijo o spravi, spravijo sami s seboj in med seboj. Sami naj ugotovijo, kaj se dogajalo pri Urhu in v Kozlarjevi gošči na Ljubljanskem barju, kaj so delali med vojno na gradu Turjaku in v njegovi okolici. Zakaj ne bi razkrinkali vse zločinov okupatorjev in njegovih hlapcev Rožmana, Rupnika, Natlačna itd.«

S takimi in podobnimi besedami so izražali svoje ogorčenje sevniški borci in gostje programsko-volilne skupščine Zveze združenj borcev NOV občine Sevnica: predsednika borčevskih orga-

METALNA UVAJA TRETJO IZMENO

SENOVO — V nasprotju z ostalo industrijo kovinske branže se Metalna Senovo ne more pritožiti glede dela. Zaradi številnih tujih naročil bodo po 1. maju uvedli celo tretjo izmeno, delo pa ponujajo tudi drugim sorodnim gospodarskim organizacijam. Težava pa je z denarjem, kajti kreditov za pripravo izvoza ni, določene težave pa povzročajo tudi precejšen dinar. Vendar v senovski Metalni upajo, da bodo vse posle srečno izpeljali. To velja tudi za posel z Južno Korejo, kamor bodo s posredovanjem Slovenijalesa prodrli s svojimi izdelki.

ZMAGA KRŠČANSKIH DEMOKRATOV V KRŠKEM

KRŠKO — Po neuradnih rezultatih volilne komisije v krški občini so bili v zbor krajevnih skupnosti krške občinske skupščine izvoljeni: Stanislav Čuber, Mitja Orožen, Jože Stibrič, Jože Kodrič, Franci Bogovič, Janez Kuhar, Ruža Jereb, Miran Resnik, Metod Šonc, Ivan Pislak, Stane Sunčič, Niko Žibret, Alojz Lekše, Franci Urbanč, Franc Resnik, Jože Arh, Marjan Arh, Viljem Vrhovšek, Tončka Černelič, Jože Žabkar, Franc Ulčnik, Vinko Bohorč, Janja Zorko — Kurinčič, Jože Požun, Mihael Senica, Franc Lekše in Jože Slivšek.

Prav tako so bili do torka do 15. ure znani volilni rezultati strank za družbenopolitični zbor: Slovenski krščanski demokrati 24,77 odst., Slovenska kmečka zveza 22,01 odst., ZKS — Stranka demokratične prenove 18,60 odst. ZSMS — Liberalna stranka 13,10 odst., Zeleni Slovenije 9,12 odst. Socialistična zveza — SZDL 5,88 odst., Socialdemokratska zveza Slovenije 4,88 odst., lista posamičnih kandidatov pa 1,66 odstotka glasov. V skladu s tem bo tudi razdeljeno število mest v občinskem parlamentu.

SPREJET NAČIN FINANCIRANJA KS

BREŽICE — Občinska skupščina je sprejela način po katerem bo potekalo financiranje krajevnih skupnosti. Iz razprave delegatov se je dalo razbrati, da se v občini o financiranju dejavnosti KS dogovarjajo že dalj časa, a se rešitev vedno znova prelaga na naslednje leto. Prevladalo je mnenje, da je denar, ki ga bo občina naložila v krajevne skupnosti, zelo dobro izkoriščen, saj pokriva dejavnosti, ki jih potrebuje vsak krajan. Ker za delovanje krajevnih skupnosti in takšnem obsegu iz proračuna ni mogoče zagotoviti dovolj sredstev, bodo zatočasno uporabili sredstva, ki so sicer namenjena razvoju KS. Tak način naj bi uporabljal tako dolgo, dokler ne bodo našli bolj ustreznega in trajnega načina financiranja dejavnosti v krajevnih skupnostih.

Rudnik Senovo umira na obroke

Poleg trajne izgube pesti senovške rudarje še negotovost prihodnosti

SENOVO — Kar se dogaja z rudnikom Senovo, imenujejo tamkajšnji vodilni »umiranje na obroke«. Ko so se pred štirimi leti začele težave in niso več videli perspektive, so v rudniku računali na to, da bodo s pomočjo sozda uresničili potrebne naložbe za odkup novih čel in tako prišli na zeleno vejo. Toda naložbo v novo opremo in nove odkope so prelagali iz leta v leto, tako da je sedaj preložena še na prihodnje leto.

»V takih razmerah je seveda težko delati, kajti 478 zaposlenih sedaj ne ve, kaj bo jutri ali pojutrišnjem,« pravi Jana Čepin, ki v rudniku vodi enoto skupnega pomena. Nič manj negotove pa niso razmere v sozdu, kjer vlada po mnenju Čepinove konfuzna situacija. Delavski svet, denimo, je dal brez razprave v obravnavo predlog reorganizacije, po katerem naj bi TE Trbovlje poslej poslovala samostojno. Vse skupaj pa je posledica nedorečene strategije v naši energetski politiki, ki zaradi državne prisile že 45 let zalaga odjemalce s cenoeno energijo.

Podeželje pač nima druge izbire

Program 5. samoprispevka v brežiški občini je več kot uspešno uresničen — O 6. samoprispevku za ceste se bodo občani izrekli 20. maja

BREŽICE — Občinska skupščina je še v stari sestavi sprejela sklep o razpisu referenduma za uvedbo samoprispevka, kajti prevladalo je mnenje, da nov referendumski program ne bo bistveno obremenil nove skupščine in njenih organov. Prebivalci brežiške občine bodo o samoprispevku odločili 20. maja letos. Če bo referendum uspel, bodo v naslednjem petletju prispevali 1,5 odst. iz neto osebnih dohodkov za ceste. Tako kot že pri dosedanjem samoprispevku, ki se je iztekkel z decembrom 1989, naj bi tudi v bodoče 1 odst. namenili občinskemu programu, preostalih 0,5 odst. pa za programe posameznih krajevnih skupnosti.

O razpisu novega referenduma so se delegati odločili na podlagi poročila o izvajanju 5. referendumskega programa v obdobju 1985 — 1990. Program je zajel 123,7 km cest in ulic, na katerih so polagali preplastitveni sloj asfalta, ki so ga bile brežiške ceste še kako potrebne. Iz poročila o izvajanja del je razvidno, da je do sedaj uresničeno 94,43 odstotkov plana. 17,5 km cest in ulic je ostalo še kot obveznost izvajalca, ki jo bo po pogodbi opravil v drugi polovici letošnjega leta. Ko bodo končana tudi ta še neizvedena dela, bo plan programa samoprispevka celo za 8,6 odst. presežen.

Skupna vrednost vseh del, preračunana za december 1989, je okrog 34 milijonov dinarjev. V teh sredstvih predstavlja samoprispevek občanov povprečno 36 odst., medtem ko se je preostalo pokrivalo iz drugih virov. Glede na to lahko zaključimo, da so v brežiški občini z vloženi sredstvi občanov dobro

PRIZNANJA OF

KRŠKO — Ob dnevu OF bo Socialistična zveza — SZDL Krško spet podelila priznanja zaslužnim posameznikom in organizacijam. Podelitev bo danes ob 12. uri v salonu občinske skupščine Krško. Priznanja OF bodo prejeli gasilsko društvo Senovo, Ivan Abram iz Kostanjevice, Vera Alegro iz Brestanice, Roman Kos iz Krškega, Justina Molan z Rake in Marija Učakar z Rake.

- **Največja vladarjeva vrlina je poznati svoje ljudstvo. (Martial)**
- **Drug drugemu smo dovolj veliko gledališče. (Seneca)**
- **Lastni jaz je kaj revno središče človekovih delovanj. (Bacon)**
- **Ni mogoče ljubiti in biti hkrati pameten. (Sir iz Antiohije)**

gospodarili, saj so vsakemu dinarju iz samoprispevka poiskali še dva iz dodatnih virov.

Posamezne krajevne skupnosti so v obdobju prejšnjega samoprispevka razpolagale z deležem 0,5 iz neto OD, in kar težko si zamišljajo, da bi morale shajati brez teh rednih prilivov. Vedeti moramo namreč, da so prizadevni krajanj k temu denarju dodali še obilo prostovoljnega dela, lastnega materiala in

Pozabljena dobrodelnost

Več posluha in podpore za Zvezo prijateljev mladine — Ne smemo je vpeti v politično mrežo

BREŽICE — Ta teden je na republiški ravni potekala tudi razprava o tem, kakšno naj bo mesto in kakšna vloga Zveze prijateljev mladine. Albina Tominc, ki je že dvajset let tajnica Občinske zveze prijateljev mladine v Brežicah, vsekakor meni, da se organizacija mora ohraniti. Enakega mnenja so tudi člani društev po terenu, ki želijo, da se staro ime organizacije kljub vsemu obdrži. Zveza prijateljev mladine je bila že vsa leta doslej humanitarna organizacija, ena redkih, kajti na to prepotrebno predavanje ter jih razveselili s programom malčkov iz brežiškega vrtca. Tako so bodoče mamice vsaj za trenutek občutile, da se nekdo za njihovega otroka zanima in da rojstvo za družbo veliko pomeni. Danes v občini ni več denarja za tako dejavnost, zato pa že vsak politik kriči, da je Slovencev premalo.

Naša družba je potrebna še cele vrste humanitarnih dejavnosti, ki temeljijo na prostovoljnem delu in finančni pomoči. Razen še bolj razvejene pomoči otrokom in ostarelim bi lahko uvedli tudi pomoč staršem, mladini v stiski, odprti telefon in še kaj. Pomembno pri tem je, da se zasnovana (nepolitična) organizacija obdrži in razširi ter pridobi ustrezno družbeno podporo.

B. D.

Bo v Stillesu še bolj zaškripalo?

Posledice blokade

SEVNICA — Sevniški Stilles je srbska blokada, kot smo že poročali močno prizadela, poslovno leto je ta 430-članski kolektiv zaključil s precejšnjo izgubo, toda če se ne bi še pravočasno preusmeril v mnogo večji meri kot doslej na prodajo svojih kakovostnih izdelkov na zahtevnejših trgih, bi bil položaj zdaj še neprimerno težji.

Zaradi blokade je Stilles izgubil okrog 8,5 milijona dinarjev, prodaja v Srbiji pa se je od nekdanjega 60-odstotnega deleža zmanjšala na komaj 6-odstotnega. Navkljub govoricam o deblokadi pa novih naročil iz jugovzhodnega dela države tako rekoč ni. Sevniški mizarji so se s spremenjenim proizvodnim programom stignega pohištva pojavili na najzahtevnejših tujih tržiščih, v Veliki Britaniji, v ZRN, na Finskem in Japonskem.

Letos bo Stilles prodal na tuje že 75 odst. najboljšega stignega pohištva (lani le 20 odstotkov), s katerim se uvršča v zgornji del srednjega cenovnega razreda. Toda kot zatrjuje direktor Stillesa Lojze Ratajc, izvažajo z izgubo zaradi 40-odstotne inflacije s precejšenim dinarjem. Po večali so se, in to občutno, prav vsi proizvodni stroški. Umirjanje cen vzhodnih materialov so opazili šele marca. Po Ratajčevih besedah so v likvidnostne težave zašli tudi mnogi dolgoletni poslovni partnerji, ki Stillesu dolgujejo okrog 2 milijona dinarjev. Zaveda se, da jim nastale škode ne more nihče povrniti, pričakujejo pa premostitvena posojila za reševanje plačilne zmožnosti, in sicer naj bi te republiške spodbude prišle od denarja, zadržanega na račun manj razvitih in Kosova. Doslej pa so različne institucije le pošiljale vprašalnike, pomoči pa ni bilo še nobene. Ako v približno dveh mesecih ne bodo prebredli nastalih težav, navzile temu da imajo dosti dela do jeseni, utegne močno zaškripati v proizvodnji, opozarja Ratajc.

P. P.

- **Mi, ki smo ostali in si izborili novo organizacijo z novo usmeritvijo ter pri sebi pokopali komunizem, si nimamo kaj očitati. (Kučan)**

ne smejo zamegliti in izničiti vsega dobrega, pozitivnega v teh letih.

P. PERC

Novo v Brežicah

NEZANESLJIVA PRIMERJAVA — Ob razpravi o vrednosti zemljišč in o odškodnini za odvzeto zemljo je bilo slišati tudi mnenje, da vrednost 1 ha zemljišče ne bi smela biti enaka eni stoenki, ampak petim ali šestim stoenkam. Res je, da je ena stoenka premalo, drži pa tudi, da tudi nadaljnjih pet ne zadostuje iz enostavnega razloga: takšna stvar, kot je nekaj kosov slabo spojene pločevine, res ne more biti prava mera vrednosti za trajno dobroto, kot je zemlja.

DOBER ZGLEDE — V Posavju tarnajo in jadikujejo, kako jih vsi po vrsti izkoriščajo, za to pa plačajo zelo malo. Morda bi ob tem veljalo še kaj narediti, če ne drugega, vsaj slediti dobremu zgledu iz Dravskega polja. Tam so se menda kmetje odločili, da ne bodo dali svoje zemlje za hitro cesto, dokler ne dobijo vodovoda. Zveni precej po kmečko, je pa verjetno učinkovito.

PRAVI PLURALIZEM — Demokracija je v polnem zamahu in morda bomo na nekaterih področjih spet iznašli nekaj novega. Cel prejt kot svet! Iz dobro obveščenih krogov smo izvedeli, da so tudi ljubitelji dobre kapljice imeli svojo volilno komisijo. Bilo je ob prvih volitvah neke na kranjski strani občine Brežice. Ob celodnevnem napornem delu na volišču so ga možakarji tu in tam zvrnili kozarček ali dva, kako ga ne bi, sredi vinorodnih krajev! Do večera je bila mera menda že tako polna, da so jim z občine morali poslati pomoč!

DREVESA NISO PROTI — Gotovo je med štirimi možnimi lokacijami za sanitarno deponijo komunalnih odpadkov v občini najbolj v nevarnosti ravno tista v Dobravi. Strokovna študija jo je po vseh kriterijih razglasila za najboljšo, verjetno pa se bodo tudi v skupščini najlažje odločili zanjo. Dobovčani, Globočani in še kdo bi namreč lahko povzdignil glas in roko proti deponiji v svojem kraju, drevesa pa je ne morejo!

PLESNI TEČAJ

Ko smo končno tudi Artičani začeli s plesnim tečajem, se nas je prijavilo več, kot smo pričakovali. Pod vodstvom Romane Korbar smo se že prvo uro tečaja naučili angleški polki in osnovne korake angleškega valčka.

VIKTORIJA LUBŠINA, 7.r. novin. krožek OŠ Artiče

Krške novice

SMETIŠČA — Komaj so malo počistili najužja in najhujša divja smetišča, že so začeli državljanj Republike Slovenije in podaniki krške občine voziti smeti na isto mesto. To je za sedaj najbolj opazno spet okoli črpalnice »zdrave« pitne vode na Drnovem. Vzrok za to pa je slej ko prej napol izpeljana in samo kozmetičnim popravkom namenjena akcija. Nihče v občini Krško namreč ne poskrbi za to, da bi pripravili nova odlagališča ali pa vsaj poskrbeli za odvoz smeti iz vseh vasi in naselij.

SIMBOLIKA — Kljub divjemu padanju cen in deflaciji nič hudega sluteči in nič krivi potrošniki vendarle opažajo, da cene tudi rastejo. Tako ojačanje cen pa je ponavadi pospremljeno z ljubeznivim pojasnilom, da gre pač samo za simbolično povečanje in torej ne gre za pojav, kakršnemu smo bili priča lansko leto. Naš kupec, navajen vsega hudega, seveda niti ne rentati preveč, tu in tam se celo zazdi, da mu sprememba cen popestri vsakdanjik in spet obudi spomin na stare dobre čase, ko smo še imeli inflacijo in kar dobro živeli.

MOST — Osrednji krški most čez Savo je bil že večkrat deležen kritike, predvsem v zboru krajevnih skupnosti občinske skupščine. Pa se vzdrževalci tega mostu ne brigajo kaj dosti, in tako se kar pogosto dogaja, da manjkajo pokrovi na stikih mostnih lokov, kar seveda povzroča vesele poskoke avtomobilov, vozečih čez most. Prizadejti upajo, da bo Demos, če ga je kaj v hlačah, te zadeve z mostom na mah uredil, ko bo seveda prišel v skupščino.

Sevniški paberki

»PICOLOGI« — Medtem ko v sevnškem gostinskem podjetju niso bili zadovoljni z odzivnostjo gostov na ponudbo picerije v okviru hotela Ajdovec in so že pred časom začeli peči pivo v bifeju Na vogalu, kjer tudi ne gredo najbolj v slast, navkljub poceni pivu, pa se tudi toto uspešno uveljavlja zasebna pobuda. Prav pred kratkim je v stari Sevnici odprl lepo urejeno picerijo nekdanj eden ključnih sevnških rikometšev in Kolinske-Slovan Stojan Šumej. Gostje so zadovoljni z novim gostincem, manj pa sosedje zaradi tega, ker jim gostje s svojimi jeklenimi kojnički zaprejo pot do njihovih domov in garaž. Vse kaže, da bomo Sevnščani postali navdušeni »picoologi«, kot smo v šali poimenovali skoraj celotno občinsko volilno komisijo, ki si je tudi potešila lakoto pri Šumeju pretekli ponedeljek, kajti sicer bo trda predla tistemu gostincu, ki se pripravljajo na odprte picerije slab streljaj od Šumejevih — poleg bivše poslovne zgradbe M-Kmetijskega kombinata.

SKAKALNICA — Le ugrabimo lahko, če je morebiti kakšen gost iz omenjene picerije ali iz katerega drugega lokala preglboklo pogledal v kozarec, da je med velikonočnimi prazniki z avtomobilom ubral bližnjico s Ceste na grad na Glavni trg kal po novih stopnicah pri Kruljevini. Vsekakor bo novopečeni kaskader ob popravilu svoje škatle utrpel še dodatne stroške popravilom stopnic, kajti družbenosamozagščno osveščeno občano je navkljub pozni nočni uri uspelo celo zapisati registrsko številko avtomobila, ki bi mu lastnik za take primere moral namestiti še nek likoptrsko eliso.

Žvižgavci grede na vrh

Enajst učencev 7. b razreda mirenske OŠ bo igro Staneta Pečka »Ah, prava reč« predstavilo tudi na republiški reviji

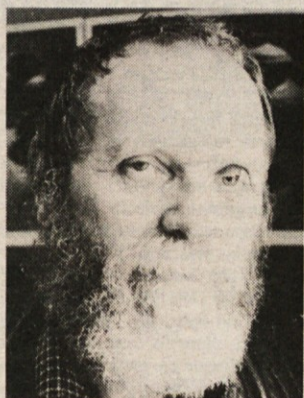
MIRNA — Čez dva tedna, 9. in 10. maja, bo v Gornji Radgoni republiška revija otroških gledaliških skupin Slovenije. Nastopile bodo skupine, ki jih je po ogledu njihovih predstav izbral selektor Jurij Sočnik, znani slovenski gledališki igralec. Med izbranimi so tudi mirenski žvižgavci, skupina, ki jo sestavljajo učenci 7. b razreda tukajšnje osnovne šole. V družbi najboljših se bodo predstavili s 35-minutno igro »Ah, prava reč«, ki jo je napisal in tudi režiral Stane Peček, vsestranski kulturni delavec trebanjske občine. Izvirno glasbo je prispeval Lado Jakša, scena pa je delo Saše Kumpa.

Z igro Ah, prava reč so žvižgavci nastopili že petkrat, in to pred domačim občinstvom in na nekaterih šolah. Povsod so jih pristrčno sprejeli, še posebej pa so bili navdušeni njihovi šolski vrstniki. Priakupili so se jim s sproščenim igranjem in tudi zato, ker jim je igra sama približala nekaj tistega sveta, v katerem se večkrat sami znajdejo. »Igra obravnava pereče probleme, ki nastajajo v družbi in se morajo z njimi, a na svoj način, prej ko slej soočiti tudi otroci,« pravi avtor Stane Peček. »Zgodba se odvija na podrejši stavbi, ki je bila nekoč šola, v njej pa prihajajo bolj ali manj do izraza reči, ki jih počenljajo otroci, kajpak že ob stiku z življenjem, ki ne kaže vedno prijaznega obraza.«

Skupina žvižgavci deluje drugo šolsko leto, nastala pa je povsem po naključju. Seveda je pri tem največ »kriv« Stane Peček. Nekedne dne je preprosto stopil v 6. b, kjer je bila za razredničarko njegova žena Duška, in fante in dekleta kar brez ovinkov vprašal, ali bi se šli gledališče. »Učenci so me na to spodbudili, kajpak malo debelo pogledali, ko pa sem rekel, da mislim hudo resno, so postali radovedni in mi prislunili,« se spominja Peček. »Hitro smo se zmenili, da bi morebiti res veljalo poskusiti, le glede tega, kdaj naj bi se zbrali, nismo mogli priti skupaj. Med tednom je vsak imel še kaj popoldne, tako da na tako imenovani njihov »prosti čas« ni bilo moč računati. Ker ni šlo drugače, je gledališče moralo počakati do zimskih šolskih počitnic. Takrat pa smo zgrabili zelo resno. Učenci so žrtvovali

debel teden počitniškega časa in takrat je v glavnem nastala naša prva skupna predstava. Naštudirali smo »Štiri fante muzikante,« delo Miroslava Košute, tržaškega pesnika, in kmalu po izteku zimskih počitnic stopili na oder. Imeli smo kar lep uspeh, predstavo smo imeli petnajstkrat, veliko smo gostovali, enkrat tudi onkraj meje na Goriškem. To nas je vse skupaj opogumilo in dogovorili smo se, da bomo še večkrat delali skupaj.«

V tem šolskem letu je Peček potegnil iz žepa svojo igro, in ko je žvižgavcem razložil, za kaj gre, so se takoj ogreli. Trud ni bil zaman. Toliko časa so vse skupaj pilli, da je nastalo res dobro delo, z njim pa pojdejo, kot smo omenili na začetku, na republiški vrh. Bodo prva

Stane Peček

ljubiteljska kulturna skupina iz trebanjske občine, ki bo sodelovala na prireditvi tako visoke ravni.

Stane Peček je zadovoljen in ponosen na svoje žvižgavce. Poudarja pa: »Te in tudi že prejšnje predstave nikakor ne bi mogli pripraviti brez razumevanja in pomoči ljudi, kot so učitelj tehničnega pouka Mirko Novak, ki je izdelal kulise za zdajšnje predstavo, pa ravnateljica šole Barica Kraljevska in učiteljica Duška Peček, razredničarka 7. b, oziroma žvižgavcem, če omenim samo nekatere. Prepričan sem, da štejejo vrstitev žvižgavcev na republiško revijo tudi za svoj uspeh in uspeh šole ter da bodo enako pomagali pri tovrstnem delu v prihodnje.«

I. ZORAN

HAMMERSTIELOVA FOTO-TIHOŽITJA

NOVO MESTO — V novomeški Fotogaleriji je od sobote, 21. aprila, na ogled 20 barvnih fotografij avstrijskega fotografa Roberta Hammerstieja z Dunaja. Med deli prevladujejo tihožitja. Hammerstiel je opozoril nase na mednarodni razstavi Mladi evropski fotografi, ki je bila pred tremi leti, v Jugoslaviji pa tokrat razstavlja prvič.

REVIJA PEVSKIH ZBOROV

ČRNOMELJ — Danes, 26. aprila, bo ob 19. uri v tukajšnjem kulturnem domu revija upokojenskih pevskih zborov iz Štrazla, Novega mesta, Žužemberka, Črnomelja, kot gost pa bo nastopil moški pevski zbor Belt.

Bihaški večer v Dolenjski galeriji

Nastop pesnika Tomislava Dretarja, kitarista Milorada Romića in folklorne skupine Krajina na otvoritvi likovnih razstav bihaških umetnikov, s katerimi gostuje Regionalni muzej Pounja iz Bihača v Novem mestu — Nagovor Bojana Božiča

NOVO MESTO — Želeli smo in si prizadevali, da bi nocoj v teh prostorih odprli razstavo grafik Dževada Hoza, uglednega umetnika iz Bosne, žal pa to iz objektivnih razlogov tokrat ni bilo izvedljivo in se bomo o predstavitvi Hoza v Novem mestu morali dogovoriti kdaj drugič. Vseeno pa moramo biti zadovoljni, da nam je Regionalni muzej Pounja iz Bihača namesto tega poslal na ogled dela Jovana Bijelića, ki ga njegovi rojaki štejejo za eno od največjih in najmarkantnejših osebnosti v naši likovni umetnosti 20. stoletja. Bijelić, ki je tu seveda predstavljen fragmentarno, nam more biti bližji tudi zaradi tega, ker je njegova življenjska in umetniška pot precej podobna poti našega rojaka Božidarja Jakca. Opozorim pa naj, da odpiramo tu tudi razstave v avli Krke in razstavišču SDK, kjer so na ogled dela slikarja Muhameda Delića, grafika Nusreta Hošića in kiparja Duška Pašića. Slednji bo na vrhu našega muzeja iz velikega kamnitega bloka izklesal skulpturo, ki bo potem ostala pri nas kot darilo Bihača Novemu mestu.

S temi besedami je Bojan Božič, ravnatelj Dolenjskega muzeja, minuli petek, 20. aprila, zvečer nagovoril zbrane obiskovalce in goste iz Bihača v Dolenjski galeriji, kjer je bila skupna otvoritvena slovesnost razstav v omenjenih razstaviščih, obogatena s kulturnim programom gostov iz Bihača. Ravnatelj Božič je posebej pozdravil Eniso Jusić, direktorico Regionalnega muzeja Pounja, ki si je največ prizadevala za sodelovanje z Dolenjskim muzejem, kar je zdaj ostvarjeno s predstavitvijo štirih bihaških likovnikov v Novem mestu.

»ČRNA ŽENA«

RAZBOR — Kulturna skupina z Razborja pod obronki Lisce prijetno preseneča z zagnanostjo. Razborčani so namreč spet naštudirali novo gledališko predstavo, s katero se bodo najprej predstavili pred domačim občinstvom. Prva uprizoritev ljudske igre Črna žena bo v nedeljo, 29. aprila, ob 15. uri v šoli na Razborju. Predstava prikazuje življenje v 15. stoletju nekje na Gorenjskem.

dela v pisateljskem opusu Jožeta Dularja, knjiga pa bo izšla ob njegovi 75. letnici. V prav tako novi knjižni zbirki Gorjanski škrtar bo izšla tri knjige za otroke. To so: Milavževa noč Josipa Ribičiča (ponatis pripovedi o revnem malčku, ki je prvič izšla leta 1934), Dobri dan, palčki! Ivana Sivca — štiri-najst pravičje z ilustracijami Dunje Kočler — in Otroške pesmi Vesne Pečavar. Domača (novomeška) avtorica, ki ji je to prvenec, je v zbirki povežala šestnajst pesmi za otroke, knjižica pa bo izšla z ilustracijami.

Dodajmo še, da deluje v okviru Dolenjske založbe tudi knjižna zbirka Žumberak — Gorjanci in po bržkone tudi letos izšel vodnik Po muzejih in galerijah Spominskega območja Žumberak-Gorjanci.

I. ZORAN

Še en fakultetni oddelek

V Novem mestu ga za študij ob delu odpira krajska Fakulteta za organizacijske vede — 10. maja informativni dan v prostorih Zavarovalne skupnosti

NOVO MESTO — Jeseni bo Fakulteta za organizacijske vede iz Kranja organizirala v Novem mestu za zaposlene delavce študij industrijske informatike. Študij bo trajal štiri semestre in kdor ga bo končal, bo dobil naziv organizator dela — informatik. Predavanja bodo v prostorih novomeške gimnazije, kjer bo na voljo tudi opremljena računalniška učilnica.

Program takšnega študija se na Dolenjskem še ni izvajal, pobudo, da se tovrstno izobraževanje naposled začne, in to v Novem mestu, pa so dali predstavniki večjih delovnih organizacij v novomeški občini. Tudi precejšnje število že zaposlenih in tistih, ki se želijo zaposliti na področju računalniške tehnike, se je izreklo za študij industrijske informatike.

• Interes kandidatov in predvps sta pokazala, da bo dovolj prijav vsaj za

Manjin pevski nastop

KRŠKO — V četrtek, 19. aprila, je imela mezzosopranistka Manja Hotko, ki končuje študij solo petja na srednji glasbeni šoli v Ljubljani, preddiplomski koncert v krški glasbeni šoli. Ob klavirski spremljavi prof. Hraščevce se je predstavila kot pevka z glasom nenavadnih razsežnosti, jasnosti in mehke, vrh nastopa pa je dosegla z operno arijo. Repriža tega koncerta bo 14. maja ob 19. uri na srednji glasbeni šoli v Ljubljani, ko bodo Manjo za

nastop tudi ocenjevali.

Prof. Klepac, ki je pevko predstavljal poslušalcem v Krškem in napovedoval njen program, je dejal, da je Manja prva iz krške glasbene šole, ki bo diplomirala iz solo petja, na kar je zelo ponosen. Nastopa pa je bila vesela tudi Manjina profesorica solo petja Jelka Strgar iz Ljubljane. Ta je pohvalila svojo učenko in njen izjemen napredek ter upa, da se bo Manja glasovno še izpopolnila.

A. Š.

kultura in izobraževanje

Srečanje brez udeležencev?

TREBNJE — Območno srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov iz Bele krajine, Dolenjske in Posavja se je iz belokranjske Vinice, kjer je bila ta prireditev nekaj let zapovrstjo, preselilo na Dolenjsko — v Trebnje. Da bo srečanje literatov začetnikov letos v novem kraju, je bilo napisano v razpisu srečanja in povabilu nanj, o tem pa je poročal tudi Dolenjski list. Zdaj je pri vsej zadevi najbolj nevarno to, da je rok za prispevke že zdavnaj minil, na naslov prirediteljev pa do konca minulega tedna ni prišla niti ena pošiljka. Ali se tokrat obeta srečanje (Trebnjci so zanj določili 23. maj) brez udeležencev? Seveda prireditelji tega ne bi radi doživeli, zato so prosili, naj objavimo, da podaljšujejo rok za prispevke za območno srečanje do vključno petka, 11. maja, pošiljke pa pričakujejo na ta naslov: Zveza kulturnih organizacij, Trebnje, Kidričeva 2. Upajo, da bo podaljšani rok navrgel vsaj nekaj pričakovane literarne bere in privabil dovolj imen za srečanje. Da slednje res ne bi bilo brez udeležencev!

I. Z.

S pesmijo v pomlad 90

Na občinski pevski reviji v Novem mestu nastopilo osem otroških in mladinskih zborov s 480 pevci

NOVO MESTO — V torek, 17. aprila, popoldne je bila v novomeškem Domu kulture tradicionalna revija otroških in mladinskih pevskih zborov novomeške občine. Na prireditvi, ki ima že več let naslov S pesmijo v pomlad, je nastopilo osem zborov, od tega kar sedem iz Novega mesta in eden iz Šentjerneja, vsi skupaj pa štejejo blizu 480 pevcev in pevke. Od zborov so se predstavili po trije otroški in mlajši mladinski ter dva mladinska, vsak pa je zapel tri pesmi.

Med skladbami so prevladovala dela slovenskih skladateljev. Trije zbori so se predstavili tudi s pesmimi Marija Kogojca, mlajši mladinski zbor OŠ Milke Šobar-Nataše iz Šmihela, ki ga vodi Jožica Kravcar, celo samo s pesmimi tega skladatelja. To bi mogli šteti za počastitev 70-letnice »novomeške pomladi«, gibanja, ki se je septembra 1920 manifestiralo z najrazličnejšimi prireditvami v Novem mestu in na katerih je kot skladatelj in pianist nastopil tudi Marij Kogoj.

Sicer pa so na tej občinski pevski reviji poleg omenjenega zbor iz Šmihela nastopili: 55-članski zbor male glasbene šole iz Novega mesta pod vodstvom Cvetke Hribar in ob klavirski spremljavi Tatjana Hadl; 60-članski otroški zbor bršljinske šole, ki ga vodi Rada Rebernik in ga je pri klavirju spremljala Cvetka Hribar.

Lirika krajine
V Lamutovem likovnem salonu razstavlja Mirna Pavlovec

KOSTANJEVICA — V Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici so v torek, 24. aprila, odprli razstavo slikarskih del akademске slikarke Mirne Pavlovec, predstavnice mlajše slovenske slikarske generacije. Svojo ustvarjalnost je Pavlovec naslonila na slovensko krajinarsko slikarstvo, in ko nadaljuje tradicijo te upodabljalske umetniške zvrsti, jo obenem tudi presega. Kot je zapisal umetnostni kritik Janez Mesesnel, so njene slike estetske in poetične, izvirajo iz lirskih studencev epsko zasnovane krajine.

Razstava, ki jo je odprl Janez Mesesnel in pomeni zanimiv prispevek našemu krajinarstvu, bo na ogled štirinajst dni. Otvoritveni program je z nastopom popestril domači Kostanjeviški oktet.

DVE OBČINSKI PEVSKI REVII

TREBNJE, NOVO MESTO — V petek, 11. maja, bosta v obeh krajih občinski pevski reviji, na katerih bodo nastopili odrasli zbori. Na reviji, ki bo tega dne ob 20. uri v avli nekdanje trebanjske osnovne šole, bodo nastopili: ženski in moški pevski zbor iz Mokronoga, mešani zbor z Mirne ter komorni zbor, mladinski mešani zbor, mešani zbor Društva upokojencev, Trebanjski oktet in mladinski oktet — vsi iz Trebnja. V Novem mestu bo revija omenjenega dne zvečer v Domu kulture, kateri zbori pa bodo nastopili na njej, bo znano šele ta teden. V času, ko to poročamo, ZKO še ni zbrala prijav sodelujočih zborov iz novomeške občine.

LIKOVNIKI IZ LANGENHAGNA V NOVO MESTU

NOVO MESTO — Sredi maja pričakuje Novo mesto na obisk skupino likovnih umetnikov iz po-bratene nemškega mesta Langenhagen, ki bodo tudi razstavljali svoja dela v Dolenjski galeriji. V skupini bodo slikarji Jacques Gassmann, Wolf Glossner, Heinz Kanitz, Wolfgang M. Ludwig, Christiana Mucha, Christopf Rust in kiparji oziroma oblikovalci Michael Hischer, Christian Joost in Werner Ratering. Razstavo v Dolenjski galeriji bodo odprli predvidoma 18. maja.

Kaj izide pri Dolenjski založbi

V programu je štirinajst knjig — Nova monografija Božidarja Jakca — Prvi ponatis Podbevškovega Človeka z bombami v novi zbirki Utva — Nova zbirka tudi Gorjanski škrtar

NOVO MESTO — Dolenjska založba, ki že drugo leto deluje v okviru Tiskarne Novo mesto, ima trenutno v programu štirinajst knjig in kaže, da jih bo toliko letos tudi izšlo. Po izidu zadnjih knjig je založba osnovala nekaj novih, predvsem literarnih knjižnih zbir, tako da ima zdaj že sedem takih zbir.

V zbirki Monografije in kulturnozgodovinski vodniki bosta izšli dve deli. Dr. Milček Komelj je napisal novo monografsko delo o Božidarju Jakcu z naslovom Mladi Jakac. Delo obravnava izvore Jakčeve ustvarjalnosti, njegova čustvena izhodišča ter razmerja med motiviko in umetniškovo subjektivnostjo. Janko Saje pa je avtor kulturnozgodovinskega vodnika Novo mesto in dolina gradov, ki naj bi bil domačim in obiskovalcem v pomoč pri spoznavanju kulturnih znamenitosti dolenjske metropole in okolice. Tik pred izidom je novi, 8. letnik Dolenjskega zbornika, ki ga napolnjujejo tehtni pri-spevki s področja arheologije, zgodovine, umetnostne zgodovine in etnologije.

V Poljudnoznanstveni knjižni zbirki bosta izšli dve knjigi. V prvi z naslovom Dolenjski kraški svet obravnava avtor Andrej Kranjc 626 jam dolenjskega podzemlja. V tem pomembnem delu je opisanih 314 kraških jam v novomeški, 225 v grosupelski, 59 v trebanjski, 22 v krški in 6 v brežiški občini. Iz druge knjige, ki bo izšla pod naslovom Gostilne v novomeški občini, pa bodo bralci zvedeli marsikaj o gostilnah in gostilničarjih v (današnji) novomeški občini skozi čas. Avtorica Slavka Ložar je zbrala številne podatke in zanimivosti o nekoč zelo gosti mreži gostiln v dolini Krke, še posebej pa v Novem mestu. Mnogih gostiln je že davno ni več in živijo le še v spominu tega dela Slavke Ložar.

Dolenjska založba bo letos izdala največ literarnih del. V programu nvega, tretjega letnika zbirke Siga so tri nove pesniške zbirke slovenskih avtorjev. To so: Občutja in videnja Franceta Režuna, Barve Jožeta Kastelca in Razliva se v polja Jožeta Sevljaka. V novi knjižni zbirki Utva bo izšel ponatis pesniške zbirke Človek z bombami Antona Podbevška, knjige, ki jo je avtor pripravil za natis že v letu »novomeške pomladi« 1920., pa je izšla šele leta 1925, potem pa čakala na novi natis vse do letos. Druga knjiga zbirke je roman Krka umira Jožeta Dularja. Gre za že tretji natis tega prav gotovo temeljnega

Topiški knjižni sejem je ena najpomembnejših kulturnih manifestacij v tem zdraviliškem kraju in pritegne vsakokrat veliko obiskovalcev. Sejemski dnevi so priložnost za zanimive kulturne dogodke, za srečanja s knjižnimi ustvarjalci ipd. Letos bo gost sejma mladinski pisatelj Slavko Pregl, sicer direktor Mladinske knjige. Topiškim šolarjem bodo v dneh knjižnega sejma podelili bralne značke.

PLESNI VEČER

NOVO MESTO — V sredo, 16. maja, bo v novomeškem Domu kulture plesni večer ljubiteljskih plesnih skupin iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Koliko skupin bo nastopilo in od kod bodo, bodo sporočili naknadno.

pisma in odmevi

Še: Avtobusno postajo gradile nezakonitosti

Pojasnili k članku, objavljenemu 19. aprila

V Dolenjskem listu je bil 19. aprila na 12. strani objavljen članek pod naslovom »Avtobusno postajo gradile nezakonitosti«. Ker so v tem članku trdile, ki se nanašajo na delo tudi našega upravnega organa, neresnične, dajemo naslednje pojasnilo:

Sekretariat za urbanizem in varstvo okolja občine Novo mesto je za gradnjo objektov na avtobusni postaji izdal več odločb. Gradbeno dovoljenje za pripravljalna dela je izdal dne 11. 7. 1989, 15. 9. 1989 pa je izdal gradbeno dovoljenje za gradnjo čelnega objekta paviljona, nadstrešnice nad peroni, kabelsko trafo postajo in za montažni del priključnega daljnovoda. Z isto odločbo je zavezal investitorja, da si za gradnjo komunalnih naprav in objektov ter zunanjo ureditev pridobi dopolnilno gradbeno dovoljenje. Med te obveznosti je spadala tudi obveznost za pridobitev dopolnilnega gradbenega dovoljenja za gradbeni del priključnega daljnovoda. Le-to je investitor dobil z odločbo našega sekretariata dne 18. 12. 1989, 12. 2. 1990 in 12. 4. 1990. Gradbeno dovoljenje za rekonstrukcijo ceste, uvozov in izvozov (križišča), za gradnjo platoja s peroni za avtobuse in za nekatere druge komunalne naprave pa je izdal Republiški sekretariat za industrijo in gradbeništvo Ljubljana dne 15. 9. 1989. Vsa dovoljenja razen dovoljenja, izdanega 12. 4. 1990, so pravno močna in veljavna. Vsa dovoljenja so bila investitorju izdana pod določenimi pogoji, ki jih mora upoštevati pri gradnji. Če jih bo upošteval, bo za objekt dobil tudi uporabno dovoljenje.

Vse podrobnosti v zvezi z upravnim postopkom in izdajo dovoljenj so na sekretariatu na vpogled vsem, ki se zanimajo, seveda tudi novinarju, ki bi želel o tem objektivno pisati.

Sekretariat za urbanizem in varstvo okolja občine Novo mesto
Sekretarka
ANGELCA LEGAN

VABILO

Vabimo na zbor skupnosti borcev Gorenjskega vojnega območja, komand mest in partizanskih straž, ki bo v petek, 11. maja, ob 10. uri v veliki dvorani Doma JLA, Nazarjeva ulica 3, v Kranju.

Posebnih osebnih vabil ni bo.
Predsednik domicilnega odbora
JANKO URBANČ

Še o potovanju na Češko

Odgovor na pripombe k vodenju izleta v ČSSR, objavljene v Dol. listu 12. aprila letos

Gostom sem se predstavil s celim imenom in priimkom takoj na začetku skupnega potovanja in nato še nekajkrat. Kljub temu ne vidim razloga, da tega ne bi storil še enkrat. Glede »vodičevih mahinacij« pa pripominjam naslednje: 5. marca so začeli na Češkem veljati strogi predpisi glede izvoza izdelkov iz države. O tem sem podrobno informiral goste v njihovo dobro. Posledica tega je bila, da niso imeli težav pri izhodu iz države. Za »črno menjavo« so se gostje zanimali sami in se nato zanj odločili prostovoljno. Tudi potem, ko se z menjalcem niso srečali na dogovorjenem mestu, so še želeli, ne glede na izgubo časa, menjati na črno, kar smo na koncu tudi izpeljali. V uradni menjavi pa obstaja razlika med tečajem za Jugoslovane in za druge turiste. Ta se menja iz tedna v teden. Ni mi razumljivo, da ni nihče od gostov v Pragi stopil do banke in se sam preprčal o »vodičevih mahinacijah«.

Nihče ni od mene želel nočnega ogleda Prage. Gostje so želeli obiskati kakšen lokal z živo glasbo, ki pa je bil v hotelu. Informacije o varnostnem položaju na praških ulicah pa temeljijo na lastnih izkušnjah in izkušnjah drugih vodičev, ki so letos že iskali na praški polikliniki pomoč zaradi dobljenih poškodb.

V sklopu aranžmaja je vsak udeleženc izleta prejel dvodnevno permanentno turistično vozovnico za vsa prevozna sredstva praškega javnega potniškega prometa. Zato smo se v soboto s tramvajem odpravili do veleblagovnice Kotva, ki so jo želeli obiskati. Ob 10. uri sem po dogovoru čakal pred Kotvo, vendar tja ni bilo nikogar. Nato sem »izginil«. V pogovoru z udeleženci izleta in gosti sem se preprčal, da želijo videti čimveč. To sem zahteval tudi od lokalne vodičke, kar je uresni-

Komu v prid je posmeh na račun Demosa?

Odmev na bodico

Oglašam se na bodico Demosova »nova oblačila«, objavljeno v Črnomaljskem drobirju v DL št. 16, predvsem zato, ker ne želim, da bi me imeli za človeka, ki je bolesto obremenjen s titulami pred svojim imenom in se zato lažno predstavlja javnosti in ker želim vsem, ki mi podtikajo lažno pridobivanje izobrazbe in napako izkoriščajo za posmehovanje črnomaljskemu Demosu, povedati, da napačnega podatka ob svojem imenu nisem sam posredoval.

Demosovi nimamo namena ekspresno pridobivati izobrazbe na kumrovskih akademijah, si razdeliti stolčke ter jih menjavati v nedogled. Ne bomo si delili častnih doktoratov, kot so to počeli vemože iz naše polpretekle zgodovine. Znanje imamo, s preteklostjo nismo obremenjeni. Podcenjevalni odnos in posmeh prihajata od tistih, ki na demosovce gledajo zviška in nas imajo za nesposobne in nedoraste trenutku. Mi se ne borimo za demokracijo iz foteljev, ne prejemamo debelih kuvert za svoje delo, boju za demokracijo žrtvujemo prenekatero prosto uro. Naše plačilo je demokracija sama.

Črnomaljska občina slovi kot tista, v kateri se je zelo težko otestiti ostan- kov stalinizma in v katero prihaja nov čas v obliki, ki ustreza samo tistim, ki se imajo za malo manj kot bogove. To se kaže tudi v sedanjem boju za relativno varne stolčke. Kljub posredovanju Demosovega predstavnika na zadnji seji skupščine, naj bi o kadrovskih spremembah odločala nova skupščina, te spremembe potekajo po hitrem postopku.

Ne bojimo se prave demokracije, odprimo ji vrata na stežaj!

VLADO STAREŠIČIČ,
Demos Črnomelj

Kamnomolom bi ogrozil Gorjance

Odprto pismo Lovske družine Čatež občinski skupščini v Brežicah

Ob javni razgrnitvi dolgoročnega plana občine Brežice imamo člani lovske družine Čatež naslednje pripombe:

1. Podpiramo razvoj Slovenije in naše občine; razumemo tudi, da se nekaterim posegom ni mogoče izogniti, predvsem tistim, ki so splošnega pomena in so koristni tudi za našo občino, npr. avtoceste, železnica, daljnovodi, plinovod in podobno.

2. Odločno pa protestiramo proti velikanskemu kamnomolomu pri Globočicah, ki bi porušil nekaj sto hektarjev Gorjancev, enega najlepših predelov v naši občini. Takšnega kamnomoloma so se pred leti odločno otepli Krčani pri Kostanjevici. Tudi mi nismo pripravljeni molče sprejeti vsega, kar je za nas slabega! Kamnomolom pri Globočicah bi s svojim brutalnim posegom v zdravo naravo poleg drugega močno ogrozil našo plemenito divjad na lovskega gojitvenem območju Gorjanci-Zumberak.

Upravičeno se nam poraja vprašanje, komu bi služil ta kamnomolom. Ali res za gradnjo avtoceste? Sedanja cesta Ljubljana-Zagreb je bila grajena s kvalitativno gramozom s Čateškega polja; razvaline

gramoznic so ostale do današnjega dne, ker jih ni še nihče saniral; kmetijci se jih otepa, tako da jih bodo po vsej verjetnosti vodarji zalili z vodo, ko bo zaključen varovalni nasip na desnem bregu reke Save. Na veliko pa se že eksploataira najbrž enako vreden gramoz na območju predvidene elektrarne pri Brežicah, kjer so ogromne rezerve gramozu. Čemu potem še tako velikanski kamnomolom? Ali morda ne tiči v tem velikem grmu zajec, ki bi utegnil smrtni po nuklearnih odpadkih?

3. Dolgoročni plan občine predvideva nadaljnje uničevanje kmetijskih zemljišč na prvem kakovostnem območju s predvideno pozidavo skoraj na tretjini Čateškega polja po vsej širini od samskega nasipa do avtoceste, s prikrito idejo, da bi se nekoč pozidalo območje med Termami in vasjo Čatež; ta ideja je razvidna iz predloga v dolgoročnem planu občine, ki T. oz. nkanjem, ki je trenutno le klubok nad nelegalno pozidavo na kmetijskih zemljiščih.

Odločno protestiramo proti tako obsežnim posegom brez ekološke in ekonomske utemeljitve. Zavedamo se, da bo z uničenjem polj uničena tudi divjad, ki je sestavni del zdrave narave. Žal pa se nekateri ne zavedajo, da bo z uničenjem Čateškega polja povzročena splošna škoda tudi s tem, ker bo pozidano polje za vselej uničeno. Zato zahtevamo, da se širitev črta iz dolgoročnega plana!

4. Zahtevamo, da se predvideni akumulaciji zmanjšata do razumnejšega obsega, najbolje do rečne struge!

V pričakovanju, da nas boste kmetijci, gozdarji in zeleni podprli v prizadevanju za ohranitev narave, vam pošiljamo lovski zdravilo!

Predsednik komisije
za varstvo okolja:
KARL FILIPČIČ

Predsednik lovske
družine:
FRANC KLEMENČIČ

Ugovoru na pobudo ob rob

Še enkrat o spremembi praznika Novega mesta

Pobuda ZSMS-Liberalne stranke Novo mesto za spremembo obeleževanja občinskega praznika je po pričakovanju naletela na neodobranje nekaterih občanov. Jasno mi je, da se vsi z vsemi vedno ne moremo strinjati. To pa lahko različno izrazimo. Lahko tudi z molkom, kot v še ne tako oddaljenem surugatu demokracije. Hvala bogu, da smo to obdobje nekako presegli.

Vaši sklepi, g. Somrak, da boste s sobojeniki »ohranjevali pridobitve NOB«, so vaša stvar. Spoštujem pa pravico, da to stališče izrazite. Nadalje. Ali je napad peščice mož na postojanko v sosednji občini res zgodovinski dogodek, usoden za slovenski narod, in ga sedaj zato v občini obeležujemo, ne bova rešila midva. O tem se bo izrekel občinski parlament, ko bo razpravljal o pobudi.

Posebej pa bi rad komentiral predzadnji odstavek vašega ugovora. G. Somrak, vaše besede kažejo na svojevrsten anahronizem: skrajna nestrpnost in netolerantnost do nasprotnih mnenj. To je bilo v »vašem« času zelo indikativno za celotno jugoslovansko stvarnost. Kako naj sicer razumem vaše besede: »OMENJENE pobude IN ŠE DRUGE (op. M. R.), ki bodo prišle od opozicije... je napovedan revanšističen odnos do vsega, kar izhaja iz novejših zgodovinskih slovenskega naroda.« Ali boste vsako pobudo, predlog ali zamisel »opozicije« šteli za revanšizem? Prav vse? Ali je tako rezoniranje možno, ko pa se v isti sapi v imenu revolucije, te virginis intactae, zavzemate za demokracijo? Pa še to. Očitno ste sklenili ZSMS-Liberalni stranki Novo mesto priznati, da je bila, vsaj v zadnjih nekaj letih, res opozicija občinski etablirani politiki, ki ste ji tudi vi pripadali in skozi katero ste tudi kdaj pa kdaj ustvarili kakšno komunizem!

Ko pa že govorite o revanšizmu, g. Somrak, mi dovolite majhen ugovor. Tega bom poskušal tudi argumentirati. Naš predlog vsekakor ne poziva na krizanje ali ekskomunikacijo. Takih indicij tudi ni moč kar tako zaznati. Upam pa, da bo »sporni« predlog, če bo sprejet v skupščini, preprečeval dotedanje sekatenja, s katerimi ste si nekateri novomeški politiki izurpali pravico npr. končne selekcije kandidatov za najvišja občinska priznanja, ki smo jih podeljevali na svečani seji skupščine občine ob obeleževanju praznika. Pri tem vsekakor niso bili osnovni kriteriji strokovnost, znanstvena teža dosežka, temveč ali je kandidat bil na »pravi strani«. G. Somrak, ali ste morda pozabili na kriterije pri podelitvah Trdinovih nagrad? Ali se tako vaš očitek mene ne kaže v malo drugačni luči in ali ni moč naše pobude opazovati drugače? Ali ni morda revanšizem prisoten v vaši bojzorni pred izgubo ekskluzivnega položaja in privilegijev, ki se z novim parlamentom neizogibno bliža? Naj vas spomnim še na neki dogodek. Morda na tistega, ko ste s svojimi sobojenkami nasprotovali izvolitvi bivšega predsednika OK SZDL z argumenti, ki so vse prej kot demokratični in humani. Namreč, nasprotovali ste mu, zopet, ker je bil njegov oče na »drugi strani«. Pa čeprav se morda nista niti dobro poznala. Ali je morda njegov genski zapis tak, da ni šel v kontekst »vaše stvari«? Ali vas morda to ne spominja na neke eksperimente iz preteklosti? Takih primerov pa je še...

Čisto na koncu, g. Somrak: spoštujem in sprejemam vaš predlog, da se »nova zgodovina in pridobitve NOB ohranijo v trajnem spominu.« Oba pa veva, koga ljudje ohranjamo v trajnem spominu. Panta rhei!

MARJAN RISTIČ

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 28. aprila, bodo kot dežurne odprte v Novem mestu do 19. ure (drugod do 17. ure) naslednje prodajalne živili:

- Novo mesto: Samopostrežba na Glavnem trgu
- Šentjernej: Market Dolenjka
- Dolenjske Toplice: prodajalna Rog
- Žužemberk: Samopostrežba KZ
- Straža: Market Dolenjka
- V nedeljo, 29. aprila, bodo od 8. do 11. ure odprte: v Novem mestu: prodajalna KZ na Glavnem trgu 4, v Črnomlju: Samopostrežba na Staneta Rozmna 13.

V soboto, 5. maja, bodo kot dežurne odprte:

- Novo mesto: Market Dolenjka na Ljubljanski cesti
- Šentjernej: Samopostrežba Mercator
- Dolenjske Toplice: prodajalna Vrelec
- Žužemberk: Market Dolenjka
- Straža: Samopostrežba KZ
- V nedeljo, 6. maja, bodo od 8. do 11. ure odprte v Novem mestu: Samopostrežba na Glavnem trgu 23, v Črnomlju: Market Čardak.

NEKULTURA POSAMEZNIKOV

PODZEMELJ — Otroci osnovne šole Podzemelj posvečajo zadnji čas veliko pozornost ureditvi okolice: čistijo gozdiček, sadijo drevesa, sejejo travo, pred šolo urejajo igrišča za najmlajše, barvajo asfalt na rokometnem in košarskem igrišču, pobirajo papirčke in vse drugo. Ob sobotah in nedeljah se zbere okrog šole veliko ljudi, ki že dolgo ne obiskujejo pouka. Namesto da bi cenili trud osnovnošolske mladine, je obratno: nekulturni posamezniki parkirajo svoje avtomobile na pravkar zasejani travici, se vozijo po atletski stezi, nogometno igrišče pa včasih zamenjajo za poligon za traktorje.

LE KAKŠEN ČLOVEK SI, NEZNANKA?

Bilo je v nedeljo popoldan. Velika noč. Otroka sta se na stezi v parku igrala z žogo. Blizu je cesta in žoga jima je ušla na drugo stran pločnika. Majši je prišel po očeta, ker sam ne sme čez cesto. Vtem je ustavila temno modra karr. Izstopila je plavalaska, žogo ukradla in odpravila. Otroci v karrci je skakal od veselja, našemu fantu pa so polzele debele solze po licih.

Dolgo se ni mogel potolažiti, odpravil se je k miličniku, da bi mu povedal, da mu je teta ukradla žogo, ki jo je nedolgo tega dobil za rojstni dan. A mu je pred vrati zmanjkalo poguma.

In jaz? Vesela sem bila, da sem imela srečo in bila s petletnikom ob njegovem bradkem spoznavanju ljudi. Vendar sem osupla in po glavi mi roji misel: Le kakšen človek si, neznanka?

DARINKA BEZENŠEK
Metlika

O zakonitosti ribniškega plana

Odmev na zapis v Dolenjskem listu »Sporni ribniški plan je zakonit« — Občina je prekategorizirala zemljišče — Pritožbe kmetov šle v prazno

V 13. številki Dolenjskega lista z dne 29. marca 1990 smo prebrali članek pod naslovom Sporni ribniški plan je zakonit. Bili smo nemalo začuden in presenečeni hkrati. Ni namreč težko ugotoviti bistva takega enostranskega načina pisanja. V zaščito objektivne, materialne in dejanske resnice odločno ugovarjamo taki vsebini. Ker je članek namenjen ribniški javnosti, moramo jasno povedati, kje je pravi vzrok našega nasprotovanja omenjeni »zakonitosti« družbenega načrta za obdobje 1986—2000. Občina Ribnica je prostrana, zato le malokdo ve, na kaj se pravzaprav nanaša to pisanje.

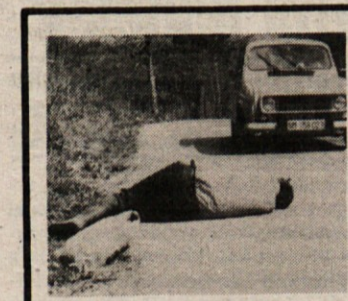
Občinske strokovne službe si namreč že dalj časa vztrajno prizadevajo, da bi z nadaljnjim graditvijo stanovanj, za 2. fazo Trga V. Vlahovića, zazidali še nove kmetijske površine. To so njeve in vrtove jugovzhodno od 1. faze Trga V. Vlahovića — med vasjo Hrovača in republiško cesto Ljubljana—Kočevje. Ta zemljišča so v lasti kmetov iz Hrovače in smo vsi odločno proti kakršnemu koli nadaljnjemu uničevanju naše zemlje! Povedati je treba še, da

so dosedanje ribniške novogradnje, razen v Lepovčah, na najboljši kmetijski zemlji. Glede na to, da so republiške ustanove sprejele ustrezne predpise glede posegov na kmetijska zemljišča I. območja, ugotavljamo, da o spoštovanju le-teh v našem primeru ne moremo govoriti. Občina je enostavno prekategorizirala omenjeno območje v II. območje in ga, po podatku Geodetskega zavoda Slovenije, razvrstila v VIII. kakovostni razred. Vse to je storjeno z namenom, da bi tako občina pridobila pravno podlago za poseg na sedaj nezazidljivo zemljo, poleg tega pa v primeru razlastitve še za odkup po najnižji ceni. V omenjenem članku, v katerem naj bi, po našem prepričanju, pisec pojasnjeval stališča občine, kakor tudi njeno neupoštevanje dosedanjih pritožb kmetov iz Hrovače ter vaških delegatov v občinski skupščini, se sklicuje predvsem na odločbo Ustanega sodišča Slovenije in na kartografsko obdelavo zazidave spornega območja. Glede obojega tole: Ustavno sodišče je razpravljalo in presojalo le na temelju predloženih občinskih dokumentov in ustreznih pojasnjevanj njenih službenec. Kako in kdaj je nastalo »papirato« dokazilo o statusu II. območja, kar je temelj spora, o tem pač ni razpravljalo. Občina nas lastnikov zemlje načrtno ni povabila k sodelovanju tedaj, ko so prišli izvedenci Ustanega sodišča v Ribnico, da si ogledajo teren. Zato je utemeljena naša domneva, da se je hotela zavarovati, da ne bi prizade- ti »občani« povedali »svoje« resnice o II. območju. Tudi kartografska obdelava spornega območja temelji na enakih izhodiščih in dokumentih; na podlagi le-teh je Geodetski zavod Slovenije napravil obdelavo po naročilu in željah občine.

Iz povedanega nesporno izhaja, da je

sklepna trditev v članku, da predvidena zazidava ne posega v prvo območje kmetijskih zemljišč, brez resnične podlage v nasprotju z dejanskim stanjem, obenem pa javnost tudi zavaja. Obstojča I. faza Trga V. Vlahovića je v celoti zgrajena na kmetijski zemlji I. območja. Kako je po- temtakem mogoče, da bi kmetijsko območje, ki je takoj za omenjenim trgov in oddaljeno le nekaj metrov, prek noči postalo najslabša in neplodna zemlja? Vaška skupnost Hrovače je nekajkrat razpravljala o tej zadevi s predstavniki občine Ribnica in zahtevala odpravo nezakonite prekategorizacije zemljišča. S tem smo seznanili tudi predsednika občinske skupščine, toda ta ni ukrenil ničesar.

Lastniki zemlje — kmetje
iz Hrovače

BLAGOR MU, KI SE SPOČIJE — Kaj takega si je moral reči možak, ki ga je utrujenost sredi bele dne premagala na poti iz Gabrja v Pangrč Grm. Ker je deževen april krepko namočil zemljo, si je prostor za odhiti in počitek vrli Podgorec odredil kar na ozki asfalti cesti, ki jo je sonce v presledku med dežjem na hitro posušilo in za silo ogrelo. Podgorec je pesnik in bog obenem: koder se nebo razpenja, je njegov grad in v njem si po kozarcu šmarnice preveč vedno lahko privoščiti krepčilo spanje pravičnega. (Tekst in foto: A. B.)

Franc Zagorc

Šestnajstega aprila smo se za vedno poslovili od zaslužnega družbenopolitičnega delavca Franca Zagorca iz Orehovice pri Sentjerneju.

Rodil se je pred 83 leti kot najstarejši izmed osmih otrok v kmečki družini. Komaj sedemnajstleten se je zaposlil na parni žagi v Gorjancih in v Kočevskem Rogu, nato pri zidarjih v Beli krajini. V letih 1927 — 1928 je služil vojaščino. Po odsluženju vojaškega roka je spet delal na parni žagi do odhoda v državno službo pri bivši žandarmeriji. Služil je v Ljiljdi, in sicer od 13. 2. 1930 do 6. 4. 1941.

Po prihodu domov se je takoj vključil v narodnoosvobodilno gibanje kot aktivist. 10. aprila 1942 so ga Italijani aretirali in odpeljali v zapor v Novo mesto, nato pa v Ljubljano, kjer so ga imeli za talca. Zaradi pomanjkljivih dokazov so ga le konfirirali v Italijo. Tam se je začela trnova pot od taborišča do taborišča. Ob razpadu Italije septembra 1943 je veliko posameznikov poskusilo pobegniti. Tudi zaradi nemške zasedbe domačih krajev je bila vrnitev nemogoča, zato je Franc z manjšo skupino pobegnil v Svico, kjer se je ponovno znašel v delovnem taborišču.

V začetku leta 1944 so zbirali prostovoljce za povratek v Jugoslavijo, ki naj bi se vključili v boj za osvoboditev. Seveda se je prostovoljcem priključil tudi Franc. Januarja 1945 je kot vodja II. grupe šel na pot, ki jih je vodila preko Francije in Italije ter jih končno 10. maja 1945 pripeljala v Split. Takrat pa je bilo vojne že konec. Po osvoboditvi in vrnitvi se je z vso vno vključil v obnovo. Tako je nastopil službo pri OLO Kostanjevica kot vodja kriminalističnega oddelka. Po razformiranju okraja je bil soustanovitelj nabavno-prodajne zadruge Orehovica, kasneje Sentjernej in bil njen predsednik. Bil je soustanovitelj krajevne skupnosti Orehovica in je v njej deloval 12 let kot tajnik. Vedno in vsakomur je bil na razpolago za pomoč. Bil je vsestransko razumevajoč. Posebno se je zavzemal za socialno ogrožene, starejše in onemogle krajane. Nikdar mu ni bilo težko za to žrtvovati cele nedelje, čeprav je bil utrujen od celodnevnega dela na kmetiji. Zelo se je zavzemal za posodobitev vasi in dal pobudo, da so v vasi dobili elektriko (že leta 1950), vodovod, telefon in asfalt.

V organizaciji ZB je bil od leta 1962 in njen tajnik celih 24 let. Že pred vojno je deloval v gasilskem društvu in bil njegov tajnik 10 let. Prvi je bil tudi pri ustanovitvi pevskega zbora, ki deluje še danes, bil je član čebelarstva in ribiškega društva. Vsi krajani so ga zelo cenili.

V. Z.

- Imeti svoj jezik pomeni imeti svoje bistvo. (Pogačnik)
- Mogoče se roke sprave tako zelo bojijo zato, ker le-ta moli iz groba. (Buttolo)
- V uteho jim je misel, da so živi spomeniki preteklosti. (Buttolo)
- Težnja po premoči, oblasti in dobičku je neizogibna prvina človekovega bivanja, ki deli ljudi in jih vnema v vzajemnem sovraštvu ter povzroča, da so veliko bolj nagrenjeni k nadlegovanju in zatiranju drug drugega kot pa k sodelovanju za skupno dobro. (Madison)

Ta je čisto vsa drugačna!

Če bi hotela pisati, bi bila knjiga debela, da je ne bi mogla objeti. Samo malo bom napisala, da se mnogim obudi spomin.

Pišem in kapljajo mi solze, pečati resničnosti. Ne da se več prenašati ta neresnica, da se v 40 letih ni nič naredilo za našo Jugoslavijo. Saj je stara Jugoslavija zgledala kot siromašna hiša. Mlada generacija je ni videla, zato ne pozna vse njene revščine. Ljudje so takrat sužnjevali velikašem. V primerjavi s prejšnjo je sedanja Jugoslavija lepota na Balkanu. Mladina in drugi, ki govorijo vsevprek, naj vejo, da je bila po vojni Jugoslavija ena sama ruševina. Ljudje skoraj goli, bosi, lačni — živila so nam lahko odmerili na karte. Danes pa kruh najdeš v smeteh in prašiči se marsikje redijo s človeško hrano. Tedaj smo mi jedli korenje iz svinjskega pisarka. Juhl sem pekla iz prošenih plev, obleka pa je bila prava raztrganja!

Stara Jugoslavija ni siromakom dala službe niti višje šole, kakor da revali niso pametni za študij. Siromak ni mogel spraviti otrok do kruha, zato so morali sužnjevati bogatim. Mesec za mesecem in leto za letom ni bilo nobenega denarja. O tem je danes vredno premisliti! Ti-

sti, ki nas po vsej sili hočete prepričati, da ni bilo nič storjenega v 40 letih, glejte lepoticco Jugoslavijo! Vsa je nova. Imamo službe, naši otroci so študirani, v deželi so bloki, hiše in vikendi, avtomobili, poskrbljeno je za siromašne in onemogle ljudi. Te so v stari Jugoslaviji obzirale udi. Da so sedaj preskrbljeni, je tudi Bogu po volji, ki je rekel, da moramo pomagati siromakom in skrbeti za udove. Tudi kmetje so posodobili kmetovanje, da imajo lahko polne hleve in kašče. Pšenico pokladajo živalim!

Za vse to so plačali naši ljudje ogromno ceno, ljudje, ki so imeli pravo zavest in so se odločili celo do smrti razdajati se za narod.

To, kar je v Jugoslaviji narobe narejeno, je treba popraviti. Tudi oče odpusti svojemu sinu, če je ta kaj narobe naredil in bi se rad popravil. Bog bo dal pa tudi blagoslov, če bo brat brata ljubil. Če nismo pozabili tega, kar smo pretrpeli in ustvarili, ne bomo klonili, ampak bomo v novi Jugoslaviji sami sebe ohranili in prav razmišljali.

A. IVANEŽ

Novo mesto

Belega po hčeri, dečega po sinu

Magister Janez Istenič ima med ljubljanci številne občudovalce, ker ni samo eden vinarski strokovnjak, ampak slovi tudi svoji šampanjski kleti, v kateri po klasičnem francoskem načinu pripravljajo odlično peneče vino. Zanj uporablja grozdje iz svojega vinograda v Stari vasi na Bizeljskem. Letno napolni okoli 9 tisoč steklenic, od tega tisoč do 2 tisoč z istim vinom. Steklenice nato odleži najmanj devet mesecev v kleti, nakar začne vijolično čistiti, degozirati. Končni proizvod je na tržišče po štirinajstih mesecih.

Na lanskem mednarodnem vinskem sejmu v Ljubljani je mag. Istenič dobil za svoj beli šampanjec »barbaro« častno diplomu s srebrno dajlo. Zlata se mu je za las izmuznila. Toda srebro pomeni visoko priznanje, saj so vinarji bolj naklonjeni nekoliko slajšim vinom kot suhim. Letos bo šel Istenič drugič na mednarodni sejem, tokrat s tremi vzorci, z vini, ki so odležala v kleti poltako leto. To dobo nerava še podaljšati. Po francoskih standardih sta dve leti idealen čas, da vino pridobi najvišjo plemenito kislino. Za prodajo je gotovo še mesec ali dva po degoziranju, ta, ko kletar oceni, da je kakovost dosegla vrhunec.

Priložnostni obiskovalec, ki ga pot zanese do urejenega Isteničevega posestva v Stari vasi, je presenečen, ko izve, da družina stalno živi v Ljubljani in da prihaja na Bizeljsko za nekaj dni vsakega tedna. Takrat vsi štirje poprimejo delo: oče Janez z ženo Mihelo, sin Miha in hčerka Barbara. Na kmetiji preživijo tudi ves čas poletja, ko kletar oceni, da je kakovost dosegla vrhunec.

Ljubljancu Isteniču je prvič spoznal Bizeljsko, ko so ga kot študenta agronomskega oddelka biotehniške fakultete poslali tja na obnovo praksi. Vabljivi vinorodni griči so ga očarali in se mu še bolj priljubili, ko je tam srečal življensko družico. Najbrž je to vplivalo na odločitev, da se je v zadnjem letniku študija specializiral v vinogradništvo in sadjarstvo. Prišli so mu na pomoč vojake in se nato zaposlil pri vinarstvu, najprej kot šef polnilnice, nato pa dve leti predsedoval združenju Slovin. Kot brega strokovnjaka ga poznajo tudi v tujini. Lanske jeseni je strokovni svetovalec firme Combelet za uvoz jugoslovanskih vin, vmes pa je bil firmi Combelet pet let vodil uvoz vin iz naše države v ZRN.

NAVDUŠIL SE JE V CHAMPAGNI

Za proizvodnjo penečega vina se je navdušil v Franciji, ki jo je kot štipendist tamkajšnje države prekriziral po dolgem in počez. Mesec se je izpopolnjeval tudi v rojstni pokrajini, kjer je v vinogradu zgradil novo klet. Šampanja je zanj zelo podobna tistim iz Bizeljskega vinograda. Najbrž je v tistem vinogradu že natrgal grozdje za prvo poskusno pridelavo. Posrečila se mu je in še danes hrani steklenice. Svoj beli šampanjec je poimenoval po hčerki Barbari, ki se je takrat rodila, rdečega pa je po sinu krstil za Miha.

Takrat še ni imel svojega nasada vinske trte. Tisti mu je pomagal izpolniti željo, da bi bil tudi vinogradnik, in tako so kupili posestvo v Stari vasi, na katerem zdaj gospodarijo. Najprej so zasadili en vinograd, potem drugega in danes imajo 4.200 trsov na nekaj več kot hektarju površine. Rdečih sort imajo 1500 trsov, kar jim trenutno hodi narobe, ker Istenič ker, da je teh leg škoda za rdeče grozdje. Vsako leto izkrižajo sto do dvesto rdečih trsov in namesto njih zasadijo renski rizling, sauvignon, beli burgundec in laški rizling, da bodo imeli več osnove za belo peneče vino. V začetku so naredili šampanjca po 100, 200 steklenic, zase in za prijatelje, ko pa sta vinograde polno obrodila, so začeli proizvodnjo za tržišče.

Isteničev šampanjec se loči od radgonaškega, zato mu ne konkurira. Tam uporabljajo zanj drugačen sortni sestav in drugačno vino. Lastnosti posavskih in dolenskih vin so idealne za suho peneče vino. Imajo zmerno alkohol (okrog 10,5 odst.), sorazmerno visoko kislino (8 gramov na liter) ter 22 do 23 gramov snovi, ki dajo vinu polnost. Če so ta vina pravilno pripravljena, potrebujejo le majhne intervencije z žveplom. Tudi to je prednost.

Peneče barbaro in miha prodaja kakih deset izbranih gostinskih lokalov v Ljubljani, Intercontinental v Zagrebu, Zolmir v Kostanjevici, Hotel Grad Otočec pri Novem mestu in še nekatere renomirane gostilne na Slovenskem. Za marketing skrbi mladi Istenič, 26-letni Miha. V zadnjih treh, štirih letih je imel na Gospodarskem razstavišču najmanj deset degustacij ob raznih sejmih in nihče ga ni subvencioniral. Z lastniki uglednih lokalov se dogovarja tudi za promocije, ko gostom pripravijo za aperitiv presenečenje s penečim vinom. Degustacije imajo tudi v vinotekah. Ena najnovejših zamisli je, da bi v lokalih prodajali peneče vino na kozarec, zato so stalnim odjemalcem brezplačno nabavili posode, v katerih je lako peneče vino 24 ur na isti temperaturi. Gostincem bodo dajali tudi posebne zamaške, s katerimi bodo odprte steklenice vnovič zaprli.

VELIKA BODOČNOST DOLENJSKIH VIN

Reklamiranje alkoholnih pijač je v Jugoslaviji res prepovedano, toda pravkar omenjeni prijemi dokazujejo druge izvirne možnosti, s katerimi si proizvajalci vin lahko naredijo veliko reklame, ne da bi prišli v nasprotje z zakonom. Mag. Istenič meni, da vsi, ki poudarjajo, da je reklama prepovedana, mislijo predvsem na televizijo in s tem opravičujejo svoje slabo sodelovanje s trgov.

Posavskim in dolenskim vinom napoveduje lastnik šampanjske kleti v Stari vasi veliko prihodnost, ker ob nizkem naravnem alkoholu vsebujejo vse sestavine močnejših vin. Vina z nekoliko večjo kislostjo so v svetu špet iskana. Ljudje pijejo manj, vendar porabijo za vino več denarja kot prej, ker izbirajo kakovost. Vina tega področja so po Isteničevem mnenju trenutno neupravičeno zanemarjena. Kupci po svetu iščejo specialitete, vedeti hočejo, iz čigave kleti je vino, ki ga pijejo, pa naj je še tako majhna. Zaradi tega v svetu velike kleti, tudi združne, niso več popularne. Njihova vina so lahko zelo dobra, toda ljudje pogrešajo posebnost, ki jo v skupni kleti izgubijo. Potrošniki se zato za dva, tri kartone raje odpeljejo nekaj deset kilometrov daleč h kmetu, čeprav plačajo tako dvojno ceno. Zanje je nekaj vredno tudi to, da se pogovarjajo z vinogradnikom.

POLNILNICA NA KOLESIH?

Vse to so razlogi, zaradi katerih vinarski strokovnjak Istenič meni, da posavski vinogradniki ne bodo smeli biti več dolgo brez polnilnice na kolesih. Lahko jo nabavi družbena organizacija, lahko posameznik ali več vinogradnikov skupaj. Polnilnico naj bi prevzeli od kmeta do kmeta kot kombajn in tako bo imel vsak ustekleničeno svoje vino.

Vinogradnikom pri pripravi vina za stekleničenje lahko veliko pomagajo strokovne službe vključno z organizacijo, od priprave steklenic do izbire in izdelave nalepk. Področje naj bi imelo enako osnovno etiketo, ki bi jo kmetje dopolnili s podatkom, iz čigave kleti je vino. Vsak vinogradnik bo tako pokazal, kaj zna in kaj ima. Kakovost bi bila lahko zelo dobra in vina ne bi bila več utrjena. Torej nobenega denarja v zidove in cisterne, ampak v polnilnico, ki pa mora biti najodobnejša.

Polnjenje doma svetuje Istenič zlasti mlajšim vinogradnikom z večjimi nasadi trte. Tako se jim ne bo več dogajalo, da bodo ob dobrih letinah ostajale v kletih neprodane zaloge. Trg je neusmiljen in se ne ozira na letino, zato je prav, če ambicioznosti nastopijo s svojimi vini. Tako je v Franciji, Avstriji, Italiji.

Družbeni sektor ali zadruga se lahko zelo lepo vključi v to kot pobudnik in organizator sodobnejšega tržnega pristopa. Slovin Bizeljsko — Brežice je do zdaj veliko naredil z uvažanjem novih sort, vendar je potreben korak naprej. Ljudje se pri prodaji omejujejo na preozko območje tega dela Slovenije in Hrvaškega Zagorja do Zagreba, toda morali bodo seči tudi preko meja, zato kaže začeti razmišljati o novi embalaži, o drugačni steklenici, tipični za ta vin. Slovin bi pri tem lahko odigral pomembno vlogo. Glede sedanjih kapacitet v družbenem sektorju pa meni strokovnjak Istenič, da bi jih še vedno uporabljali za masovnejša vina in za vina, ki jih pridelajo v svojih vinogradih. Kmetom, ki želijo prodajati svoja vina kot specialiteto, pa velja prisluhniti v obojestransko zadovoljstvo.

JOŽICA TEPPEY

Oskrbnik hlevov in cerkva

»H«levi v Polomu so bili zgrajeni leta 1948, jaz pa sem prišel tja za delovodjo leta 1949 in sem bil tam do leta 1960, nato pa dve leti, do upokojitve, na Mlaki pri Kočevju, kjer sem bil tudi delovodja, na skrbi pa sem imel še požarno varnost,« se spominja upokojenec Ivan Drobnič iz Ribnice.

Pogovarjala sva se o tem in onem, beseda je dala besedo, pa sem ga vprašal, kako je bila polomska cerkev spremenjena v senik. Na moje presenečenje mi je povedal, da je bil on od leta 1954 tudi oskrbnik razlašene farne cerkve v Polomu in podružničnih cerkva v Vrbovcu, Seču in na Kukovem. Nisem mu verjel, pa mi je prinesel pismen dokaz, dokument, ki ga je pod številko 5951/24-54 izdal 4. novembra 1954 takratni okrajni ljudski odbor Kočevje. Gre za potrdilo, da je Ivan Drobnič postavljen za oskrbnika omenjenih cerkva in da se brez vednosti OLO ne sme nič spremeniti v teh cerkvah.

Kmalu po tistem je prišel v Polom župnik, da bi maševal v cerkvi, vendar mu Ivan ni pustil. Pokazal mu je pooblastilo in povedal, da ne sme nobenega spustiti noter. Župnik se je pritožil v Ljubljano, da so imeli višji organi spet malo cirkusa, spremenilo se ni pa nič. Drobnič se spominja, da je bil takrat nekako kongres KPS in da so prišli delegati tudi na ogled hlevov v Polomu, kjer so imeli novo živino angleške pasme (herenford in zerejke).

S cerkvami je imel Drobnič le skrbi. Obnavljal jih ni nihče. Neko noč je nekdo prišel in zaminiral zvonove. »Ustrašil sem se, da ne bo kdo pognal v zrak še hlevov. Zadevo sem prijavil notranji upravi. Storitela nikoli niso dobili, govorili pa so, da je nekdo hotel dobiti bron za prodajo,« se spominja oskrbnik.

S cerkvami je šlo potem hitro navzdol. Tisto v Vrbovcu so podrli, ker je morala prav tam skozi nova cesta iz Kočevja proti Strugam. Vas Kukovo se je spraznila. Nobena hiša ni bila več naseljena. Propadale so hiše in cerkev. Ivan je kar sam prekrival cerkevno streho, vendar predvsem zato, da je imela živina posestva, ki se je tam pasla, v primeru slabega vremena kam pod streho. »Tudi cerkev v Polomu je propadala in sem jo le toliko pokrival, da je bila uporabna za senik,« se spominja Drobnič in dodaja, da je ostala kolikor toliko urejena le cerkev v Seču, kamor še danes prihaja maševati župnik iz Hini.

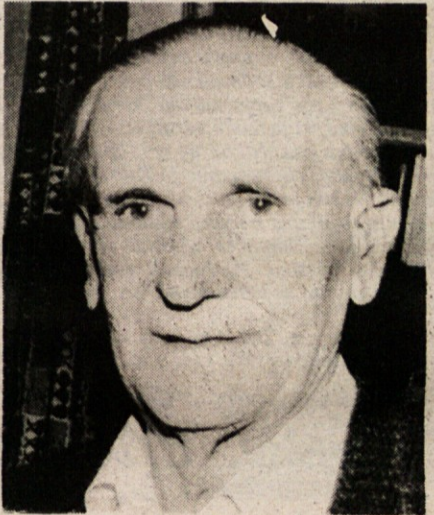
V Polom in okolico so v sezoni košnje prihajali kosci iz Prekmurja. Prav ti so iz cerkva jemali kipe in slike svetnikov. Kadar so prišli, je vedno kaj manjkalo. Tatvine je Ivan prijavljal miličnikom in ti so nato čakali Prekmurce na železniški postaji Kočevje in jim pobrali pokradeno cerkveno imetje. Vrnili so ga Ivanu, da je spet razobesil podobe in namestil kipe.

Vendar ni dobil vsega nazaj. Kasneje so prihajali v cerkve otroci in odnesli ali drugače uničili mnoge cerkvene lastnine. To niti ni bilo težko, saj so cerkve vedno bolj razpadale, bile celo odprte, zato so cerkev v Polomu porabili vsaj za senik. Nekaj tega pa je Ivan dal sosednji cerkvi v vas Seč, da ni dokončno propadlo.

Cerkev v Polomu še danes dokazuje, da je bila nekdanja prava lepota. Na steni so še vidne podobe svetnikov, vendar so vedno bolj poškodovane, mnoge pa so gotovo za vedno propadle kakor tiste slike in kipi, ki se jih je dalo odnesti, in druga cerkvena oprava.

Marsikdo bi lahko danes očital Ivanu, kakšen oskrbnik da je bil, če so iz cerkev vse pokradli in če so cerkve propadle. Toda res je, da je Ivan, skrbel za vse, kolikor se je pač dalo, in da je do uničevanja prišlo celo na povelje, za katerega Ivan ni vedel, od katerih organov. Seveda bodo mnogi upravičeno trdili, da je bilo to pač maslo novih oblasti.

J. PRIMC

»Slovenia Open« ali servis v svetovni teniški

Slovenija zanesljivo stopa na svetovni teniški oder, od 7. do 13. maja bo v Ljubljani (v Domžalah) »Slovenia Open 90-Challenger Tournament«, prvi uradni turnir Svetovne teniške zveze (ATP) v Jugoslaviji.

Kot je povedal Aleksander Lucu, sekretar Teniškega sklada Slovenije, ki je poleg slovenske in jugoslovanske teniške zveze organizator turnirja, je nagradni fond 50.000 dolarjev, vendar so jim iz tujine že dali vedeti, da ima »Slovenia Open« tako močno igralško zasedbo, kot da bi se igralo za 300.000 dolarjev. Torej klubok dol pred organizatorji, ki so znali privabiti toliko zvenečih imen tudi za omenjeni denar, ki pa seveda sploh ni majhen.

Na turnirjih razreda »challenger tournament« lahko nastopajo le igralci, ki imajo več kot 50 ATP točk, vendar to še zdaleč ne pomeni, da bomo v Ljubljani gledali amaterje. Med 22 prijavljenimi tekmovalci, ki gredo neposredno na glavni turnir, ima najslabši 176 ATP točk, najboljši pa 58. Na »Slovenia Open« bodo igrali trije mlajšinski zmagovalci Wimbledon (Camporese 73 ATP, Pereira 126 ATP in Kulti 170 ATP), Švicar Marc Rosset (78 ATP), eden od udeležencev ljubljanske premiere, pa je pred dnevi na turnirju v Nici, kjer je nagradni sklad znašal 500.000 dolarjev, premagal Francoza Yanicka Noaha. In Rosset je v Domžalah komaj tretji nosilec. Turnirji razreda »challenger«, po slovensko kizivalca, imajo v svetovnem tenisu nalogo pokazati na tista imena, ki bodo na lestvici ATP kmalu pod magično številko 50, torej izbranci za turnirje »ATP tour«, na katerih je nagradni fond od 100.000 do 1,5 milijona dolarjev. Še več, turnirji razreda »challenger« ta imena tudi neposredno izbirajo, zmagovalec »Slovenia Open« bo dobil 50 ATP točk, kar ga bo, recimo, s 300. mesta v svetovnem tenisu premaknilo za okoli 150 mest; tisti, ki je bil doslej na primer sedemdeseti, pa bo po zmagi pideseti. Skratka, »Slovenia Open« je še kako resen in močan turnir.

Sodnik na stolu bo med drugim Američan Richard Kaufman, ki je lani sodeloval v finalu Wimbledon, polfinala in finale bosta prenašali RTV Ljubljana in Koper. Zelo velike zasluge, da se je »Slovenia Open« vpisal v svetovni teniški koledar, ima Nikola Spear, gentleman belega športa, mož, ki je sam po sebi zagotovilo, da bo v Ljubljani vse tako, kot se spodobi.

Odkod Domžalam, Ljubljani in Sloveniji iznenada tako velik teniški dogodek? Ni naključje. Podatek, da imamo v Sloveniji več kot 1000 teniških igrišč, je točen, vendar precej neznan. Samo Ljubljana ima 250 igrišč, kar je na število prebivalcev njenih petih mestnih občin strahotna koncentracija. V zadnjih dveh letih smo v Sloveniji zgradili 6 dvoran za igranje tenisa, z belim športnim se ukvarjajo podjetja, posamezniki, klubi, turistično gospodarstvo. Računajo, da je v naši republiki 70.000 rekreativnih igralcev tenisa. Dvorane za tenis so prazne samo od dveh do petih zjutraj.

Bilo je samo vprašanje ideje in časa, kdaj bomo v Sloveniji dobili tudi objekt, na katerem bodo mogoča tudi najbolj vrhunska tekmovanja. Tega smo zdaj dobili, »Slovenia Open« bo v Teniškem in prireditvenem centru Domžale. Investitor in graditelj je GPG Grosuplje, naložba je težka 10 milijonov DEM. Center je grajen za tržišče, pol investicijske vsote je že pokrite s prodajo lokalov za trgovine, restavracije in drugo, preostanek pa so Grosupeljčani kot delničarji vložili v novoustanovljeno delničarsko družbo Ten Ten, ki bo upravljala in gospodarila s tem kompleksom.

Pravzaprav gre za prvi večnamenski amfiteater v Sloveniji. Njegov projektant je dipl. ing. arch. Lojze Drašler, letošnji Prešernov nagradenec. Že omenjeno osrednje igrišče za tenis bo zasedeno dva do tri tedne na leto, na njem bodo samo najbolj elite teniške prireditve. Kavelj pa je v tem, da je mogoče areno prekriti z lahko sestavljenim lese-

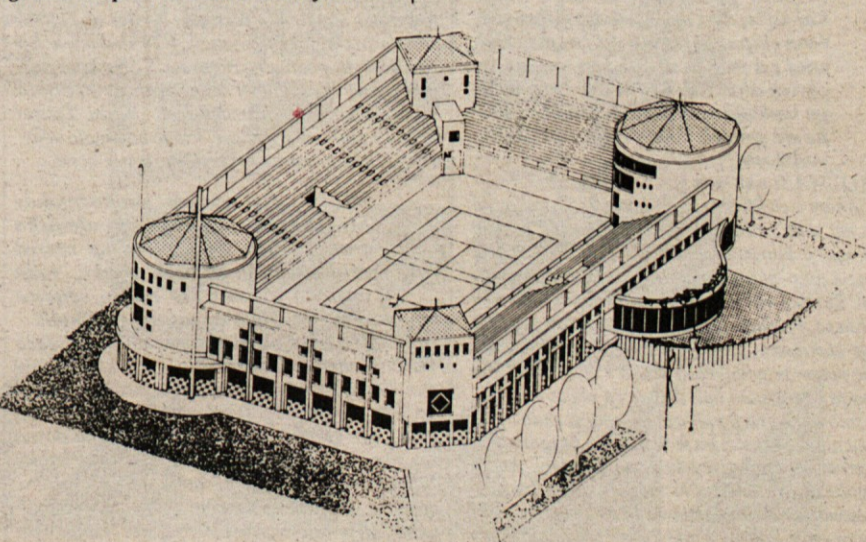
nim podijem in že dobimo največje letno večnamensko gledališče v Sloveniji. V parterju in na tribunah je prostora za 5000 gledalcev, prirediteli pa je mogoče tako opero kot najbolj zahteven rock koncert ali promocijo. Udobje za nastopajoče je sanjsko, nastopajoča zvezda ima v okviru amfiteatra apartma, udobno se bodo počutili tudi novinarji, za katere so zgradili poseben stolp, kjer je vse, kar potrebujejo, in tudi tisto, česar ne. Posebej so mislili na televizijo oziroma njeno neštevilo šaro. Objekti ima vgrajene vse kable in potrebno tehnično opremo, reportažni avto lahko pripelje do prizorišča itd. Center ima dve restavraciji, eno z velikim podijem.

SLOVENIA OPEN 90 challenger tournament

kim številom zvezdic, druga pa je samopostrežna. Na voljo je 800 parkirnih, to je odgovor, zakaj ni center bližje Ljubljani, hkrati pa tudi dokaz velike poslovne prodornosti domžalske občine, ki je bila temu objektu zelo naklonjena tudi brez pomisli na denar. Pod okrilje delničarske družbe Ten Ten spadajo še tri zunanja teniška igrišča s peščenim podlago, dvorana s prav tako tremi igrišči, v neposredni bližini pa je še 16 vzornih igrišč.

Sto infra-in superstrukture je to, kar je zraslo v Domžalah, najbolj popolno teniško središče v Jugoslaviji. Zagrebčan, ki je vse skupaj videl, je vzklilnik: »Naša Šalata je samo še reven bratranec s kmetov.«

M. BAUER

Zakaj je (ni) predsednik

Predsednik predsedstva Republike Slovenije je Milan Kučan, ki mu je zaupanje izreklo skoraj 60 odstotkov državljanov Slovenije, medtem ko je njegov tekmelec dr. Jože Pučnik dobil dobrih 40 odstotkov glasov. Najbolj zanimivo vprašanje, ki se zastavlja ob tem, je, zakaj je Kučan tako prepričljivo zmagal, Pučnik pa bil prvič in drugič tako »kratek«. Še posebej, ko je jasno, da se je »zgodilo ljudstvo«, oziroma da so se Slovenci na volitvah masovno izrekli za Demos, in to ne glede na to, kaj vse je kobacalo in racalo na njegovih predvsem občinskih volilnih listah.

Menim, da je Kučan zmagal predvsem zato, ker Slovenci kljub vsemu nismo tako bedasti, da ne bi sprevideli, da je ravno on več kot enkrat stal in obstal na okopih od najrazličnejšega jugoslovanstva ogroženega slovenstva, pri čemer mu je to slovenstvo pomenilo več kot stranka, ki jo je vodil in tudi tako uspešno reformiral, da je dobila na svobodnih volitvah od vseh slovenskih strank največ glasov, kar v revanšistični vzhodni Evropi, kamor, žal, nedvomno sodimo, meji na čudež.

Preprosteje rečeno, povprečen slovenski volilec je Milanu Kučanu oprostil, da je bil in je še komunist. Zato, ker je pokazal vsakomur razvidno preudarnost, pretanjen čut za spremembe in pravi trenutek zanje, hkrati pa je bil tudi dovolj odločen in večinoma tudi jasev. Večina zato, ker je politika jazbina, ki je toliko varnejša, kolikor več izhodov ima. Nikoli ne veš, katerega boš uporabil. Ne nazadnje je Kučan tudi človek, ki zna javno nastopati, njegova izvajanja so stikana z veliko razuma, racionalnost pa je Slovincem zavestno ali podzavestno pri srcu. Predsednik vseh Slovencev se zna tudi nasmejati, po potrebi

navaja sv. Avguština, je taktik, ki ne štarta na vsako žogo, še posebej, če kaže, da se bo sama odbila k njemu, oziroma mu jo bo podal nasprotnik. Predvsem pa je Milanu Kučanu zdaj jasno, da zvezd z neba ni mogoče sklatiti, drugi pa bodo to še poskušali, kar on seveda ve.

Zakaj je Demos zmagal, dr. Jože Pučnik, ki ga je s svojo zanimivo osebnostjo držal skupaj, pa izgubil? In to kljub temu da je Pučnik tako idealen primer nedolžne žrtve nečloveškega komunističnega režima, da bi lahko po njem napisali ali posneli Londonovo »Priznanje«. Še zlasti, ker Pučnik za razliko od stotisočih z isto usodo nikoli ni klonil. Menim, da je Pučnik izgubil zato, ker je imel za nasprotnika Milana Kučana, enako ali še večjo težo pa je imelo tudi preprosto dejstvo, da ljudje brezmadežne angelo sicer potrebujemo (že zato, da vemo, kakšen je vrag), maramo pa jih ne posebej. Človek je tako nepopolno bitje, da mu je popolnost skorajda odveč. Nevšečno je tudi, če hoče kdo imeti vedno prav, če je fanatičen. Človek je tako nepopolno bitje, da mu je popolnost skorajda odveč. Nevšečno je tudi, če hoče kdo imeti vedno prav, če je fanatičen. Človek je tako nepopolno bitje, da mu je popolnost skorajda odveč. Nevšečno je tudi, če hoče kdo imeti vedno prav, če je fanatičen.

Jože Pučnik je brez dvoma vsega spoštovanja vreden mož z najboljšimi nameni. Izgubil pa je zato, ker je poslušal samo samega sebe in svoj v političnem marketingu nezasišano nepismen volilni štab ter tako iz dneva v dan samo hudiča slikal na steno. Z žarom križarja na poti v Jeruzalem, brez nasmeha, brez popuščanja, z eno samo opcijo. Skratka, dr. Jože Pučnik je bil poražen, ker je nastopal tako, kot da bi bil še vedno komunist.

MARJAN BAUER

Krško: energetiko naj prevzamejo zeleni

Ta teden se pričanja dolgo načrtovana in težko pričakovana javna razprava o širjenju začasnega skladišča za srednje in nizko radioaktivne odpadke v Nuklearni elektrarni Krško. Nič ne ve, kako bo potekala, toda po dosedanjih vtisih sodeč, nekateri menijo, da bodo takoj odpravljeni vsi ekološki problemi, ko bodo zaprti krško jedrsko elektrarno. Kdaj jo bodo zaprli in ali je sploh možno, da se udejanjajo pogoji za to, pa ostaja slej ko prej odprto vprašanje. Težko je namreč verjeti, da bomo pri nas dosegli razvoj z nullo rastjo porabe električne energije ali pa z alternativnimi viri. Dejstvo je namreč, da se prav zaradi velike energetske lakote jedrske elektrarne v svetu še množi, ameriški znanstveniki pa vidijo tudi v njih eno izmed rešitev, ki naj bi preprečila globalno segrevanje ali efekt tople grede, kar je za nekatere največja nevarnost za okolje v 21. stoletju. K temu je treba dodati še to, da se drugod ekološko gibanje ni usmerilo samo na jedrske elektrarne, marveč tudi proti preveliki porabi umetnih gnojil, svinca v bencinu in še bi lahko naštevali. In ne glede na to so tudi najbolj ostri nasprotniki jedrske energije v Demosu mnenja, da elektrarne ne bo mogoče zapreti prej kot do leta 1995. Do tedaj pa bo morala NE Krško obratovati varno in brezhibno. O tem, kako to delavcem NE Krško uspeva, se je z glavnim direktorjem inž. Stanetom Rožmanom pogovarjal novinar Jože Šimčič.

DL — Po podatkih, ki so na voljo, je Nuklearna elektrarna Krško lani za 12 odst. preseгла proizvodni načrt, kar kaže, da z njo upravlja dobro utečena ekipa. Vi ste bili ves čas pri vrhu, zdaj pa teče že drugo leto, odkar ste glavni direktor. Kaj se je v času vašega vodenja spremenilo, kakšne ukrepe ste sprejeli v nasprotju s prejšnjim vodstvom?

ROŽMAN: »Moram vas popraviti: res je, da sem v elektrarni že od leta 1975, vendar pa sem pri vrhu zadnji dve leti, prej sem bil povsod tam, kjer je bilo treba delati. To je bilo zelo dobro, saj sem tako spoznal elektrarno in njene zmogljivosti. Razlike med prejšnjim in sedanjim vodstvom seveda so. Prejšnja ekipa ni bila predvidena za vodenje elektrarne, toda okoliščine so nanesele tako, da je potem še nekaj časa ostala v elektrarni. Vse to pa je pogojevalo tudi drugačen način vodenja. Ko smo mi prevzeli elektrarno, smo si zadali globalne cilje, v resnici pa je to bil zelo pragmatičen program, v katerem je bilo točno določeno, kaj je mogoče doseči in česa ni mogoče. S takim programom smo šli pred delavce in ti so videli v njem sebe in svoje naloge. V okviru teh globalnih ciljev

pa je bilo več nalog. Kot prvo moram navesti, da smo se odločili za vpeljevanje mednarodnih kriterijev obratovanja, to pa pomeni, da smo vrata elektrarne odprli navzven in navznoter. Za naše ljudi ni bil nikoli problem, kadar so hoteli v svetu spoznati kaj novega, k nam pa smo odprli tudi vse druge tokove znanja in informacij. V tako zastavljenem delu pa je prostor samo za strokovno najposobnejše ljudi. Od tu pa do promocije osebne odgovornosti, ki je zmeraj zadevala konkretnega človeka in ne več službe, seveda ni bilo daleč. Naposled naj še povem, da smo dosledno uveljavili dnevno prisotnost vodilnih ljudi v elektrarni, tako da pri nas sleherni trenutek vemo, kaj se v objektu dogaja. Vse to ni nič novega za svet, je pa bilo novo za nas, zato nas je malo skrbelo, kako bo to sprejeto. Toda na koncu je bilo vse v redu.«

DL — Torej lahko pripišemo lanski proizvodni rezultat tudi temu načinu dela?

ROŽMAN: »Seveda in ta rezultat ima precejšnjo vrednost v sedanjih razmerah. Toda to še ni naš skrajni domet, cilje si bomo zastavili še višje, vendar se lotevamo tega postopoma, ker na to vpliva veliko dejavnikov. Po sedmih letih komercialnega obratovanja smo prišli na 85-odst. izkoriščenost, naš cilj pa je približno 90-odst. izkoriščenost, kar je lep dosežek tudi v svetovnem merilu. Drugi kriterij za merjenje kakovosti je število zastavitev. Mi smo na ta račun »pokasirali« nekaj več kritike, deloma upravičene, deloma neupravičene. Lani smo imeli pet zastavitev, naš cilj pa so tri zastavitve. Poleg tega je pri našem delu tudi zelo pomembno spoštovanje upravnih norm glede izpustov radioaktivnih snovi. Te upravne norme so pri nas strožje kot po svetu, vendar ne čutimo potrebe, da bi jih spreminjali. V okviru teh norm smo dosegli spodbudne rezultate. S splinskimi emisijami smo dosegali 10 odst. vrednosti upravnih norm, s tekočinskimi smo dosegli 50 odst. Težave so bile s segrevanjem Save, ker je bilo malo vode, ampak tudi tu nismo presegli upravnih norm.«

DL — Po ocenah strokovnjakov Mednarodne agencije za atomsko energijo šteje NEK v zgornji razred med vsemi jedrskimi objekti, toda domača javnost kot da ne verjame tem pohvalam in vašim podatkom.

ROŽMAN: »Nimam potrebe, da bi se vedno skliceval samo na tuje institucije, ker znamo naše rezultate vrednotiti tudi brez njih. Kriteriji, po katerih se meri uspešnost delovanja NE, so splošno znani, gre za 10 ključnih kazalcev, ki jih pozna ves svet. Tu ni nobenih odprtih vprašanj v stroki. Pri nas se bomo morali poenotiti širše. Odločiti se bo treba, ali sploh verjamejo našim lastnim rezultatom, ali je katero izmed meril sploh priznано pri

nas. Pripravljeni smo sprejeti katerega koli ocenjevalca. Kateri je ta institucija, kdo jo bo predlagal, pa je seveda stvar dogovora. Toda morali se bomo poenotiti in potem na podlagi teh kriterijev ocenjevati, kako poslujemo, kakšna je naša varnost. Če pa nobenemu pri nas nobeno splošno priznano merilo ne bo ustrezno, potem se ni mogoče pogovarjati. Naj ponovim še enkrat: pri nas ni potrebe, da bi se sklicevali na eno samo agencijo.«

DL — Iz vašega odgovora veje zaupanje vase, ki je lastno tudi delavcem v NE Krško. Bi lahko, če se vrneva malce nazaj, še kaj več povedali o motiviranju delavcev?

ROŽMAN: »Nam težko verjamejo, da so naši delavci izjemno motivirani za delo, ker je to pri nas še redkost. Moram pa podrobneje pojasniti, kako sploh delamo. Kot jedro operativne ekipe iz časa, ko je elektrarna začela delovati ali se na to pripravljala, smo delali vzporedno z ameriško ekipo. Z njo smo se učili dela na zahodnjaški način. Ena izmed značilnosti njihovega sloga dela pa je, da je škoda izgubiti sleherni uro ali delovni dan, ker vse to vpliva na finančni rezultat. Ta način dela smo lahko prevzemali, ker smo bili v ekipi zbrani večinoma mladi ljudje pod tridesetimi. To pa seveda ni vse. Drugi pomembni dejavnik je bila ambicija teh mladih ljudi, da dokažejo, da so vsaj tako dobri kot tuji strokovnjaki, če ne celo boljši. Ker je motivacija izredno pomembna za vsako delo, z njo vseskozi resno računamo. V tem smislu smo pred dvema letoma tudi dali plače v zaprte kuverte, in ne več na oglasne deske. Gliblivi del plače, ki sega do ene tretjine, določa predpostavljene za svoje delavce. Kriteriji, po katerih lahko vodja odredi za posameznega delavca za tretjino večjo plačo, pa so znani: kakovost dela, obseg dela glede na načrt, rok, spoštovanja zapisanih delovnih postopkov, odnos do delovnih sredstev in odnos do delovnega časa. Po teh kriterijih smo izdelali program za računalnik, ki na podlagi ocen sam izračuna, koliko bo zneslo povšiljanje. Ocenjuje pa se tudi posameznikova vodja in hkrati pravičnost oz. objektivnost njegovega ocenjevanja. S tem se izognemo subjektivnim ocenam. Tega denarja pa ne delimo iz obstoječe mase za plače, ampak smo si v okviru sistema izborili dodaten denar. Veliko težje pa bi bilo motivirati ljudi z obstoječo maso za osebne dohodke. Vse to posredno vpliva na boljšo koordinacijo dela, kar je zlasti važno ob remontu, ko se dela po 24 ur na dan. Zanimljivo ni tudi končni učinek takega spodbujanja na varnost delovanja elektrarne.«

DL — Če bi delo vaših operaterjev primerjali z delom pilotov, potem bi lahko rekli, da je največji sovražnik varnega delovanja rutina. Kako dosegate, da vaši operaterji ne zapadejo v rutino, da so ves čas v vrhunski formi? Hkrati bi vas prosil, da poveste še nekaj o mednarodnem povezovanju.

ROŽMAN: »Operaterji imajo najmanj srednjo šolsko izobrazbo. Potem ko so izbrani za to delo, pri čemer morajo izpolnjevati določene pogoje, opravijo še triletno šolanje doma in v tujini. Šele po tem šolanju začnejo delati vzporedno z operaterjem, ki ima mednarodno licenco. Ta licenca velja za ves svet in nekaj časa smo imeli celo težave, ker bi naši ljudje lahko dobili delo tudi drugod. Ko operaterji že delajo, gredo vsako leto na dodaten trening, enkrat na leto pa gredo na simulator za sedem dni v ZDA. Radi pa bi imeli tudi svoj simulator, ki nam bi omogočil še boljše dodatno usposabljanje operaterjev.«

DL — Kakšna je izpostavljenost sevanju pri operaterjih, ali bi lahko rekli, da so med njimi pogostejša rakava in druga obolenja?

ROŽMAN: »Same številke o sevanju ne povedo dosti, čeprav so splošno znane. Če pa upoštevamo relativni odnos, potem lahko spet rečem, da

so naša merila precej strožja, pri čemer je odločilno vlogo igrala etika, ki pri nas bolj gleda na človeka, medtem ko se na Zahodu človek prej iztroši. Sploh ni res, da bi bili operaterji bolj izpostavljeni sevanju kot drugi delavci. Naš primarni krog je izredno čist, kar je posledica tega, da je elektrarna sorazmerno nova, da so bili vanjo vgrajeni dobri materiali. Bolj kot operaterji so sevanju izpostavljeni vzdrževalci in drugi delavci. Vendar za naše delavce ne bi mogel reči, da kaj več obolevajo za rakom ali drugimi boleznimi. Vzorec bi bil v NE enak kot pri ostali populaciji.«

DL — Kako se soočate z gibanjem zelenih, z zahtevami za zaprtje elektrarne? Bi lahko rekli, da je vse, kar je zeleno obarvano, že sovražno nastrojeno proti vam? Je v odnosu med vami in zelenimi prostor za subtilnejšo analizo, kako naprej?

ROŽMAN: »Gibanje zelenih je odsev izjemno slabega stanja našega okolja. Zato so zeleni realnost našega časa. Zato si seveda tudi ne predstavljam demokracije in svobode, če na politični sceni ne bi bilo stranke zelenih. Zanimivo pa je, da so se tudi zeleni precej spreminjali. Fundamentalističen odnos na začetku je začel sedaj dobivati razumne okvire. Volilni rezultati so znani, zeleni so dobili pomemben odstotek glasov. Zato menim, da so zeleni prišli do pozicije, ko bodo morali prevzeti določene odgovornosti v določenem resorju. Najbolje bi bilo, če vzamejo resor energetike. Takrat bodo ustvarjene razumne osnove za dialog. Kar zadeva naše dosedanje pogovore z zelenimi, lahko rečem, da so nastopali z vnaprejšnjimi stališči. Mi smo se odzivali tudi na te razprave, zelene iz Brežic smo vabili na pogovore k nam, a jih ni bilo.«

DL — Kako realne se vam zdijo zahteve za zaprtje elektrarne do leta 1995?

ROŽMAN: »Vse to malce spominja na barantanje. Če je res tako potrebno takoj zapreti NE Krško, potem je treba pri tem stališču vztrajati. Jaz se takih partnerjev in takih metod malce bojim, zato bi rad videl, da bi se zeleni lotili naše energetske politike. Sicer pa lahko rečem, da razprave v nuklearni operativi ali dialog z zelenimi postajata del vsakdanjih opravil. Moti nas edino to, da dvomijo, da delamo dobro in pošteno. Prepričani smo, da je možno to tehnologijo voditi v povsem razumnih okvirih.«

DL — Vsaj en del kritike na račun NE Krško prihaja iz Srbije, kar lahko pripišemo namenom, da bi Srbi navezali Slovenijo in Hrvaško na svoje termoelektrarne.

ROŽMAN: »V srbskem časopisu so izhajale cele nadaljevanke o nas, ta pisanja pa so bila v funkciji srbske politike, za katero vemo, kakšna

je. Energetika je ključna za kakršno koli suverenost. Tudi Zahod se integrira, vendar se integrira samo 20 odst. energetskih virov, vse drugo še ne prej ostaja v pristojnosti države. Ti principi pa vplajo tudi v naših republikah ali državah. Vendar jaz ne bi delal velike razlike med Haiderjevo a Miloševićevo orientacijo. Mi malce naivno koketiramo z Avstrijci, spuščamo se v dialoge, pri tem pa oni pridno razpihujejo antinuklearno kampanjo. Tu je še en moment: nas gledajo kot na Balkanu in zaradi tega nočejo razumeti, da smo sposobni voditi tako tehnologijo. Jedrske kapacitete, ki obkrožajo Avstrijo z drugih strani, so veliko večje in potencialne nevarnosti enako prisotne. Če bi bili Avstrijci res iskreni v tej svoji kampanji, potem bi se obračali tudi proti tistim objektom. Sicer pa bi pomoč Avstrijcev potrebovali tudi na mnogih drugih področjih, ne samo v energetiki. Če bi mi lili zares, bi nam to pomoč nudili, tako pa ustvarjajo samo psihozo.«

DL — Lahko rečemo, da je antinuklearno gibanje omejeno samo na srednjo Evropo?

ROŽMAN: »Javnost je do jedrske energije zelo skeptična povsod po svetu, nenavadno pri tem je, da je tega najmanj v državah, kjer imajo največ jedrskih elektrarn. To je do neke mere razumljivo po nesreči na Otoku treh milj v ZDA in predvsem po nesreči v Černobilu. Takrat se je zaupanje v nuklearno energijo porušilo, zgradiťi ponovno tako zaupanje pa je izredno težko in terja od nas velike napore. Svet spozna, da je potrebno znova zgraditi to zaupanje, dokler se ne najdejo alternativni viri energije.«

DL — Kakšni so službeni stiki med posameznimi državami ali elektrarnami? Gre tudi za stike na osebni ravni?

ROŽMAN: »Če se giblje petnajst let v teh krogih, je normalno, da se vzpostavijo tudi osebni stiki. Mi imamo v ZDA paralelno elektrarno, ki ji malo starejša, s katero se primerjamo. Po kriterijih INPO je rangirana zelo visoko. Ti podatki s ponavadi objavijo na zaključni konferenci Chie executive officer, kjer se pokažejo v družbi na boljnih. Vse to daje osnovo, da se pogovarjamo na enakopravni ravni, moram pa reči, da je bila Amerika sprva dokaj zaprta. Američani pač niso čutili, da je potrebno sodelovanje. Zdaj so se razmere spremenile, zdaj priznavajo, da se lahko vsak od vsakega nauči kaj novega. Ker se je v svetu začelo tako povezovanje, seveda ni nič nenavadnega, da ima tudi vsaka ruska jedrska elektrarna svojo partnerico v ZDA.«

DL — Toda pisanje Mladine, ki je ponavadi zelo dobro obveščena, je vse prej kot naklonjeno vam. V zadnjih številki je bil na vas usmerjen cel o njem obtožb, za katere se zdi, da temeljijo na resničnih dejstvih, saj pisi ne kaže temeljito poznavanje tematike.

ROŽMAN: »Srinjam se s to ugotovitvijo. Vendar pa vsi ti podatki niso bili skrivnostni, mogoče je, da dobijo na institutih ali drugih ustanovah, ki sodelujejo z nami. Vse to je že bilo objavljeno v časopisih, v letnih poročilih, v poročilih republiški upravi za jedrsko varnost. Toda vsako temo je ta očita poznavalec problematike interpretiral po svoj cilji pa je jasen: ustvariti oziroma nasprotovati proti nam. Vse to pa me ne preseneča. Taki člani so se in se še bodo pojavljali, seveda imajo tudi svoj odmev.«

DL — Kot tehnomenđer v najboljšem pomenu te besede ste doslej (domnevno) zagovarjali stališče, da jedrska elektrarna energetski objekt kot vsak drug. S tega vidika doslej ni bilo potrebno posebej informirati javnost. Vendar pa nove in nove polemike pa tudi potrebe ljudi kažejo, da tega ne boste držali. Kako se boste lotili informiranja javnosti?

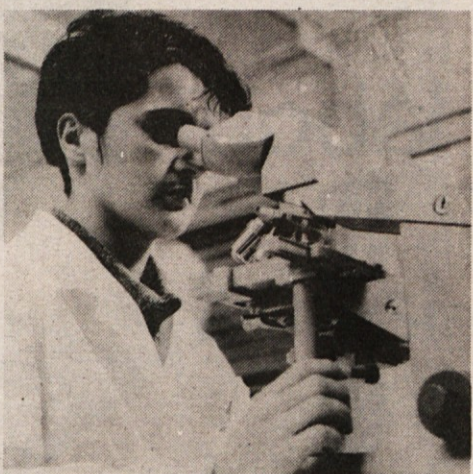
ROŽMAN: »Voditi jedrski objekt brez stalne stika z javnostjo je nesmiselno. Zmeraj smo bili mnenja, da je treba te stike vzdrževati. To je nujno vsaj na dveh ravneh. Ena je nacionalna, preko nacionalnih medijev, druga pa regionalna. Zlasti v regijski ravni moramo okrepiti svojo prisotnost. Tu mislim na radijske postaje in tudi na Dolenjski list kot osrednji časopis v naši regiji. Želimo si dobiti stalen prostor na daljši rok, da bi predstavljali aktualne teme in pa tudi rutinske podatke. ožjem okolju, v krški občini, bomo zdaj začeli preko kableske TV sporočati podatke, ki so bili doslej predmet tako imenovane ekološke tablice. Mislim, da bo začela TV še ta teden oddajati hkrati z začetkom javne razprave o gradnji dodatnega skladišča za RAO. Stike bomo navezali tudi s šolami, z zdravstvom. Želimo si poiskati razumne poti, tako da vse skupaj ne bi delovalo preveč posiljeno. Tu seveda ne gre za reklamo, ker mi ne moremo delati reklame za jedrski objekt. Gre za informacije, pri čemer se bomo zgledovali tudi pri tujih vzorih. Predvsem želimo ljudem povedati, da nikakor ni objekt takega tipa kot Černobil in izključena vsaka taka katastrofa. Mislim, da smo dovolj zreli, da ne bomo podlegali navijaškim strstem, saj nam hočejo pogosto podkati primerjeve s Černobilom. Poleg tega moram k tem komunikacijam prišteti redne obiske v NE Krško, pride vsako leto po 10.000 obiskovalcev. Večini ljudi je zadovoljna s temi obiski.«

DL — Tej javnosti seveda ni mogoče zanikati nevarnosti jedrskega sevanja, hudih posledic, ki bi nastale primeru jedrske nesreče, nikakor tudi ne bi smeli prikrivati podatkov, ki so odločilni za varno obratovanje. Hkrati moramo vsi skupaj vedeti, da ni mogoče zagotoviti popolne varnosti...?

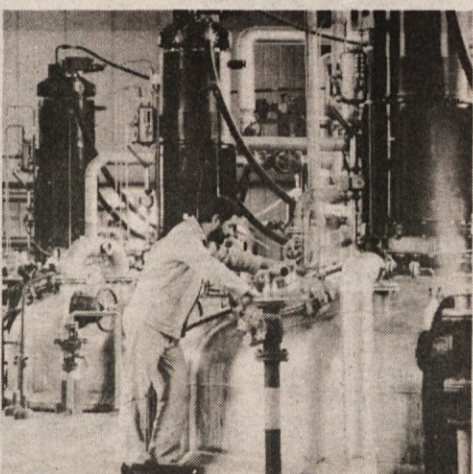
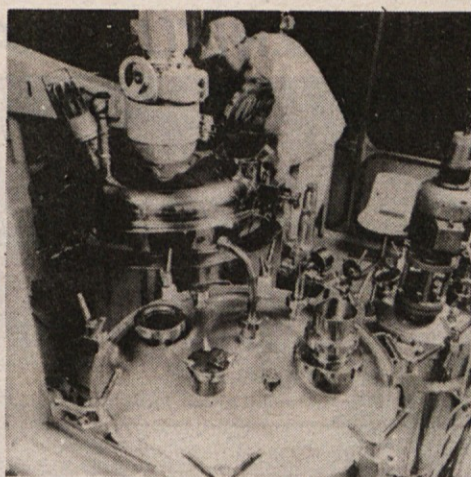
ROŽMAN: »Nesmiselno je govoriti o absolutni varnosti, govorimo lahko samo o sprejemljivi varnosti, v bistvu gre za iskanje kompromisa. Sevanje je v zdravstvu v službi človeka, sicer pa je sevanje zelo nevarno in je treba za plačati določeno ceno. Ob normalnem obratovanju je naše sevanje v mejah naravnega. To obratovanje na okolje nima vpliva. Nekaj drugega pa je potencialni riziko. Imamo scenarije za posebne primere, a vse je v mejah predvidljivosti, vse je v okviru inženirskih barier. Ti scenariji seveda niso skrivnost.«

KRKA
tovarna zdravil p.o.
NOVO MESTO

ČESTITAMO OB 1. MAJU

KRKA TEČE HITREJE...

gradimo skupaj - PIONIR

- ▣ korak do stanovanja
- ▣ korak do poslovnega prostora, lokala, trgovine...
- ▣ korak do ... PIONIRJA

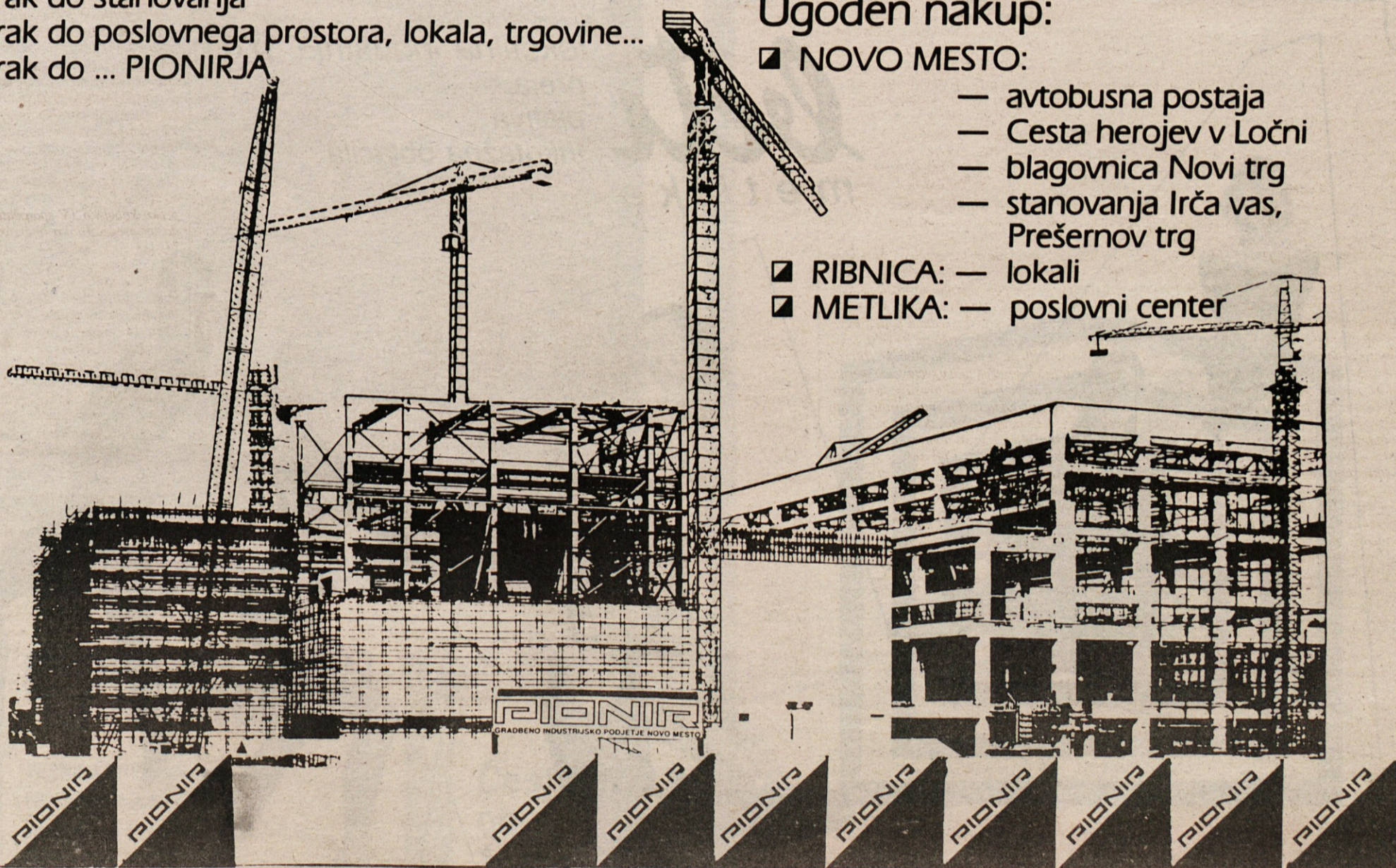
Ugoden nakup:

▣ NOVO MESTO:

- avtobusna postaja
- Cesta herojev v Ločni
- blagovnica Novi trg
- stanovanja Irča vas, Prešernov trg

▣ RIBNICA: — lokali

▣ METLIKA: — poslovni center

INFORMACIJE: GIP »PIONIR«, KETTEJEV DREVORED 37, 68000 NOVO MESTO TEL.: 068/21-826, 23-686 FAX: 23-213

 labod

ČESTITAMO OB PRAZNIKU DELA

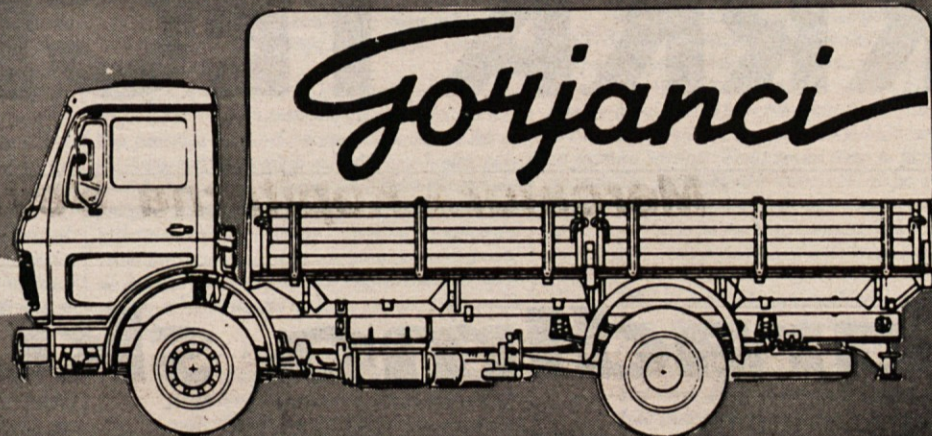
**ELEGANCA
JE VEDNO V FORMI**

Gorjanci

Avtopromet, gostinstvo in turizem Novo mesto — Straža

čestitamo za praznik dela

beti
metlika

tekstilna industrija, p.o.
preja
pletiva
trikotajna oblačila

**ČESTITAMO
OB PRAZNIKU DELA**

obutev,
ki razume vaše noge

**ČESTITAMO OB 1. MAJU
— PRAZNIKU DELA!**

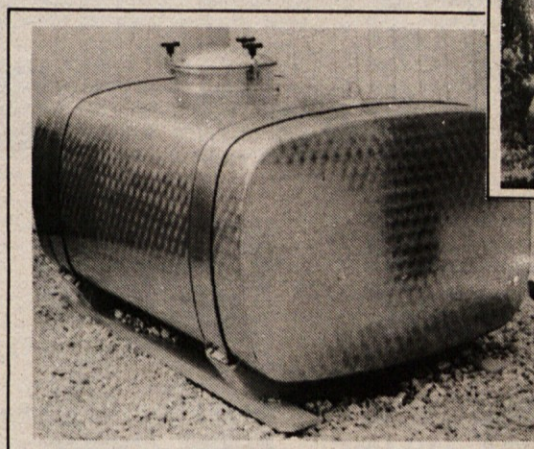
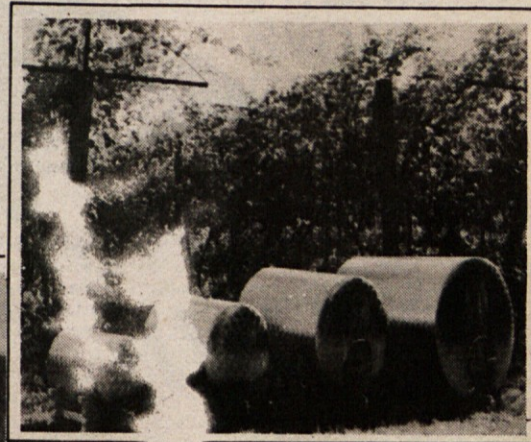
KOPITARNA

Mercator - Kopitarna Sevnica

trimo

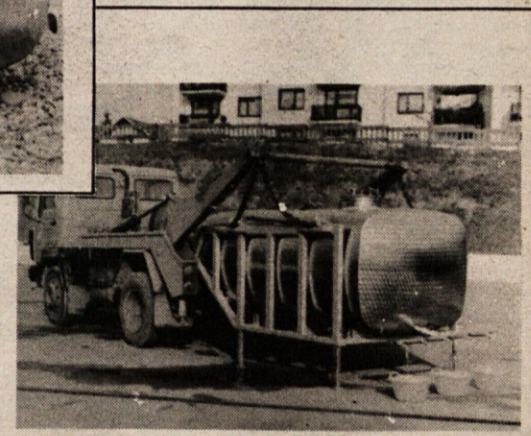
Industrija montažnih objektov p.o.
68210 Trebnje, Prijateljeva 12
telefon: (068) 44-231

posoda za vino

posoda za mleko

posoda za vodo

V Trimu izdelujemo posode iz nerjavnega jekla za shranjevanje in transport vina, mleka, vode in ostalih prehranskih tekočin.

ČESTITAMO OB 1. MAJU — PRAZNIKU DELA!

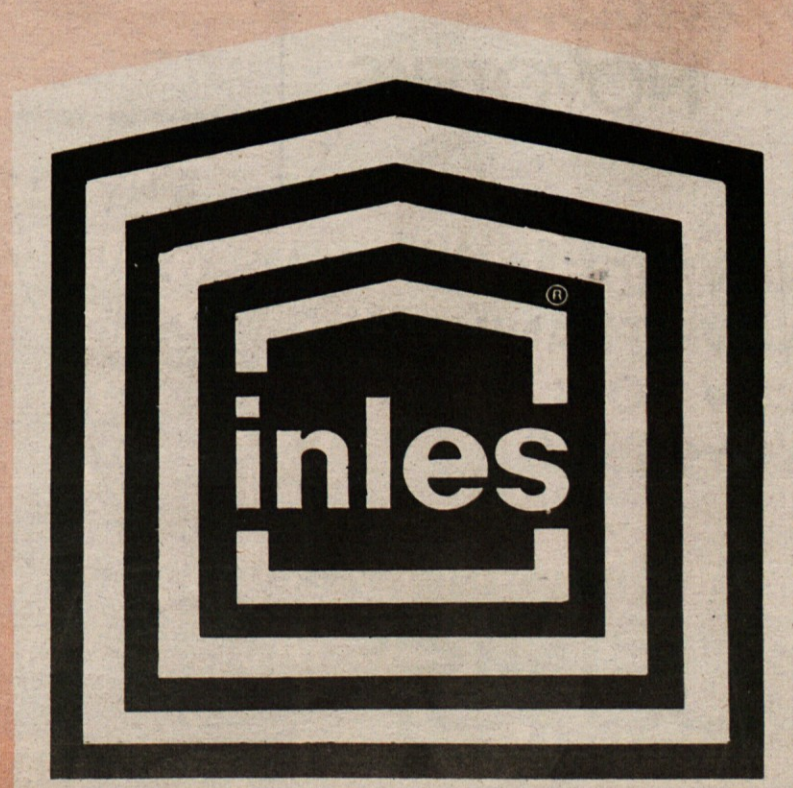

**TESNILA
TREBNJE**

TESNILA TREBNJE, p.o.
68212 VELIKA LOKA
Telefon: (068) 44 301, 44 223 (n. c.)
DIREKTOR 44 303
MARKETING 44 917
Telefax: (068) 44 922
Telex: 35749

**Čestitamo
ob
1. maju —
prazniku
dela**

**ČESTITAMO
OB PRAZNIKU
DELA**

inles · RIBNICA

Naš papir ni samo prazen papir

Vsak dan proizvedemo 350 ton različnih vrst časopisnega papirja. Zraven pa še knjižnega, revijalnega, tiskovnega, pisalnega, fotokopirnega, ovojnega, tapetnega, kartonskega. V največji jugoslovanski tovarni papirja in celuloze.

Čestitamo ob 1. maju — prazniku dela

**NOVE IDEJE
NOVE TKANINE
NOVA OBLAČILA
NOVOTEKS**

ČESTITAMO OB 1. MAJU

PODJETJE BELT ČRNOMELJ

razpisuje
po sklepu delavskega sveta

JAVNO LICITACIJO

za odprodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. Vozila za odvoz kontejnerjev TAM 125 SN 51125 T 12 K, št. šasije 770006826, št. motorja 771004291, leto izdelave 1977, in. št. 8282
Izklicna cena 7000,00 din.
2. Peč za sušenje, inv. št. 3125
Izklicna cena 400,00 din.
3. Revolverska stružnica PIREX-63, št. stroja 00870273, leto izdelave 1970
Izklicna cena 1000,00 din.
4. Elektromotor za vedo 3 KW.
Izklicna cena 100,00 din.
5. Elektromotor TIP Sa 17-8, P-100 KW, proizvajalec WEB DESSAU
Izklicna cena 800,00 din.
6. Elektromotor, TIP 2 AP 355-2 B3, P-40 KW, proizvajalec Rade Končar, 2890 min⁻¹
Izklicna cena 500,00 din.
7. Elektromotor, TIP 2 AK Za 237-8, P-5, 5 KW, proizvajalec Rade Končar
Izklicna cena 200,00 din.
8. Elektromotor P 22 KW 1400 min⁻¹, proizvajalec Rade Končar
Izklicna cena 300,00 din.
9. Elektromotor, TIP 2 AKAZD 237-8
P-5,5 KW 68 min⁻¹
P-4,8 KW 690 min⁻¹
P-4 KW 710 min⁻¹

Proizvajalec Rade Končar.
Izklicna cena 100,00 din.

Varščina v višini 10% od izklicne cene se plača pred licitacijo na blagajni podjetja. Morebitni prometni davek plača kupec. Licitacija bo dne 9. 5. 1990 ob 12. uri v prostorih prometno-transportne službe podjetja. Ogled je možen dne 9. 5. 1990 od 10. do 12. ure na dvorišču podjetja.

RIKO

Po 50. členu statuta podjetja RIKO Ribnica

objavlja
delavski svet za delovna mesta
s posebnimi pooblastili in odgovornostmi naslednji
naslednji

razpis:

DIREKTOR PREDSTAVNIŠTVA V MOSKVI

Pogoji:

- srednja, višja ali visoka šola ekonomske smeri
- delovne izkušnje: 5 let, 3 leta, 2 leti
- aktivno znanje ruskega jezika

POMOČNIK DIREKTORJA PREDSTAVNIŠTVA V MOSKVI

Pogoji:

- srednja ali višja šola ekonomske smeri
- delovne izkušnje: 5 let, 3 leta
- aktivno znanje ruskega jezika

Poleg navedenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še druge z zakonom predpisane pogoje. Rok za sprejemanje prijav je 15 dni po objavi razpisa. Kandidata bosta izbrana za mandatno dobo 4 let. Prijave s pismenimi dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov: PODJETJE RIKO RIBNICA Ribniška kovinska industrija, Lepovčev 23, 61310 Ribnica — kadrovska služba.

trimo

**TRIMO Trebnje, p.o.,
Priateljstva 12, Trebnje**

po sklepu delavskega sveta

razpisuje

javno licitacijo za odprodajo navedenih osnovnih sredstev:

- 2 avtomata za napitke DD po licenci Witenborgh, po izklicni ceni 2.500,00 din za kom.
- 2 sesalca za prah (večja) po izklicni ceni 300,00 din za kom.
- 1 osebni avtomobil Fiat 750 LE, leto izdelave 1984, prevoženih 95.000 km, po izklicni ceni 8.400,00 din
- 1 osebni avtomobil Fiat Argenta, leto izdelave 1985, prevoženih 195.000 km, po izklicni ceni 32.500,00 din
- 1 tovorno vozilo Cimos, tip C 15 D, letnik 1986, prevoženih 131.000 km, karambolirano, po izklicni ceni 28.000,00 din.

Kupuje se po sistemu »videno — kupljeno«.

Kupec plača prometni davek.

Varščina znaša 10% izklicne cene.

Licitacija bo v soboto, 12. maja 1990, ob 8. uri na dvorišču »TRIMO«.

Ogled je možen 1 uro pred začetkom licitacije.

Istčasno obveščamo vse zainteresirane na odprodajo tehniških presežkov in manj kurantnega blaga, ki bo naprodaj od sobote, 12. 5., od 8. ure dalje. Na odprodaji so: razni vijaki, matice, podložke, kovice, ležaji, klinasti jermeni, več vrst elektromotorjev, ravni kotniki, barve, elektrode in podobno.

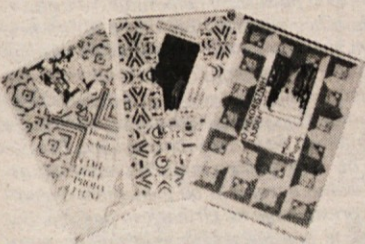
Informacije na telefonu 068 44-321, int. 356 (Milan Kranjc), vsak delovni dan od 7. do 10. ure.

Obzorja

MANJ ZNANA IN POZABLJENI

Knjižna zbirka Kondor je svojemu več kot 250 knjig odsegajočemu seznamu pripisala troje novih knjig, ki so prišle iz tiskarn letos. V skladu s programskimi zasnovami zbirke je tudi paket tega letnika zasnovan tako, da predstavlja pomembna imena svetovne in domače književnosti. Posebnost novih knjig je v tem, da so njihovi avtorji širšemu slovenskemu bralstvu manj znani ali pa sploh neznani. Za slovenskega predstavnika med njimi pa velja, da je bolj pozabljen kot neznani.

Slovensko književnost med tremi najnovejšimi »kondorji«¹ zastopa Milan Pugelj. Literarna zgodovina ga je uvrstila med sopotnike moderne, v šolah in v založbah pa so nanj kar pozabili. Val socrealističnega pojmovanja in ravnanja z literaturo je plodovitega pisatelja z izrazito slovenskim svetom malih ljudi odplaknil na obalo pozabljenih in zamolčanih pisateljskih senc. Malo poznan je tudi v svojem rodnem Novem mestu. Pozabi ga poskuša iztrgati knjiga O nekoristnih ljudeh, ki jo je uredila Alenka Koron. Iz obsežnega

Pugljevega opusa je izbrala tiste njegove literarne dosežke, ki so aktualni in zanimivi za današnjega bralca in v katerih se Pugelj kaže kot novodobni avtor. Enajstim izbranim novelam je dodan pregled pisateljevega življenja in dela, prikaz Pugljeve usode na rešetu literarne kritike in zgodovine ter literarnoteoretičen oris Pugljevega pisateljskega sveta malih in nekoristnih ljudi.

Opombe in izbrana bibliografija dopolnjujeta gradivo o pisatelju, ki bo morda v Kondorju le ponovno našel bralce in se uvrstil v slovenskem zgodovinskem spominu.

S prevodi kratkih zgodb Cimetove prodajalne in Iz sanatorija Pri klepsidri prihaja k slovenskemu bralcu doslej neznan poljski avtor Bruno Schulz, avtor, ki ga svet že dobro pozna in je uveljavljen kot moderni klasik. Njegov pisateljski opus lahko na kratko označimo kar s pridevkom, ki se drži pisatelja — poljski Kafka. »Pred nami je veliko delo svetovne literature dvajsetega stoletja,«² je ob Cimetovih prodajalnah zapisala prevajalka in avtorica spremne besede ter opomb Katarina Šalamun-Biedrzycka, ki tudi obljublja, da se bo pozoren in zavzet bralec Schulzovih zgodb potopil v lepoto skrajne intenzivnosti.

Med italijanskimi sodobnimi pisatelji ga ni, ki bi bil v svetu bolj cenjen, kot je Italo Calvino. Kljub mednarodni slavi pa je pri nas malo znan, zato je odločitev, predstaviti ga v Kondorju, vsekakor pravilna. Calvino se v Kondorju predstavlja s prevodom dveh del: poetično prozo Nevidna mesta in kombinatorično zgodbo Grad prekrizanih usod. Za prevod in spremno besedo je poskrbel Srečko Fišer.

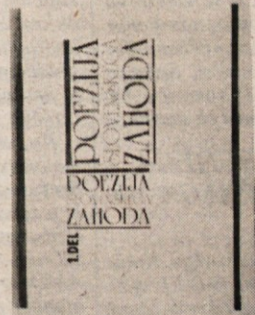
M. MARKELJ

»OBMEJNA« POEZIJA

Taras Kermauner si je zadal hvalevredno in obenem težko nalogo: predstaviti slovensko poezijo, ki je nastala tostran in onstran zahodne slovenske državne meje, vendar jo prezentirati na poseben način. Delo je zasnoval v dveh delih, a pod skupnim naslovom Poezija slovenskega zahoda, v čem je njegova posebnost, pa je v celoti razvidno že iz prve knjige, ki je pred kratkim izšla pri mariborskih Obzorjih.

Najprej je treba povedati, da Poezija slovenskega zahoda ni antologija, kakršnih smo vajeni. Je bolj nekakšno zbrano delo pesnikov, ki so živeli in še živijo in ustvarjajo ob slovensko-italijanski meji. Avtor je uvrstil 27 pesnikov, od Gradnika in Grudna pa Zlobca do Košute, Kravosa, Vidmarjeve in drugih, do najmlajših. Kot v knjigi nekje sam pove, je pesnike in pesmi vrednotil bolj s sociološkimi, deloma s psihološkimi, najmanj pa z estetskimi merili, zato je med obravnavanimi pesniki tudi nekaj diletantov.

In kako so predstavljeni pesniki v prvi knjigi Poezije slovenskega zahoda? S krajšimi esei, ki jih je Kermauner začel pisati na pobudo urednikov tržaškega radia. Glede na to, komu so bile te oddaje namenjene, ti esei niso globlje, podrobnejše, teoretično strokovne analize poezije posameznih pesnikov, temveč bolj »poljudni«³ prikazi njihovega pesniškega snovanja. Pravzaprav komentarji izbranih pe-

smi ali verzov. Avtor jih primerja med sabo in s pesnimi drugih pesnikov ter tako gradi podobo slovenske pesniške ustvarjalnosti zahodnega območja. Iz knjige je razvidna izjemna kulturna potreba po slovenskem samoopredeljevanju, čustvovanju in mišljenju. Zaokroženo sodbo pa bo moč izreči šele, ko bo izšel še drugi del.

I. ZORAN

PREKLETSTVO

Kočevska je bila, če izvzamemo narodnoosvobodilni boj, zanemarjena v povojni literaturi, čeprav nudi s svojimi Kočevarji, rudarskimi kolonijami, pragozdovi in gozdnimi delavci fratarji, oglarji, divjimi lovci in drugim obilje izvirnih in še neobdelanih tem, ki kar kličejo po pisateljskem persusu. Lotila pa sta se jih doslej le dva pisatelja: France Fajdiga s svojim pred leti izdanim romanom Pogreznjeni otok in Ignac Jereb s povestjo Prekletstvo, ki je nedolgo tega izšla pri Kmečkem glasu.

Ignac Jereb je bralcem Dolenjskega lista znan po podlistku Umirajoča domačija, ki je izhajal na sredinski strani našega tednika. Tudi v povesti Prekletstvo ostaja pripovednik, ki piše za najširši krog bralcev, ohranja realizem pripovedi in se rad zamisli nad vprašanji življenjskega smisla in nad moralno podobo svojih junakov. Čeprav je na prvi pogled videti njegov svet nekoliko idealiziran, ljudje so bodisi dobri ali hudobni, pa ni prav nič idealiziral usodnosti živ-

ljenja. Pisatelj v nekakšni družinski kroniki riše življenjske usode svojih junakov, ki se praviloma zaključijo s položom.

Pripoved teče tako, da pisatelj izriše dvoje značilnih kočevskih okolij, ki sta si v globokem nasprotju, fratarsko in rudarsko, naravno in odtujeno, arhaično in sodobnejše. Kje je pisateljeva simpatija, je čutiti po pisanju samem, ki je v prvem delu bolj uglajeno in bolj zaokroženo.

M. MARKELJ

BOGASTVO LATINŠČINE

Pri Državni založbi Slovenije so Stanku Baniču (in več sodelavcem, ki se pišejo enako) izdali knjigo »Latinski pregovori, izreki in izrazi«. Ob nedavni predstavitvi je bila knjiga menda že domala razprodana, kar govori v prid avtorjevu prepričanju, da bo zapolnila veliko vrzel, saj je slovenski narod eden redkih, ki doslej ni premozel tovrstnega latinskega bogastva v svojem jeziku.

Knjiga prinaša 3871 latinskih pregovorov, izrekov in izrazov; razvrščeni so po abecedi, pri vseh je dodano še napotilo o fonetični izgovorjavi, sem in tja pa je omenjen latinski avtor. Malo je Slovencev, ki tolikanj obvladajo latinsko, da potem svoje govornišvo ali pisanje lahko zabelijo z latinskimi citati: takih dodatkov večina kajpak sploh ne more razumeti — in zdaj jim je torej na voljo dokaj uporaben priročnik.

Knjigi na prvi pogled nič ne manjka, zahtevnejšim uporabnikom pa bi bilo gotovo ustrezno, ako bi priročnik premozel obsežnejše navedbe latinskih virov, ne zgolj imen. Zamujena pa je priložnost, pregovorom, izrekom in izrazom dodati še drugo bogastvo latinišćine, pri čemer mislimo na variacije, anekdote, anakreontske domislice, slogovne kurioznosti in še kaj, kar npr.

premore na Slovenskem dokaj znana hrvaška knjiga »Blago latinskega jezika«. Slednji očitek je morebiti še malo v primerjavi z neprizanesljivim Delovim recenzentom, ki pričujočo knjigo odpravi kot malovredno »muzejsko buklo«, saj ni »koncipirana kot priročnik, ki bi posamezne pregovore grupiral okrog pojmovnih sklopov«⁴.

D. RUSTJA

POZNATE SVOJO ŽIVAL?

V slovenskih domovih je vse več štirinožnih, pernatih in luskavih ljubljencev, muck, psičkov, ptic in ribic. Potreba po takšnem stiku z naravo je pač živa v sodobnem človeku. Ob tem pa na splošno velja, da sama ljubezen in navdušenje nista dovolj za domačega ljubljence. Treba je poznati njegove življenjske navade, kako se hrani, kako živi. Šele ob razumevanju posamezne živali je mogoča dobra nega in oskrba, dobro oskrbljen domači ljubljencec pa bo vir veselja, sicer pa le vir nepotrebnih in odvečnih skrbi.

Kot pomoč pri negi in oskrbi mačk ter psov je na našem knjižnem trgu na voljo kar nekaj priročnikov, nekaj posebnega pa sta knjigi strokovnjaka Desmonda Morrisa Zakaj mačka prede in Zakaj pes maha z repom, ki sta izšli pri Mladinski knjigi. Obe knjigi odgovarjata na najbolj pogosta vprašanja v zvezi z vedenjem psov in mačk, podajajo torej znanje o tem, kar običajni priročniki izpuščajo.

novoles

PROGRAM FINALNE PREDELAVE LESA
PROGRAM PRIMARNE
PREDELAVE LESA
PROGRAM KOLPA

PROGRAM STROJNA PROIZVODNJA
IN OPREMA SIGMAT

Vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik dela!

Zakaj ne morete v Petelinovo?

Na sestanku v Šentjernej smu. Kot v čebelnem panju, v katerega dregneš s palico, buči med ljudmi. Bučanje bi se zdaj zdaj utegnulo spreobrniti v vihar. Pa se oglasi miren in preudaren glas Jožeta Videta: »Ljudje, pomirimo se! Vsakdo je doživel svoje krivice. Vsakdo čuti svojo bolečino, vendar, če ne bomo o tem pametno spregovorili, ne bomo dosegli ničesar. In ne obsojamo po krivem tehi, ki so sedaj tu in ne kričimo na njih. Oni niso krivi, sistem je bil kriv.«

Govor je namreč o odvzeti zemlji, in kmetje, ki so prvič lahko sproščeno spregovorili o tem nezasičenem pojavu, ki je tako grobo posegel v bistvo njihove duše, si ne morejo kaj, da si ne bi dali duška. Desetletja so minila od takrat, toda bolečina in srd nista nič manjša. Preminuli gospodarji ju niso ponesli s sabo v grob, prenesli so jo na svoje potomce. Besede Jožeta Videta vendarle najdejo plodna tla. Dvorana se počasi umiri. Splet je možen pogovor.

Z Jožetom sem se pogovarjal že pred sestankom, zato me njegov vpliv na ljudi ne preseneti toliko. Sedaj namreč že vem, da je ta invalidski upokojeni šestdesetletnik že v petdesetih letih delal kot odbornik in tedanji šentjernejski zadruški, da je bil njegov oče, kmečki gospodar iz Zvabovca, pred vojno in med njo šentjernejski župan in da je moral to svojo službo ljudstvu drago plačati, da je bilo kmetovanje pri Videtovih že od davnih časov napredno, strokovno in vzorno.

»V rodu so se od nekdaj ukvarjali s sadjarstvom, prirejo konj in vinogradništvom,« pravi Jože. »Oče je veliko bral in preizkušal najnovejša načina gospodarjenja. Dopisoval je tudi v strokovne revije. Spominjam se, kako so prišli nekoč Zagrebčani in vprašali očeta, če lahko ponatisnejo njegov članek o gnojenju. Seveda je privolil, čez nekaj časa pa so mu za to pripeljali tono gnojila. »Joj, grunt bo zapravl!« je vzdihovala babica, ki ni vedela, da je bilo gnojilo le plačilo za očetov članek.«

Oče je dal svoje štiri otroke, tri fante in hčerko, tudi v šole, vendar je bilo za Jožeta šolanja hitro konec, ko so takoj po vojni očeta zaprli, posestvo pa zaplenili. Župani novi oblasti pač niso bili všeč. Tako je Jože delal doma na kmetiji, pri devetnajstih pa je leta 1949 že kandidiral za ljudskega odbornika. Kandidature ne bi sprejel, pa mu je bilo namignjeno, da je bolje, če se ukloni, saj je oče že dosti časa zaprt. Jože je

bil z veliko večino izvoljen, oče pa po petih letih zapora izpuščen. Tudi posestvo je dobil nazaj, saj mu ni bila dokazana nikakršna krivda.

Na svoja odborniška leta v tedanji občini Šentjernej je Jože, kljub temu da so bili takrat čudni in težki časi, vendarle ponosen. Kot kmetijski referent je napravil lahko marsikaj koristnega, še posebej pa se spominja svoje ekološke ozaveščenosti, ki je bila za tiste čase kar vizionarska: »Da ne bi preveč ljudi ušlo z dežele v mesto, sem predlagal odboru, da bi tukaj zgradili tovarno. Ampak tako, brez dimnika, da ne bo zasmrjevala okolico. Najprej so bili skoraj vsi proti, leto pozneje pa smo vendarle dobili tovarno, današnja Iskro. Bil sem tudi proti gramoznicam na šentjernejskih poljih. Teh je bilo čedalje več, plodna zemlja pa se je na ta način uničevala. Opozarjal sem na ta nesmisel in si prizadeval, da bi gramoznice zasuli, peskokopec pa odprli v Gorjancih, kjer bi napravili manj škode. To se je pozneje tudi zgodilo.«

Ste že bili v Petelinovem? Verjamem, da nikoli, in najbrž nikoli tudi ne boste. Toda ni manjkalo dosti, da bi na zemljevidu Dolenjske dobili zapisan kraj s tem imenom. V petdesetih letih so postale oblasti ali nekaterim najbolj zagriženim in vplivnim v njej zelo neprijetna slovenska krajevna imena, ki so bila sestavljena iz imen svetnikov. Spominjmo se samo, da je v tej akciji izginil nekdanji Št. Peter. Nadomestil ga je sedanji Otočec. No, tudi tedanji Št. Jernej, kakor se je prej pisalo ime Šentjerneja, naj bi bilo za vedno izbrisano iz spomina ljudi. Občinski odborniki, ki so se ubadali s tem imenom, so imeli najpogostejše na jeziku Petelinovo. Petelin je, kot je znano, simbol kraja, vprašanje pa je, kako bi krajani to ime sprejeli, saj je, kot je tudi znano, včasih celo samo zakikirikati v Šentjerneju pomenilo izziv tamkajšnjim fantom. Zadržega je končno le razrešil Jože, ki je predlagal, da bi kraj poimenovali tako, kot ga pravzaprav že tako ali tako nekateri Podgorci, namreč Šentjernej, pa bi bil volk sit in koza cela. Ime svetnika je lepo zamaskirano, za domačine pa dovolj razpoznavno.

Jože Vide je prenehal kandidirati za odbornika, še predno je bila tedanja šentjernejska občina degradirana v le eno od krajevnih skupnosti novomeške občine. Sedaj je kot resen bolnik invalidski upokojen, voljo do življenja in življensko nujno pa mu pomeni sadovnjak — kar en hektar ga je — ki ga Jože obdeluje po najnovejših strokovnih dosežkih. Tradicija sadjarstva torej živi naprej.

T. JAKŠE

Podjetnost po belokranjsko

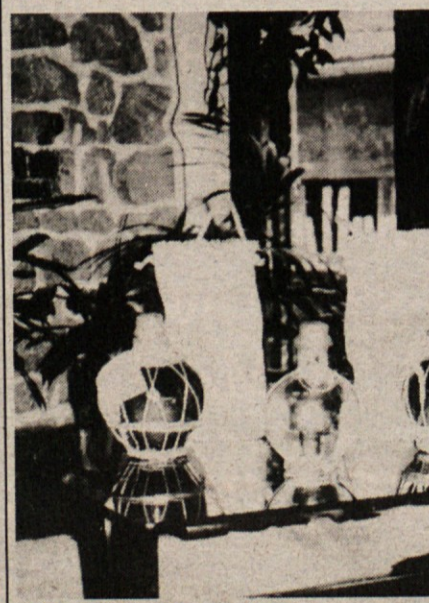
Ko je doslej kdorkoli v Beli krajini govoril o razvoju turizma v deželici ob Kolpi, se je ob poudarjanju turističnih znamenitosti omejil predvsem na naravne lepote, sonce, morda še na metliško Vinsko klet in še kakšno malenkost, pa je bilo vab za turista konec. Toda današnji popotniki lahko takšne znamenitosti najdejo še marsikje. In kar je najpomembnejše: le z njimi niso zadovoljni. Čeprav se je v zadnjem času začel po Evropi sicer močno razvijati kontinentalni turizem, pa ti turisti nikakor niso nezahtevni. Morda prav nasprotno, saj iščejo nekaj, česar ni ob morju in kar jim lahko ponudi le notranjost dežele. Pri tem pa je lahko ponudba zelo pestra, če so seveda tisti, ki se ukvarjajo s turizmom, dovolj iznajdljivi in znajo iz stvari, za domačine morda čisto vsakdanjih, narediti atrakcijo. Tega težavnega in zahtevnega načrta sta se v Beli krajini, ki se ne ponaša z bogve kakšno turistično tradicijo, lotila brata Filak, Anton iz Gribelj in Janez s Talčjega Vrha.

ZAČETEK Z VILJAMOVKO

Težko je pričeti pripoved o bratih Filakih, kmetih, ki sta spoznala, da se je v Beli krajini težko ali skoraj nemogoče ukvarjati s kmetijstvom na veliko, da pa je moč služiti z majhnimi stvarmi. Toliko težje se je lotiti te teme zato, ker človek ne ve, ali bi začel s preteklostjo, sedanostjo ali morda s prerokovanjem prihodnosti. Kakor koli že, da prej omenjena trditev o belokranjskem kmetovanju drži, se je na lastni koži prepričal predvsem Anton v Gribljah, ki je pred leti zgradil velik hlev, v katerem ima danes 54 bikov, a ne ve, če bo pri vsakem zaslužil po 100 DEM, ko jih bo spustil do 500 kilogramov. Vhodna cena živili je bila namreč visoka, sedaj pa cene mesu padajo. Ker se torej na samo živinorejo ne morejo več zanesti, so pri Filakovih začeli razmišljati o dodatni zaposlitvi, na kmetiji seveda. Načrtujejo, da bi vsaj do konca tega leta oblikovali družinsko turistično kmetijo, vse načrte pa sta zastavila brata Anton in Janez skupaj.

Morda bi temu njenemu načrtovanju danes lahko rekli tudi naključje ali splet srečnih okoliščin. Brata imata namreč v ognju več želez, prav go-

tovo pa je res, da se je vse začelo pred petimi leti, ko je Janez prišel na idejo, da bi začel s pridelovanjem hrušk viljamovk v steklenicah z žganjem. Toda ni se zadovoljil s kakršnimi koli steklenicami, pač pa mu je arhitekt Boris Lorkovič iz Novega mesta oblikoval posebne steklenice, ki so jih ročno izdelali v steklarni Hrpele pri Kozini. Janez se je namreč zavedal, da sta steklenica in hruška v njej tesno povezani, kakor mati in otrok, saj hruška zraste in dozori v varnem zavetju steklenice. Čeprav se v idiličnem in dokaj neokrnjenem okolju Bele krajine, skupaj kljubujeta vetru in pripeki. Tudi žganje za staranje, v katerem je hruška, so Filakovi izbrali iz plemenite hruške viljamovke, sledili pa so stoletni hišni tradiciji naravnega žganje-kuhe. Prav odležano žganje in aroma viljamovke skupaj pa dajeja pljauko opojnega okusa. Steklenico so zapečatili s čebelnim voskom. Da pa bi ponudili skupaj čimveč značilnosti Bele krajine, so steklenico z viljamovko položili v torbico, sešito iz ročno tkanega domačega platna iz konoplje ali lanu.

Janez Filak z viljamovkami

Steklenico pa zaznamuje še nekaj: grb, ki je odvisen na njej in je najstarejši poznani grb črnomajskih gospodov, ki so bili v 12. in 13. stol. lastniki večine posesti v Beli krajini. Zgodovina rodbine Črnomajskih je očito zelo zanimiva. Del rodbine, ki se je pozneje preselil v Avstrijo in si je pridobil velik ugled, je sodeloval tudi v tridesetletni vojni med protestanti in katoliki. Rod Črnomajskih se v 16. stol. konča v kraju Pesek na Koroškem, kjer je v cerkvi sv. Jurija ohranjen tudi rodbinski grb.

NAREDI NEKAJ IZVIRNEGA!

Preteklo leto je Janez naredil 30 vzorčnih primerkov svojega izdelka. Ker je kmet postal šele lani, prej pa je bil zaposlen kot komercialist, je iz dolgoletnih izkušenj vedel, kaj mora storiti z izdelkom. Torbice z viljamovkami v steklenicah je razdelil nekdanjim poslovnim partnerjem po zahodni Evropi in s tem že poskusno testiral tržišče. Odziv je bil nepričakovano dober, kar Janez utemeljuje s tem, da imajo v tujini radi naravne domače stvari, ki pa morajo biti estetsko na visoki ravni. In to njegov izdelek prav gotovo je, čeprav se tega sam v začetku ni zavedal. Šele v ljubljanski galeriji Labirint, kjer je pred kratkim predstavil izdelek, so ga prepričali, da je res naredil nekaj izvirnega. To pa je potrdil tudi dr. etnologije Janez Bogataj, ki je bil nad izdelkom zelo navdušen. Danes Filakova viljamovka z vso pripadajočo opremo že kandidira pri Gospodarski zbornici Slovenije za protokolarno slovensko darilo. Novembra bo znova razstava v Labirintu, tokrat prodajna, za katero bodo posneli tudi etnografsko gradivo, izdelek pa bodo predstavili tudi v mendežski šoli na Brdu pri Kranju. Prodaja pa bi lahko stekla tudi na letošnjem sejmu Alpe-Adria, če bi imel Janez seveda še dovolj primerkov. Janez je že dobil status domačega obrtnika, hkrati pa tudi povabilo na sejem domače obrti v Slovenji Gradcu, ki bo letos prvič mednarodni, ter na sejem domače obrti Evropske gospodarske skupnosti v Münchnu.

Ker je zanimanje veliko, sta se na povpraševanje pripravila tudi brata Filaka. Posadila sta 1.200 hruškovih dreves. Letos pa bosta zasejala tudi 20 do 30 arov konoplje in lanu, saj sta izračunala, da bosta v začetku potrebovala okrog 100 metrov domačega belokranjskega platna, pozneje pa po 500 metrov na leto. Ker pa tolikšnih količin v Beli krajini ne bi mogla dobiti, so se odločili, da bodo vse, od sejanja lanu in konoplje pa do tkanja, opravili kar doma. Do leta 1965 so pri Filakovih v Gribljah vse to, razen tkanja, že počeli. Sedaj pa bodo odšli na »solanje« k Marici Cvitkovič v Adlešice, da se bodo naučili še opravil ob stavlhan.

OD LEŠNIKOV IN SUHEGA SADJA DO KMEČKEGA TURIZMA

Viljamovka pa ni edina Janezova ideja. Nekje je dobil podatek, da vsako leto zgine v Beli krajini na tone in tone neokropljenega sadja, ker ga jeseni nihče ne pobere. Zato je začel razmišljati tudi o prodaji suhega sadja in letos bodo že postavili peč za sušenje jabolk, hrušk in sliv. Poskusno so vakuumsko pakirali suho sadje, za katero se po Janezovih besedah močno zanima Inex-Airways, ki bi ga na leto potreboval pet ton. Samo s pripravo suhega sadja za to podjetje bi se po Janezovih zagotovilih lahko preživljali dve družini.

Filakova imata posajenih tudi 500 lesk, a sta se odločila, da lešnikov ne bosta prodajala na kilogram, pa na grame, in sicer v medu. Da bi se že na prvi pogled vedelo, da prihajajo iz Bele krajine, pa bi bil zraven priložen vezan belokranjski prtiček. Pri Filakovih razmišljajo celo o blagovni znamki za Belo krajino, pod katero bi lahko prodajal vsak, kdor bi imel kakoviten izdelek, zjemala bi lahko tudi vina, vendar Janez zatrjuje, da bi skupez z dr. Bogatajem skrbela za kakovost izdelkov.

Poleg vseh teh izdelkov, ki pa najbrž ne bodo edini, so pri Filakovih, kot že rečeno, začeli razmišljati tudi o kmečkem turizmu, ki naj bi ga razvili zlasti v Gribljah. Tako bodo imeli za začetek v novi Antonovi hiši na voljo tri sobe za tuje, v stari pa apartma. Dvema kobilama naj bi se pridružili še trije jahalni konji, ki bi bili obiskovalcem na voljo bodisi za turno jahanje, bodisi za šolo jahanja. Jeseni naj bi začeli ob Tonetovi domačiji graditi dve teniški igrišči, pozneje pa še dodatne objekte, tudi savno. Ne nazadnje pa je tudi Kolpa blizu in v Gribljah še precej čista, a doslej od tega ni imel skoraj nihče nič. Čeprav se Anton zaveda, da je program, ki sta ga pripravila z bratom, dober in bi moral uspeti, pa je v nasprotju z bratom še nekoliko zadržan. »Raje sem previden in tudi po vasi ne govorim veliko o najinih načrtih. Izkušnje so me namreč izučile. Pred leti, ko sem začel graditi velik hlev, so se mi sovaščani posmehovali, danes pa je v vasi že več večjih hlevov od mojega. Morda se bo čez čas tudi za kmečki turizem odločil še kdo. Zavedam se, da vsega, kar sva začrtala, ne bo moč

uresničiti v enem letu. Za to je potreben čas. Dobro pa je, da je veliko stvari narejenih vsaj delno, potrebno jih je le še dodelati in povezati v celoto,« niza Anton, pri tem pa poudari, da kmetije nikakor ne bodo opustili. »Prav pa je, da že sedaj, pred še večjo krizo v kmetijstvu, mislimo na dodatno delo. Oba z ženo sva namreč doma, vprašanje pa je, če bo čez leta moč najti službo tudi za moje tri otroke,« razmišlja o prihodnosti Anton.

Čeprav sta Filakova tako na črnomajskem izvršnem svetu, v Integralovem tozdu Promet in delavnice kot v kmetijski zadruzi naletela na izreden posluš za svoje načrte, pa, kot pravita, samo posluha ni moč spraviti v žep. Izvršni svet jima je sicer pomagal zaprositi za finančno pomoč pri republiškem izvršnem svetu, program pa sta Filakova poslala tudi na republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, kjer naj bi dobila nevrčljiva sredstva. »Upam, da bova dobila pomoč. Če sploh ne upoštevam bodočih naložb, sem se sam že v preteklosti tako zadalil z vilja-

movko v žganju, da bi bilo škoda, da bi zaradi trenutnega pomanjkanja denarja vse padlo v vodo,« pravi Janez in skoraj v obupu pristavi: »Sicer pa bomo letos naredili le še dve hruški.«

Vendar Janeza hitro zopet preplavi optimizem in že načrtuje za naprej. »Če se bo vse tako nadaljevalo, kot se je začelo, potem bo dela za mojo in bratovo družino s potomci vred kmalu preveč. Nekaj ljudi sem že sedaj vprašal, če bi se hoteli lotiti katerega izmed del, ki jih sedaj opravljava s bratom, pa so v glavnem le zamahnil z roko. Očitno bo morala priti še večja kriza, kot je sedaj, da bodo ljudje ostajali doma. Takrat bodo prisiljeni prijeti za delo na zemlji. In ne nazadnje; družina bo morala biti osnovna celica, v kateri se bodo naučili ljudje delati,« razmišlja Janez o stvareh, ki se sicer ne tičejo le turizma, ampak delavnosti in iznajdlivosti nasploh. Ti dve vrlini pa sta seveda še kako potrebni tudi v turizmu, kar hočeta vsem še vedno nejevernim Belokranjcem dokazati Filakova.

M. BEZEK-JAKŠE

Po travi se za tabo kadi

Ob obisku pri Hribarjevih na Prilipah človek najprej pomisli, kako prijetno mora biti življenje v takem okolju. Hišo so sezidali na rahli vzpetini, okrog nje so gozdovi in zelenje, pod njo asfaltna cesta in še nižje čisto pravi ribnik. Čeprav je njihov dom precej na samem, lahko pogledajo na Čateško polje ali malo višje ob Savi na mesto Brežice, kot bi ga imeli na dlani.

V neposredni bližini Hribarjevega doma si je Avto-moto društvo Brežice uredilo motokros stezo. Škoda bi se bilo spuščati v daljše razprave o tem, kdo je imel prvo lokacijsko dovoljenje, kajti niti ene niti druge strani zdaj ni več mogoče kar tako sprediti stran. Steze dolga leta niso uporabljali, zato se Hribarjevimi v času, ko so gradili in urejali svoj dom, niti sanjalo ni, da bi jim mejaštev s športnim terenom lahko povzročilo toliko težav.

Ko so pred nekaj leti ponovno usposobili motokros stezo za večja tekmovanja in so tudi Brežice dobile nekaj uspešnih motokrosistov, se je zgodba začela zapletati. Milena in Stanko Hribar nista imela nič proti tekmovanjem. V začetku sta se dogovarjala in sodelovala z AMD ter celo dovolila, da so gledalci stali na njunem zemljišču. Bila sta prepričana, da je klubu in tekmovalcem, ki so tako zagnani, potrebno pomagati, vsaj na začetku, dokler si ne bodo uredili proge tako, kot je treba. Toda dejavnost kluba je rasla, treningov je bilo vse več, s tem pa tudi problemov za Hribarjevo družino. Počasi jim je bilo dovolj poteptane trave in žive meje, ki so jo uničevali gledalci, in vse težje so prenašali oblake prahu, ki so se dvigali s proge.

»Če bi v suhem vremenu stopili na progo, bi se do gležnjev ugreznili v prah. Tu je čisto poseben teren z drobnim peskom, zato se ob treningih zelo praši. Prah dolgo ostaja v zraku in se potem useda po travi in vrtu. Če bi pred spomladanskim dežjem šli po naši travi, bi se za vami kadilo! Tudi na vrtu imamo vedno vse v prahu,

da ne govorim o hiši. Čeprav imamo čez dan okna večinoma zaprta, prah vendarle pride v stanovanje, čutimo ga v zraku in nam ne da dihati. Rotot motorjev še nekoliko prenašamo, toda ta nenehni prah! Zdaj, od dežju, smo si komaj malo oddahnili, poleti pa je vedno grozno. Prah se kot nekakšna goba razleže nad hišo in ima občutek, da te bo zdaj zdaj zmanjalo. Še posebno me žre, ker imam mlajši sin laringitis in so mi zdravniki med drugim povedali tudi to, da bi bolezen lahko povzročil kakšen prah. Sedaj nisem prepričana, da je res ravno zaradi prahu, a že če pomislim, da bi lahko bilo, nimam miru,« potarna Milena Hribar, sicer zaposlena pri brežiškem Dinosu.

Hribarjeva razumeva športnike in člane AMD, a hočeta imeti tudi svoj prav. Ko jima ni uspelo najti pravega sogovornika pri društvu, kjer so se prenevedali, češ da tekmovalci sami trenirajo na progi in tudi na lastno odgovornost, sta se odločila za trdo pot do pravice. Poleti 1986 sta poslala vlogo na krajevno skupnost, kjer so jima predlagali ponoven razgovor z AMD. Naslednje poletje sta se obrnila na Medobčinski inšpektorat v Krškem. Na skupnem sestanku z AMD in inšpekcijskimi službami je sanitarna inšpekcija odredila, da si mora AMD do naslednje sezone pridobiti potrebne meritve hrupa in prahu v bližini hiše.

Hribarjeva priznata, da je AMD res zgradilo žičnato ograjo ob meji ter da je hotelo posaditi tudi topole. Ti se jima niso zdeli prava rešitev, saj zrastejo samo v višino, zato ne bi zadržali prahu. Sami so že večkrat zasadili živo mejo, vendar so jim jo gledalci pomendrali; zdaj, ko je stalna ograja, pa gosta meja iz okrog 400 smrečic že lepo raste. AMD Brežice ob svojih tekmah in uradnih treningih redno poliva progo, ker tako terjajo tekmovalni predpisi. Ob takih priložnostih se torej ne kadi toliko, še vedno pa je v Hribarjevi hiši neznosno ob neorganiziranih treningih v suhem vremenu. Zaradi tega sta se ponovno obrnila na republiški inšpektorat, ta je opozorilo naslovil na medobčinskega, tu nekje pa se zadeve tudi končajo. Nedavno tega sta Milena in Stanko poslala vlogo tudi na občinski sekretariat za notranje zadeve, in ker počasi že izgubljata upanje, sta poklicala tudi naš časopis.

Na Sekretariatu za notranje zadeve so povedali, da nimajo možnosti za prepoved treningov. Kaj takega bi lahko odredil sam inšpektor, da bi zagotovil uresničevanje odločbe sodišča. Kljub vsemu pa so vlogo Staneta Hribarja obravnavali in se odločili, da skličejo sestanek prizadetih strani in poskušajo doseči dogovor.

In kaj pravijo v brežiškem Avto-moto društvu? Predvsem menijo, da je mnogo poti za reševanje sporov, osnovna pa bi morala biti ta, da bi se Hribarjevi oglašili pri njih in se pogovorili. Pravijo, da bi bilo treba samo povedati, da so težave, kajti bili so prepričani, da je vse v redu. »Zdaj pa od vas in malo prej tudi od občinskega sekretariata za notranje zadeve izvem, da spet ni vse prav! Če je vse tiho, pač smatramo, da so zadovoljni. Naši tekmovalci ponavadi v zimskem času trenirajo v Kopru, letos pa je bilo vreme suho in so ostali na domači progi. Tu so se jim pridružili tudi tekmovalci iz drugih klubov, kakor je med motokrosisti običaj. Niti vedeli nismo, da je bilo posamičnih, neorganiziranih treningov toliko,« pravi sekretar AMD Martin Kolar.

Očitno še križev in težav na prilipski stezi še dolgo ne bodo znebili. Člani AMD so v progo vložili ogromno prostovoljnega dela, zato se progi in treningom ne mislijo kar tako odpovedati. Hribarjeva zahtevata ureditev razmer ali pa prepoved neorganiziranih treningov, toda tej zahtevi ni lahko ugoditi. Pri AMD sicer razmišljajo o možnosti, da bi vse tekmovalce obvestili, naj svoje treninge vnaprej napovedajo, ker bi tako ob pričakovani večji udeležbi lahko polili progo. A tudi tu je težava, kajti politiki enkrat ali dvakrat je lahko, medtem ko redno polivanje zahteva večja finančna sredstva. »Tudi organiziranih treningov si ne moremo privoščiti, ker bi potem morali razpolagati še z vzporednimi objekti in zadostiti predpisom, kar pa bi bilo za naše društvo prezahtevno,« je dejal Ivan Plohl, predsednik društva, in ob tem izrazil pripravljenost za dogovarjanje.

Težko je razsojati, kdo in zakaj ima prav, še posebno, ker gre za društveno dejavnost, ki temelji na prizadevanjih članov. Dosežki AMD Brežice in njihovih tekmovalcev so pokazali, da delajo dobro. Hribarjevi vse to razumejo, vendar zaradi tega niso pripravljeni trpeti. Zahtevo po odpravi težav bodo po vsej verjetnosti še ostreje, kajti interes za treniranje na prilipski progi narašča. Proga privlača tudi tuje tekmovalce, ki doma nimajo takih možnosti za treninge. Prednost, ki jo Brežičanom daje motokros steza, je po drugi strani torej tudi slabost. Treba jo bo odpraviti, toda kako? S papirji gotovo ne, kajti Hribarjevi imajo že razsodbo sodišča, pa jim prav nič ne pomaga. Še tega nihče ne ve, kdo naj bi za uresničevanje sodbe poskrbel. Oziroma noče vedeti!

B. DUŠIČ

Morilec kmalu na zatožno klop

Temeljni javni tožilec že vložil obtožnico zoper 22-letnega Silva Pluta, obtožnega poskusa posilstva in umora na grozovit način

NOVO MESTO — Grozodejstvo, kakršnega Bela krajina ne pomni in kateremu so bili priče letošnjega 16. februarja ob najdbi trupla 22-letne Marjanje Matjašič z Božakovega, bo že v kratkem dobilo tudi sodni epilog. Temeljni javni tožilec iz Novega mesta je namreč sredi aprila vložil obtožnico zoper 22-letnega Silva Pluta z Božakovega, bremeni ga poskusa posilstva in umora na grozovit način.

Spomnimo se le na kratko. V petek, 16. februarja, so krajani okoli 22. ure na cesti pred vasio Rosalnice našli osebni avtomobil, last Marjanje Matjašič. Dekle je bilo tistega večera namenjeno v službo v metliško Beti, kjer je bila zaposlena kot kuharica, toda tja ni nikoli prišla. Slutnje, da se je z Marjanjo zgodilo nekaj hudega, so se izkazale kot resnične. Po dolgotrajnem iskanju je naslednjega dne okoli 13. ure prišla pretresljiva vest: v Kolpi pod vasio Rosalnice so našli povsem iznakaženo žensko truplo. In storilec? Periskava je stekla nemudoma, še istega dne so delavci UNZ Novo mesto prijeli 22-letnega Silva Pluta; priprli so tudi njegovega brata, vendar so ga kasneje izpustili, saj se je izkazalo, da z gnusnim dogodkom nima nobene zveze.

Najraje je vlamjal v osnovne šole

V Trebnjem prijeli 37-letnega Jožeta T.

TREBNJE — Uslužbenci novomeške UNZ so v začetku aprila s pomočjo občanov v Trebnjem prijeli 37-letnega Jožeta T. iz Ljubljane, utemeljeno osumljenega številnih vlovov in tatvin po vsej Sloveniji; sedanji podatki kažejo, da jih ima na vesti preko 50.

Nezaposleni Jože T. je očitno silno rad hodil tudi na Dolenjsko in v Posavje. Tako naj bi bil na območju UNZ Novo mesto vlioval v osnovni šoli Mirna in Mirna Peč, v črnomaljski vrtec in mirniški zdravstveni dom. Na območju krške UNZ pa naj bi bil Jože T. dvakrat vlioval v osnovno šolo Dobova, v Kapehah v trgovino, pošto, osnovno šolo in krajevni urad, na Blanci v pošto, krajevni urad in osnovno šolo. Prav tako naj bi bil vlioval v osnovno šolo v Breznanici, poleg tega pa še v vrtec, v Krmeleju pa naj bi bil obiskal prostore rokometnega kluba in osnovne šole. Možakar naj bi bil jemal večino denar, vse ostale podrobnosti pa bo treba pojasnjevati še preiskovalnemu sodniku. Ta je za osumljenega že odredil pripor.

Tistega večera se je Marjanja po cesti med Radoviči in Rosalnicami peljala v službo. Vse se je pripetilo sredi belega dne okoli 13. ure. Nesoglasja med zakoncem so bila na dnevnem redu, Ljubko je ženo večkrat pretepal, samo letos so novomeški miličniki zategadelj morali trikrat posredovati. Žena Veselka se je zategadelj odločila, da moža dokončno zapusti, Ljubko pa tega ni mogel prenesti. V soboto je ženo našel v Bršlinju v stanovanju njene prijateljice. Veselki je sicer uspelo zbežati na stopnišče, tam pa jo je mož dohitel in jo izmenoma s topim in ostrim delom sekire udaril vsaj desetkrat, prenehal je šele, ko je žena obležala v mlaki krvi. Prepričan je bil, da je mrtva, toda zdravniki v novomeški bolnišnici so ji vendarle rešili življenje, Veselka je danes delni invalid.

Istega dne, ko je bilo najdeno truplo Matjašičeve — bila je sobota, 17. februarja — pa je prišlo do krvavega obračuna, le da z bistveno manj pretresljivim koncem, tudi v Novem mestu. Sredi aprila je novomeški temeljni javni tožilec vložil obtožnico zoper 32-

SMRT NA CESTI

KOČEVJE — Do hude nesreče, ki je terjala človeško življenje, je prišlo 17. aprila ob 20.45 na magistralni cesti med Kočevjem in Ribnico pri Ložinah. 49-letni Nikola Radič je vozil iz Ribnice proti Kočevju in je zasenčil luči, ker mu je nasproti peljala kolona vozil. Zaradi zmanjšane vidljivosti ni opazil 36-letnega Srečka Zorca iz Kočevja, ki je hodil po desnem robu ceste. Pešec je podlegel poškodbam na kraju nesreče.

PO DOLENJSKI DEZELI

• Črnomalčan Jure D. je minulo soboto zgrožen in razburjen poklical miličnike in jim potnal, da je bil preko noči ob 2.500 dinarjev. Hčerko je namreč pustil v disko, med 21. in 24. uro pa ji je izginila svetlorjava usnjena jakna. Do plesa ji po tem odkritju zanesljivo ni bilo več.

• Z originalnim ključem v roki je nekdo minuli teden sredi noči stopil v pritlično pisarno novomeške Zveze telesnokulturnih organizacij. V noč je odnesel radiokasetofon znamke Hitachi in dva rdeča dresa. Vrata je ob odhodu prijazno zaklenil. Može postavljajo obiskujejo športne prireditve in iščejo neznanca v rdečem dresu.

• 26-letna Nadja P. iz Ulice Slavka Gruma v Novem mestu je prejšnji teden parkirala svoj golf pred Dolenjskim trgovino na Ragovski ulici. Ponoči pa se je v nezaklenjen avtomobil usedel neznanec, vzel v roke orodje in odvil avtoradio kasetofon ter ga odnesel s seboj, obenem pa še 15 otroških tridelnih trenirk. Nепreviđnost je Nadjo stala dobrih 8 tisočakov.

letnega Ljubka Pavloviča iz Novega mesta, osumljenega poskusa uboja svoje žene. Vse se je pripetilo sredi belega dne okoli 13. ure. Nesoglasja med zakoncem so bila na dnevnem redu, Ljubko je ženo večkrat pretepal, samo letos so novomeški miličniki zategadelj morali trikrat posredovati. Žena Veselka se je zategadelj odločila, da moža dokončno zapusti, Ljubko pa tega ni mogel prenesti. V soboto je ženo našel v Bršlinju v stanovanju njene prijateljice. Veselki je sicer uspelo zbežati na stopnišče, tam pa jo je mož dohitel in jo izmenoma s topim in ostrim delom sekire udaril vsaj desetkrat, prenehal je šele, ko je žena obležala v mlaki krvi. Prepričan je bil, da je mrtva, toda zdravniki v novomeški bolnišnici so ji vendarle rešili življenje, Veselka je danes delni invalid.

B. B.

Vračajo zastarane spise

Težave črnomaljske sodnice za prekrške — Spisi prihajajo celo po zastaranju — Računalnik?

ČRNOMELJ, METLIKA — Sodnik za prekrške za obe belokranjski občini je v preteklem letu reševal kar 2.127 zadev. Res, da je nekaj ostalo tudi neresenih, zastaranih pa v Beli krajini skoraj ne poznajo, saj jih imajo le 12, a še tu je šlo za nedosegljive obdolžence.

Sicer pa so, kot pove Mirjana Garilovič, lani reševali največ predlogov s področja cestnoprometnih prekrškov ter kršitev javnega reda in mira, močno pa se je povečalo predvsem število krši-

tev davčnih predpisov in predpisov s področja SLO in DS. Nekoliko bolj razveseljivo pa je, da je bilo v postopku manj mladoletnikov kot leto poprej, le 96, kar 82 pa jih je prišlo pred sodnika za prekrške zaradi kršitev cestnoprometnih predpisov.

»Pri reševanju zadev se srečujemo s težavami predvsem, kadar pošiljamo naše zadeve v pravno pomoč v druge republike; izjema so le hrvaške občine, ki mejijo na Slovenijo. Od drugod prihajajo spisi včasih nazaj celo po zastaranju. Problem je, ker tudi prisilne priredbe ne uspejo. Posebno v črnomaljski občini je namreč veliko delavcev iz drugih republik, zlasti v Beltu in rudniku Kanizari- ca, ki naredijo številne prekrške, a so navadno zaposleni le krajši čas in odidejo,« pravi sodnica za prekrške.

Garilovičeva opozarja tudi na tehnično težavo v njihovi službi: potrebovali bi namreč računalnik, a ne zato, da bi nanj pisali odločbe, saj je potrebno obrazložiti vsako posebej, ampak zato, da bi vodili evidenco, predvsem vpisnike. To opravilo je sedaj ročno, v kartoteki pa je kar 5.000 kartic. »Razumem, da je oprema draga, toda glede na to, da smo medobčinski organ, za dve občini to ne bi bilo tako veliko breme. V metliškem in črnomaljskem izvršnem svetu so sicer obljubili, da bodo ugotovili, kakšne so realne možnosti za posodobitev našega poslovanja. Dlje od obljub oz. sklepov pa še niso prišli,« pravi Garilovičeva, ki predlaga tudi, da bi v Beli krajini uvedli dežurno službo vsaj ob sobotah in nedeljah, tako kot jo imajo v Trebnjem.

M. B.-J.

Oče mrtev, mati in otroka hudo ranjeni

Tragična prometna nezgoda pri Jezeru

JEZERO — En mrtev in trije hudo ranjeni, ob tem pa še ogromna materialna škoda — takšen je obračun hude prometne nezgode, do katere je prišlo v soboto, 21. aprila, ob 8.55 na magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom, pri Jezeru.

39-letni Borislav Šumonja iz okolice Vinkovcev, začasno na delu v Švici, se je tisto jutro peljal z osebnim avtomobilom proti Ljubljani in pri Jezeru v preglednem desnem ovinku pričel prehitovati neznan voznik. Prav takrat, ko je bil na levi strani ceste, je nasproti s tovrnjakom pripeljal 31-letni Grosupelčan Jože Šipelj. Prišlo je do silovitega čelnega trčenja, v katerem je bil na mestu mrtev voznik Šumonja, hudo ranjeni pa so bili v njegovem vozilu še žena Slovenka ter otroka, petletna Katica in 11-letni Radovan. Voznik tovrnjaka v nezgodi ni bil ranjen, škoda na zviti pločevini pa je bilo kar za 370.000,00 din.

KAJ VEŠ O PROMETU V METLIKI

METLIKA — Na občinskem tekmovalnem Kaj veš o prometu, ki ga je pred nedavnimi pripravili občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, so sodelovale 3 ekipe učencev 5. in 6. razredov ter 3 ekipe učencev 7. in 8. razredov. Prvi trije učenca na obeh stopnjah so prejeli praktične nagrade, ki jih je prispevala srednja šola tekstilne usmeritve Metlika, vsi pa praktična spominska darila, ki sta jih prispevali Zavarovalna skupnost Triglav in skupščina občine Metlika. V tekmovalstvu na prvi stopnji je zmagal Borut Jaklič iz OŠ Podzemelj, na drugi Toni Kočevjar iz OŠ Metlika, ekipno pa je na obeh stopnjah zmagala OŠ Podzemelj.

B. B.

Telefonska številka 985 dežura 24 ur

Vloga občinskega centra za obveščanje

NOVO MESTO — Čeprav v Novem mestu že tretje leto deluje občinski center za obveščanje, je o tem seznanjeno kaj malo ljudi. In to navzlic temu, da je vloga centra posredovati in ukrepati tudi v primerih, ko so ogrožena bodisi človeška življenja, bodisi materialne dobrine. Pa najsi gre za prometne ali druge nezgode, elementarne nesreče, onesnaževanje okolja, najdbe neeksploziranih bojnih sredstev, prekinitev v električnem omrežju in podobno. Vse to so področja, o katerih omenjeni center, katerega telefonska številka je 985, zbira podatke in jih nemudoma posreduje odgovornim organom in organizacijam.

Občinski center za obveščanje je prav zategadelj izdelal tudi nekaj propagandnega gradiva, s katerim obvešča občane o svojem poslanstvu. Še posebej, ker center deluje neprekinjeno 24 ur. Telefonska številka 985 je tako dostopna ob vsakem času.

Posiljevalci že prijeti

Štirje dvajsetletniki, po rodu iz drugih republik, so v Kočevju prejšnji teden posilili 27-letno L. Z.

KOČEVJE — V noči s 17. na 18. april je prišlo v Kočevju do posilstva. Štirje fantje, stari od 18 do 21 let, so posilili 27-letno L. Z. iz Kočevja in se bodo morali zagovarjati pred sodiščem.

Fantje in dekle so se spoznali tisti večer v bifeju Jelka (upokojenski klub) v Kočevju. Okoli polnoči ali malo čez se je L. Z. odpravila na obisk k fantu na Rudnik, njeni družabniki pri pijači pa so jo spremili del poti. Sli so po peš poti preko zapornic na Rinži in nato po Črnomaljski cesti (proti pokopališču), od koder je dekle nameravala po bližnjici na Rudnik. Fantje so jo med potjo nagovarjali k spolnim odnosom. Dekle pa ni pristalo. Zato jo je

F. M. podrl na tla, nakar so jo vsi po vrsti posilili, tako da sta jo vedno dva držala. Preostali posiljevalci so še K. A., I. M. in S. M. Vsi so po rodu iz drugih republik, vendar so trije za stalno prijavljeni v Kočevju, četrti pa je bil tu na obisku.

Dejanje je bilo dokončano okoli pol druge ure zjutraj. Pri tem je bilo dekletu strganih nekaj oblačil, poškodovani pa so ji tudi nogo, da je bila potrebna zdravniška pomoč. Posilstvo sta dekle in njen fant ob 3.15 prijavila na postaji milice v Kočevju. Kočevski miličniki so kmalu ugotovili osumljence in bodo zoper nje podali kazensko ovadbo pri Temelnjem javnem tožilstvu Ljubljana-enota v Kočevju.

J. PRIMC

IZ TOVARNE KRADEL ČEVLJE

DOLENJSKE TOPLICE — 32-letni Z. M. iz Občine pri Novem mestu je utemeljeno osumljen, da je v topliški tovarni čevljev Bor počenjal prepovedane stvari. Kot kažejo prvi podatki, naj bi bil 18. aprila letos v dopoldanskem času iz Bora izmaknil pet parov lahkih čevljev v skupni vrednosti 1.072 din. Še istega dne je tri pare prodal, ostala dva pa sta mu bila ob hišni preiskavi zasežena. Možakarja čaka pot k sodnikom.

NOVO IN STARO — Starodavnemu gradu Škrjeto bodo dodali ob vznožju hriba nekaj bolj novodobnega. O nastajajoči zgradbi (na sliki) so se pogovarjali tudi na marčevski trebanjski okrogli mizi »Trška naselja Mirenske doline« in o njej rekli, da ne spada v grajsko okolje. V trebanjskem Zavodu za urbanistično načrtovanje zatrjujejo, da na omejenem območju po obstoječih občinskih urbanističnih dokumentih ni mogoča nikakršna gradnja in da na tej podlagi zidove ni mogoče legalizirati. (Foto: L. M.)

Kam so izhlapele zavore in motor?

Novi primeri odkritih tatvin v IMV Novo mesto

NOVO MESTO — Ali gre številne odkrite kraje v novomeški IMV pripisati budnejšim očem odgovornih ali pa povečani tatinski dejavnosti, bodo morali pojasniti drugi, dejstvo je le, da sta bili minuli četrtek odkriti dve novi tatvine.

Tako so v IMV-Revoz ugotovili, da je nekdo med 27. marcem in 19. aprilom z montažnega traku katrc odnesel neznan kam glavo motorja skupaj z ventili. Ker ne gre za majhno stvar — mimogrede, vredna je kar 13.000 din in aprilom je nekdo iz oddelka montaže katrc jemal prednje zavore in jih odnašal neznan kam, verjetno domov. Tovarno je oškodovalec za nič več in nič manj kot 19.933,10 din. Ali gre v obeh primerih za enakega storilca, bo — vsaj upamo tako — pokazala preiskava.

Mirjana Garilovič

NEPREVIDNO Z MOTORJEM

PREČNA — 57-letna Vera Derganc iz Prečne se je 16. aprila ob 20.05 peljala na kolesu z motorjem skozi naselje, ko pa je privozila do lokalne ceste Bršljin — Straža, se ni prepračila, ali lahko nanjo varno zavije. Tisti hip je namreč po njej z osebnim avtom pripeljal 32-letni Franc Mišmaš iz Meniške vasi. Dergancevi se je sicer skušal izogniti, a jo je vseeno zadel. Ranjenko so odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, materialne škoda pa je bilo za 1.700 din.

KRONIKA NESREČ

Z AVTOM NA BOK — 31-letni Leopold Jurčič iz Prelesja se je 17. aprila ob 11.25 peljal z osebnim avtomobilom po magistralni cesti iz Ljubljane proti Zagrebu. Pri vasi Brezje, koder poteka cesta po klancu navzdol, je v nepreglednem levem ovinku zapeljal na levo in trčil v zemeljski strkalnat vsek, nakar je avtomobil odbilo nazaj na cesto, kjer se je prevrnil na desni bok. Materialne škoda je za 300.000 din.

PREHITEVAL JE V ŠKARJE — 17. aprila ob 11.00 se je 55-letni Gorgi Gorgievski iz Delčeva peljal z osebnim avtomobilom po magistralni cesti iz Zagreba proti Ljubljani. Na karteljevskem klancu je pričel v preglednem desnem ovinku prehitovati kolono vozil, takrat pa je z osebnim avtom pripeljal nasproti 52-letni Stanislav Urbas iz Samobora. Slednji je sicer zaviral in se umikal v desno, vendar trčenja ni mogel preprečiti. Trk je bil tako

močan, da je Urbasovo vozilo obrnilo preko strehe. Voznika sta bila hudo poškodovana in se zdravita v novomeški bolnišnici, škoda na zviti pločevini pa je za okoli 30.000 din.

PREHITO PO SPOLZKI CESTI — 34-letni madžarski državljan Ede Dinczing se je 20. aprila ob 18.35 peljal s tovrnim avtomobilom proti Zagrebu. Pri Pluski je naletel na vozila, stoječa zaradi manjše prometne nezgode, vendar zaradi prevelike hitrosti tovrnjaka ni mogel ustaviti, pač pa je zavil na levi vozni pas. Prav takrat je po njem pripeljal nasproti z osebnim avtom turški državljan Hasan Ipek. Vozili sta se oplazili, nakar je v Dinczingov tovrnjak trčil še Grk Anastasiadis, ki je vozil za Ipekom. Anastasiadis in njegova žena sta se pri trčenju hujše ranila in se zdravita v novomeški bolnišnici, materialna škoda pa v času poročanja še ni dokončno ocenjena.

Dolenjka kvari dosežke akcije

Ob veliko spodbudnih ugotovitvah je dolenjska magistrala tista, ki kvari rezultate akcije »- 10 odstotkov« — Smrt žanje med vozniki

Končno je tudi republiški svet za preventivo in vzgojo v svojo oceno uspešnosti prvega leta akcije »- 10 odstotkov« zapisal: »Na tako pomembni in prometni tranzitni cesti, kot je med Korenskim sedlom, Ljubljano in Brezno, ne pomagajo druge rešitve kot temeljita sprememba — nova avtocesta.« Kajti prav dolenjska magistrala je v minulem letu poskrbela, da navzlic nekaterim obetavnim podatkom v Sloveniji z rezultati akcije ne moremo biti zadovoljni.

Resda se je lani pripetilo »le« 5.825 prometnih nezgod, kar je v primerjavi z letom poprej za 6,4 odstotka manj, za 11,1 odstotek se je zmanjšalo število mrtvih otrok in mladoletnikov; kar za 19,8 odstotka je bilo lani manj mrtvih pešcev; za 21,9 odstotka manj mrtvih voznikov motornih koles. Toda to je le svetlejša stran lanskimi dosežki akcije »- 10 odstotkov«. Povsem nekaj drugega je namreč dejstvo, da nikoli doslej v Sloveniji ni izgubilo življenje toliko voznikov osebnih avtomobilov kot prav lani: 182 ali 15,2 odstotka več, kot dve leti poprej. Tudi število žrtev med potniki se je povzpelo na rekordnih 152. In to sta glavna razloga, da se navzlic manjšemu številu prometnih nezgod ni zmanjšalo tudi število smrtnih žrtev. Dolenjska magistrala pa je tu odigrala najvidnejšo vlogo; na vseh magistralnih cestah v Sloveniji je lani umrlo 260 ljudi, samo med Korenskim sedlom, Ljubljano in Brezno kar 104 ali 11,2 odstotka več. Vzroke vsi verjetno bolj ali manj poznamo, zato zapišimo le še naslednje ugotovitve: od leta 1985, ko smo na slovenskih cestah začeli najmanj smrtnih žrtev doslej, se vsako leto vztrajno povečuje število tistih, ki ne uporabljajo varnostnih pasov. Število pripetih voznikov in sopotnikov se je danes zmanjšalo že na pičlih 40 odstotkov, svoj delež krivde za to nosijo tudi smešno nizke kazni.

Za konec pa venarje ni odveč dodati, da je akcija »- 10 odstotkov« vsejgus-

lovanska in da, potem ko zberemo vse njene rezultate, najdemo na prvem mestu Slovenijo s 5,3 odstotka manjšim številom prometnih nezgod, poškodovanih in mrtvih; Bosna in Hercegovina je druga s — 4 odstotki, Hrvaška in Kosovo sta pri popolnoma enakih številkah kot leto poprej, medtem ko se je število nezgod, mrtvih in ranjenih v Srbiji lani povečalo za 1,3 odstotka, v Makedoniji za 6,8, v Črni gori za 10,9, v

Vojvodini pa kar za neverjetnih 12,3 odstotka. Eno z drugim torej pomeni, da se je v letu 1989, ko smo v Jugoslaviji z velikim pompom pričeli akcijo »- 10 odstotkov«, katere cilj je verjetno ni potrebno posebej predstavljati, število nezgod na jugoslovanskih cestah povečalo za en odstotek, število mrtvih za pol drugi in število ranjenih za 0,8 odstotka. Ti podatki so nas popeljali še korak bliže prometno najnevarnejšim državam sveta. Tja, kjer na eni od lestvic že najdemo pravo našo republiko: skupaj s Portugalsko je Slovenija po številu mrtvih na en milijon prebivalcev na prvem mestu.

B. B.

Kako do svojih podatkov?

Od 24. marca je v veljavi zakon o varstvu osebnih podatkov — Vsakdo ima pravico vpogleda

Dober mesec, točneje od 24. marca letos, je v veljavi zakon o varstvu osebnih podatkov, ki pri naša na to, še pred meseci tako občutljivo in skrbno varovano področje nekaj velikih sprememb. V prvi vrsti gre za novost, ki občanom omogoča vpogled v zbirko podatkov organov za notranje zadeve: vsakdo se ima pravico seznaniti z vsem, kar je zbranih podatkov o njem, pravico ima tudi zahtevati izpis svojih podatkov iz teh zbirk.

Razumljivo, da je takšna novost med občani naletela na precejšen odmev in tudi radovednost. Ni jih malo, ki bi se želeli seznaniti s podatki, ki so jih o njih zbrali bodisi delavci organov za notranje zadeve, bodisi kdo drug. In kako do teh podatkov priti? Vinko Pavlin, načelnik UNZ Novo mesto, pravi takole: »Za podatke, ki jih zbirajo in hranijo občinski upravni organi za notranje zadeve, se bodo morali občani obračati k njim. Gre za podatke, ki se nanašajo na orožne liste,

osebne dovoljenice, potne liste, vozniška dovoljenja, državljanstva, izpiske iz matičnih knjig ter podobno. Vpogled v vse ostale podatke omogoča Republiški sekretariat za notranje zadeve v Ljubljani. Posamezniki, ki do teh podatkov želijo priti, naj vložijo ustno ali pisмено zahtevo neposredno na RSNZ, lahko pa tudi na posameznih postajah milice ali občinskih upravah za notranje zadeve. Vse ostalo je naša stvar.«

Nekaj pa ob tem vendarle še velja dodati. Zakon resda že velja dober mesec, z njim pa tudi predhodne določbe, ki dajejo večmesečni rok, da se dajalci podatkov prilagodijo novi zakonodaji in najdejo tudi ustrezno obliko in način, kako čimprej ugoditi zahtevam občanov. Vse dotlej verjetno brez čakanja in tudi kakšnih manjših zapletov ne bo šlo; Vinko Pavlin zategadelj tiste, ki bi do svojih podatkov želeli priti že sedaj, prosi za nekaj strpnosti in potrpežljivosti.

DERBI KOLA PRIPADEL KOČEVKAM — Rokometašice IMV Novega mesta (v belih dresih) so v sobotnem najzanimivejšem srečanju 14. kola ostale doma praznih rok. Povsem zaslužen so jih ugnale kočevske Itase, ki so tako napravile še en velik korak h končnemu cilju — osvojitvi naslova prvakinja. Zmaga gostij je bila zanesljiva, Novomeščanke so pokazale eno svojih slabših iger. (Foto: B. B.)

Jesen boljša od pomladi

Končano prvenstvo v zvezni in republiški ženski odbojarski ligi — Skromen pomladanski izkupiček

Kako oceniti v soboto končano žensko odbojarsko sezono? Igralke LIK Kočevja so obetale in obljubljale več, po jeseni so celo ogrožale vodilno Željeznarjevo ekipo in bile drugouvrščena vrsta v zahodni skupini II. zvezne lige. Črna spomladanska serija pa je pokvarila veliko tega, enako velja za mlade igralke novomeške Pionirja, novinke v prvi republiški ligi.

Kočevke so prvenstvo sklenile s pričakovanim porazom v Osijeku proti ekipi,

Elanovci z obema točkama iz Medvoda!

Že jutri popoldne proti Teolu Slovanu

Kapetan nogometašev novomeškega Elana Jože Pavlin se je izkazal kot odlični napovedovalec. Že med tednom je namreč obljubljal zmago elanovcev v srečanju 18. kola prve republiške nogometne lige v Medvodah. Le malo koda je verjel v kaj takega, toda Novomeščani so se v nedeljo zvečer vrnili domov z obema točkama v žepu. S točkama, ki sta jih bržkone že osem kol pred koncem prvenstva rešili skribo za obstanek.

Igralci Medvoda so imeli sicer premoč, napravili so tudi nekaj priložnosti za dosego zadetka; kakih 300 gledalcev je, neza- dovoljnih, ker niso videli zadetka, že zapuščalo stadion. Takrat pa se je sreča že drugič v tednu dni znova nasmehnila nogometašem Elana. Prav v zadnji minuti je Kostrevec postal predložen pred vrata gostiteljev, žoga pa je najbolj presenetila vratarja Andrića, od katerega se je na veliko veselje gostujočih igralcev odbila v mrežo. Le malo zatem je koprski sodnik Durmić odpiskal konec tekme. Dve nadejani točki sta novomeško enajsterico popeljali kar na šesto mesto na lestvici. To je za novince v ligi seveda izreden uspeh, toda do konca bojev za točke je še daleč, razlike pa izredno majhne. Za elanovci so kar tri ekipe z vsega točko zaostanka, zato bi morebiten nov uspeh Novomeščanom prišel še kako prav. Ne da bi se z njim dokončno rešili vseh skrbí v boju za obstanek, pač bi lahko pričeli razmišljati celo o mestu v gornjem delu lestvice. Za kaj takega pa bo potrebno jutri, v petek, na domačem igrišču ugnati ljubljanskega Slovana, ekipo, ki je v prvem delu Novomeščane premagala kar s 4:0. Toda ljubljanci igrajo spomladi v sila slabi formi in nemara je prav v tem tudi priložnost za elanovce.

TURNIR V MALEM NOGOMETU

ŠENTJERNEJ — NK Zidaki iz Šentjerneja organizira v nedeljo, 29. aprila, malonogometni turnir za prehodni pokal KS Šentjernej. Turnir se bo pričel ob 13. uri na igrišču osnovne šole v Šentjerneju, organizator pa zbira prijave do 12.30 na dan igranja. Najboljše ekipe čakajo lepe nagrade, ob tem pa še obvestilo, da bo prehodni pokal prejela najbolj uvrščena ekipa iz šentjernejske krajevnosti skupnosti.

ALPE ADRIA MED 7. IN 12. MAJEM

ZAGREB — Letošnja tradicionalna kolesarska dirka Alpe Adria bo trajala od 7. do 21. maja, start bo v Zagrebu, cilj pa v Ljubljani. Udeležbo so doslej prijavile ekipe Sovjetske zveze, Zahodne Nemčije, Češkoslovaške, Bolgarije, Poljske, Madžarske, Francije, Švice, Španije, Avstrije, Italije in seveda Jugoslavije. Kolesarje — med njimi bodo tudi vsi najboljši novomeški tekmovalci — bo pot iz Zagreba vodila preko Ptuja do avstrijskega Köttschacha, nato do italijanskega Argenta in končno v Ljubljano.

ZA PRAZNIKE NA DIVJO KOLPO

OSILNICA — Od jutri, 27. aprila, pa vse do 2. maja bodo vsak dan na divjih vodah Kolpe mednarodna tekmovalna v kajaku in kanuju. Vedno se začne ob 10. uri na kajak stezi pri Starih malnih. Tekmovanja so zanimiva že zato, ker na njih nastopajo najboljši jugoslovanski in nekateri najboljši tuji tekmovalci. Ogled tekmovalne poti je tudi lep izlet v slikovito in malo znano dolino zgornje Kolpe.

Kočevke še korak bliže naslovu

Derbi v Novem mestu dobile rokometiške Itase — Črna sobota za igralce Inlesa in Krškega — Že jutri njun medsebojni obračun, ki odloča veliko tega

Rokometašice kočevske Itase nežadrno jurišajo na naslov prvakinja v prvi republiški ligi. V derbiju sobotnega 14. kola so zabeležile nadvse pomembno zmago v Novem mestu in tako obdržale točko naskoka pred Mariborčankami. Upajamo, da si v preostalih štirih kolen ne bodo privoščile kakšnega spodrsljaja. Z igrjo, kot so jo v soboto pokazale v športni dvorani pod Marofom, se za kaj takega ni bati.

Derbi med Novomeščankami in Kočevkami je bil odločen že v prvem polčasu. Gostiteljicam je sicer uspelo ustaviti najnevarnejšo strelko Itase Jeričevo — v celi tekmi je dosegla vsega tri zadetke — toda kaj, ko so se razigrale druge, predvsem Bejtovičeva in Vukova, tako da Novomeščanke tokrat niso imele pravih možnosti za podvig. Zmaga Kočevk je povsem zaslužena, z njo so naredile nov korak h končnemu cilju — osvojitvi naslova. Novomeščankam ostaja v uteho, da so še zmeraj v igri za tretje mesto, ki ob predvideni reorganizaciji tekmovalnega

sistema še vodi v na novo ustanovljeno medrepubliško ligo. Do Burje jih ločijo ne nedosegljive tri točke, zato bi jutrišnja zmaga proti Fužinarju v gosteh prišla še kako prav.

Za razliko od ženske lige pa se v moški dolenjskima zastopnikoma slabo piše. Ribniški Inles Riko si je s porazom v Murški Soboti napravil priložnost, da se približa tretjemu mestu, ki v novi sezoni zagotavlja igranje v višjem tekmovalnem razredu. Kot pravijo poročila, je bil poraz Inlesa Rika gladek, njegova igra pa slaba, daleč od tistega, kar zna in zmore. Skoro da zanesljivo je, da Ribničani v preostalih štirih kolen ne bodo mogli nadoknaditi zamujenega. Podobna ugotovitev velja za rokometiške Krškega, ki se krčevito borijo za obstanek v ligi. V soboto so tesno izgubili v Trbovljah, pa poraz pa jih je ob ne-nadejanem uspehu Prul v Skofji Loki potisnil na predzadnje mesto na lestvici. Kaj

Gimnazijci so republiški prvaki v odbojki

Podvig mlade novomeške ekipe — Kvalitetne igre

NOVO MESTO — Da trditvijo o izredno nadarjenem mlademu rodu novomeških odbojkarjev ni izvitja iz trte, je pokazal moški finalni srednješolski turnir Slovenije, katerega organizator je bila novomeška ZTKO. Gimnazijci Novega mesta, katere je vodil prof. Janez Mohorčič, so vse presenetili in zasluženoma osvojili prvo mesto.

Sicer pa pogledimo najprej rezultate predtekmovalja. Skupina A: SNS Ljubljana — SŠTU Novo mesto 2:0, SŠPKU Maribor — SKPS Koper 2:1, SŠPKU Maribor — SNS Ljubljana 2:0, SŠTU Novo mesto — SKPS Koper 2:0; skupina B: SPS Ljubljana — Gimnazija Ravne 2:0, Gimnazija Novo mesto — CUIS Jesenice 2:0, Gimnazija Novo mesto — SPS Ljubljana 2:0, Gimnazija Ravne — CUIS Jesenice 2:0.

V odličnem srečanju za prvo mesto so nato novomeški gimnazijci z 2:0 (15, 1) premagali ekipo SŠPKU Maribor. Za Novomeščane so igrali: Gorazd Jakše, Samo Gotenc, Boštjan Vidmar, Gregor Žunič, Boštjan Falkner, Jure Gros in Maks Rozman.

Dirka, ki bo trening in tekma hkrati

Brane Rokavec letos ostal brez priprav

TREBNJE — Tako rekoč brez treninga bo Brane Rokavec, znani trebanjski motociklist, 1. maja po daljšem prisilnem odmoru letos prvič sedel na motor. V avstrijskem Salzburingu bo moči pomeril na veliki mednarodni FIM dirki, sedel bo na 80-kubični motor, katerega je kupil od svojega novomeškega prijatelja Lovtara Pavliča.

»Imel sem dober občutek, imam ga sicer še sedaj, toda veliko tega mi je pokvaril nesrečen padec konec marca. Ostal sem brez treningov in priprav, zdravil in celil sem poškodbe. Prvomajska dirka bo zame tekma in trening hkrati,« brez strahu pripoveduje Brane, ki si je tako rekoč doma med padcem z motorjem zlomil ključnico. A še daleč ni pomislil na morebitno slovo motociklističnemu športu, želje in cilji ostajajo enaki.

»Na mednarodnih FIM dirkah, kakršna bo ta v Salzburingu, bi se rad uvrščal med prvih deset, na dirkah za domače prvenstvo pa želim biti povsem pri vrhu. Sodim, da se lahko vozim med prvimi tremi, glavna naloge sprotnika mi bosta znana dirkača Matulija in Pintar, ki je lani osvojil tudi zlato čelado kot najboljši slovenski avto-moto športnik. Sicer pa bo kaj več laže reči po prvi dirki, prvi start za državno prvenstvo bo 20. maja v Novem Sadu.«

Rokavec bo letos vozil zgolj v kategoriji do 80 ccm, sedaj ima na voljo dva motorja, enega za tekme in enega za trening. Ker evropskih in svetovnih prvenstev v tej kategoriji ni več, se bo pač poskušal na FIM dirkah. Želi nastopiti na petih in šestih: poleg Salzburinga še v Zeltwegu, Hockenheimu, Shleizu, Vzhodni Nemčiji in nemara še kje. Takšen program nastopov seveda veliko stane in Brane je zato nadvse hvaležen tistim, ki mu pomagajo. Generalnega pokrovitelja sicer nima, ob strani mu sedaj najbolj zvesto stojijo trebanjska Unitehna, SGP Grosuplje, Revulj Ljubljana in Pohorje Dob.

BREZ TRENINGA — Padec in poškodba konec marca sta Rokavcu precej prekrizala načrte, toda njegovi cilji z novim motorjem niso zategadelj nič manjši.

SOP KLEPAR, Podjetje za proizvodnjo industrijske opreme, Krško p. o. Žadovinek 39, 68270 KRŠKO na podlagi delavskega sveta SOP KLEPAR

razpisuje prosta delovna mesta delavcev s posebnimi pooblastili:

1. VODJA PROIZVODNJE
2. VODJA STROKOVNIH SLUŽB

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, mora kandidat izpolnjevati še:

- pod 1: — VI. ali VII. stop. strok. izobraz., ing. ali dipl. ing. strojništva
- 5 let delovnih izkušenj
- aktivno znanje enega svetovnega jezika
- pod 2: — VI. ali VII. stop. strok. izobraz. družboslovne smeri
- 5 let delovnih izkušenj
- pasivno znanje enega svetovnega jezika

Ponudbe z opisom dosedanjih del in s priloženimi dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: SOP KLEPAR, Žadovinek 39, 68270 KRŠKO. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem objavljenem postopku.

DRUGA DIRKA ZA DRŽAVNO PRVENSTVO

PRILIP — V nedeljo, 29. aprila, bo na Prilipah pri Brezicah spet eden izmed bojev za državni vrh v motokrosu. Na letošnji drugi tekmi za državno prvenstvo se bo zbrala elita jugoslovanskih motokrosistov v razredu do 250 ccm. Med njimi bo tudi sedemčlanska breziška ekipa z Marjanom Zdvocem, lanskeletnim viceprvaka v tem razredu. Vožnje za uvrstitev na dirko bodo že dopoldan, trideset najboljših tekmovalcev pa se bo pomerilo na dirki ob 14. uri.

OBE ETAPI NOVOMEŠČANOM

ZADAR — Minuli kolesarski vikend je minil v znamenju tradicionalne in tokrat jubilejne, 30. »Jadranske magistrale«, ki je zbrala elita jugoslovanskih motokrosistov v razredu do 250 ccm. Med njimi bo tudi sedemčlanska breziška ekipa z Marjanom Zdvocem, lanskeletnim viceprvaka v tem razredu. Vožnje za uvrstitev na dirko bodo že dopoldan, trideset najboljših tekmovalcev pa se bo pomerilo na dirki ob 14. uri.

Tartan, kovačnica novih medalj?

Z občnega zbora novomeških atletov — Tartan že čez nekaj mesecev — Na čelu novega UO Simo Gogič — Nič več Iskre Tenel, pač pa AK Novo mesto

NOVO MESTO — Zagotovo najpomembnejša novica petkovega občnega zbora novomeških atletov je, da bodo — bojda je to že povsem zanesljivo — že čez nekaj mesecev vadili na novi tartanski preprogi preurejenega stadiona Bratstva in enotnosti v Portovaldu. Po domala stoletni bogati tradiciji atletike v mestu ob Krki in od vseh športov zanesljivo najtežjih pogojih dela je takšna vest za prenekatero obljubeno uho neverjetna in sanjska.

Toda kot stvari kažejo sedaj, bo ta sen še do poletja postal resničnost. Na posebnem računu je zbranih ta čas že blizu 40 odstotkov potrebnih sredstev za novo tartansko maso, izbran je tudi že izvajalec in te dni naj bi bila tudi podpisana pogodba med novomeškimi atletični in zahodnonemško firmo »Politan«, ki je z umetno maso prekrila tudi atletski stadion v ljubljanski Šiški. Želja je, naj bi bila otvoritev stadiona v septembru združena z velikim mednarodnim mitingom. Da tudi ta želja ni neuresničljiva, pove podatek, da bo septembra v Splitu evropsko atletsko prvenstvo in da bo torej tiste dneve pri nas veliko tujih atletov, željnih in potrebnih preverjanj svojih moči in sposobnosti pred letošnjo največjo atletsko prireditvijo.

Konec bo očitno domala vsakodnevni vožnji na treninge v Kočevje ali Šentjernej, konec negotovosti, novomeška atletika naj bi zaživela lepši in kvalitetnejši jutri. Pravi čudež je, kako jim je, denimo lani, uspelo na republiških prvenstvih osvojiti 13 zlatih, 16 srebrnih in 19 bronastih medalj, na državnih osvojiti eno prvo (mladince Žižek v metu kladiva), šest srebrnih in tri bronaste odličja, večkrat obleči dres najboljših republiških in tudi državnih selekcij, da vsega ne naštevamo. Najboljše so se v petek oddolžili z darili in priznanji. Prejeli so jih Igor Primc, Vesnin Kajtazović, Primož Žižek, Aljoša Počič, Martina Hribar, Irena Vinder, Sandi in Tomaž Božič, Robert Štrukelj, Mateja Udovc, Polona Sinkovec, Dušan Zatežič, Nataša Podkrižnik, Katja Jankovič, Gregor Rus in Damir Delić. Pozabili niso tudi na šentjernejsko osnovno šolo, kjer raste izredno obetaven atletski rod in katere delo in rezultati so zgled vsem osnovnim šolam v Sloveniji. Janez Kuhelj in Slavko

lahko se zgodi, da bodo že po jutrišnjem 19. kolu zadnji, v goste jim namreč prihajajo ranjeni Ribničani, točke pa potrebujejo oboji.

B. B.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

II. ZVEZNA LIGA — zahod, ženske, 18., ZADNJE KOLO: ŽELJEZNIČAR — LIK KOČEVJE 3:0 (5, 7, 9)

LIK Kočevje: Uran, Ibrahimović, Klun, Briški, Hočvar, Drobnič.

KONČNA LESTVICA: 1. Željeznikar 30, 2. Pula 30, 3. Partizan Tabor 24, 4. Bled 20, 5. LIK Kočevje 18, 6. Nova Gorica 18, 7. Poreč 18, 8. Igman 10, 9. Progres 8, 10. Maglič 4.

I. SOL, ženske, 22., ZADNJE KOLO: ROGOZA — PIONIR 3:2 (-14, -10, 11, 13, 9)

Pionir: Barun, Brulec, Koncilijski, Podolski, Šteblaj, Hočvar, Kučera, Ostroveršnik.

KONČNA LESTVICA: 1. Celje 36, 2. Koper Cimos 34, 3. Krim 26, 4. Mislinja 26, 5. Paloma Branik II 24, 6. Topolšica Kajuh 24, 7. Ljubno GLIN 22, 8. Pionir 20, 9. Fužinar 20, 10. Rogoza 12, 11. Partizan Kamnica 12, 12. Triglav 8.

rokomet

I. SRL, moški, 18. KOLO: POMURKA BAKOVCI — INLES RIKO 26:23 (14:12)

Inles Riko: Lapajne, Mohar, Šilc, Marolt, S. Mihelič, Lesar, 5. Tomšič, 3. Mate, 3. Fajdiga, 3. Goleš, A. Miheč, Djokić.

STT RUDAR — KRŠKO 23:22 (13:7)

Krško: Božič, Bogovič, Kozinc, 5. Iskra 7, Keše, 4. Kekič, 1. Voglar, 2. Glaser 1, Bernardić, 2. Grmšek, Kuhar.

LESTVICA: 1. Slovenj Gradec 29, 2. IUUV Usnjar 23, 3. Ajdovščina 21, 4. Šešir 20, 5. STT Rudar 20, 6. Inles Riko 18 ... 10. Prule 14, 11. Krško 11, 12. Ormož 11.

Pari prihodnjega kola: Krško — Inles, Prule — Jadran itd.

I. SRL, ženske, 14. KOLO: IMV NOVO MESTO — ITAS KOČEVJE 14:18 (5:10)

IMV Novo mesto: Butala, Klobučar, Hvala, 2. Derčar, 3. Veselič, 3. Rebolj, 2. Simončič, Šmalc, Tomas, 4. Pate, Bucalo, Hočvar.

Itas Kočevje: Štefanišin, Klarič, Klančar, Guštin, 1. Vuk, 5. Kržman, 2. Jerič, 3. Lindič, Bejtović, 6. Dragičević.

LESTVICA: 1. Itas Kočevje 23, 2. Ferroteam Branik 22, 3. Burja Centropool 18, 4. IMV Novo mesto 15, 5. Alples 13 itd.

Pari prihodnjega kola: Drava — Itas Kočevje, Fužinar IMV Novo mesto, itd.

nogomet

SNL, 18. KOLO: MEDVODE — ELAN 0:1 (0:0)

Elan: Rus, S. Mesojedec, Primc, Kramar, Kobe, Milanović, B. Mesojedec, Plevnik (Horvat), Dujaković, Kalabić (Hadžić), Kostrevec.

LESTVICA: 1. Izola 28, 2. Slovan 24 ... 6. Elan 18, 7. Steklar 17, 8. Medvode 17, 9. Vozila 17, 10. Stol Virtus 16, 11. Mura 15, 12. Elbroj 14, 13. Partizan Hmezd 13, 14. Pohorje 10.

Pari prihodnjega kola v petek, 27. aprila: Elan — Slovan, Partizan Hmezd — Izola, Steklar — Pohorje, Elbroj — Mura itd.

ZMAGA NOVOTEHNE

NOVO MESTO — Prvi del tekmovalne v 1. A slovenski namiznoteniški ligi je ekipa novomeške Novotehne zaključila na 4. mestu. V prvem kolu drugega dela pa so novomeški igralci doma gostili ekipo Murske Sobotne in Radgone. Obakrat so zmagali s 6:3 in so trenutno na 3. mestu lestvice. Darko Jamšek je dobil vse igre in je v tem tekmovalju zmagal že 33-krat zapored; izgubil pa ni še niti ene igre.

108 karateistov na regijskem prvenstvu

SEVNICA — Karate sekcija sevnškega Partizana je preteklo soboto vzorno pripravila regijsko prvenstvo v karateju v kateh za pionirke in pionirje. Nastopilo je 108 tekmovalcev iz 6 klubov dolenjsko-zasavsko-posavske regije iz karate klubov Novo mesto, Dobova, Brežice, Krško, Trbovlje in Sevnica.

Rezultati: ml. pionirji do 8 let — 1. Marko Cedilnik (KK Nuklearna Krško), 2. Vlado Savič (KK Jugokai Novo mesto), 3. Jernej Simerl (KK Tika Trbovlje); ml. pionirke — 1. Vahida Dedič, 2. Maja Kostanjevec (obe Tika), 3. Estera Cetin (KK Brežice); ml. pionirji — 1. Izotk Bugar (KK Sevnica), 2. Miha Kovačič (Tika), 3. Luka Blažič (Jugokai); starejše pionirke — 1. Andreja Auer (Sevnica), 2. Alja Perger (Tika), 3. Nina Podbevšek (Jugokai); st. pionirji — 1. Igor Božič (Sevnica), 2. Peter Dirnbek (Brežice), 3. Roman Markovič (Jugokai).

Ekipno je pri mlajših pionirkah zmagal KK Tika, pri mlajših pionirjih so bili najboljši Sevnčani, pri starejših pionirkah je zmagal KK Jugokai, pri starejših pionirjih so bili prvi Sevnčani.

P. P.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 27. IV.

8.00 — 0.55 TELETEKST
8.15 VIDEO STRANI
8.25 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
9.45 MOZAIK
BLUEBELL, ponovitev 5. dela nadalj.
10.35 SREČNO DEKLE, ameriški film
12.10 25 LET S SLAKI, ponovitev
13.00 VIDEO STRANI
13.10 MOZAIK
IZGUBLJENI POD TRIGLAVOM, ponovitev
13.50 SAN REMO '90, zabavnoglasbena oddaja
15.00 SAMORASTNIKI, slovenski film (ČB)
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK
TEDNIK, ponovitev
17.50 POKRIJTE JI OBRAZ, I. del angl. nadalj.
18.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 BAJKE NA SLOVENSKEM, dok. serija, 1/4
20.55 SMILEYJEVI LJUDJE, angl. nadalj., 4/6
21.50 DNEVNIK 3
22.15 OČI KRITIKE
22.55 UP IN SLAVA, angl. film
0.45 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.00 Satelitski programi — 17.30 Zasedanje Mednarodnega olimpijskega komiteja — 19.00 Ansambel Vinka Cverleta (ponovitev) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Človek in glasba (ponovitev 9. oddaje) — 21.00 Prašajte Zvezni izvršni svet — 22.00 Olimpijska kronika — 22.30 Satelitski programi

SOBOTA, 28. IV.

8.05 — 1.05 TELETEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 IZBOR IZ TEDENSKE PROGRAMSKO TVORNOSTI
13.40 EVROSONG, zabavnoglasbena oddaja
14.25 CIKLUS FILMOV W. DISNEYA: DRUŽINA ROBINSON, ameriški film
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.55 PREDSTAVITEV DRUGEGA DELA POPEVK ZA PESEM EVRO-VIZIJE '90
17.40 POKRIJTE JI OBRAZ, angl. nadalj., 2/6
18.35 VAŠ ZELENJAVNI VRT, iz-obraž. serija, 3/8
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3x3
20.30 KOLO SREČE
22.05 DNEVNIK 3
22.25 GREHI, amer. nadalj., 2/7
23.15 ČAS LJUBEZNI, amer. film
0.55 VIDEO STRANI

NEDELJA, 29. IV.

8.15 — 23.40 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.40 OTROŠKA MATINEJA
10.00 LEPI UPI, zadnji del nadalj.
10.55 ROGAŠKI INSTRUMENTALNI KVINTET IN ANSAMBEL BRANETA KLAVŽARJA
11.25 KMETIJSKA ODDAJA
12.25 FORMULA 1, franc. nadalj., 3/13
13.10 PRISLUHNI MO TIŠINI
14.00 KRIZKRAJ
15.30 POKRIJTE JI OBRAZ, 3. del nadalj.
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 STARA DRUŠČINA, amer. film
17.55 KAVARNA
19.05 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
20.05 BALKAN EXPRES, 6. del nadalj.
21.00 ZDRAVO
22.20 DNEVNIK 3
22.40 SOVA
SKUPAJ NA SLEDI, 4. del angl. nanizanke
23.30 VIDEO STRANI

PONEDELJEK, 30. IV.

8.35 — 11.35 in 13.10 — 1.25

TELETEKST

8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
13.25 STARA DRUŠČINA SPET SKUPAJ, amer. film
14.35 BLEDE 89 — SP V VESLANJU, posnetek
15.35 SKUPAJ NA SLEDI, 4. del nanizanke
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
ZDRAVO
18.10 POKRIJTE JI OBRAZ, angl. nadalj., 4/6
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 3
20.05 D. JOVANOVIČ: PREVZGOJA SRCA (KARAMAZOVI), predstava SLG Celje
22.15 DNEVNIK 3
22.40 OSMI DAN
23.25 OPERNE ZGODBE, angl. serija, 4/10
0.25 SOVA
SKUPAJ NA SLEDI, angl. naniz., 5/11
1.15 VIDEO STRANI

TOREK, 1. V.

8.00 — 1.45 TELETEKST
8.15 VIDEO STRANI
8.25 PIHALNI ORKESTER PAPIR-NICE VEČE: PRAZNIČNA BUDNICA
8.55 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
11.20 MOZAIK, ponovitev
12.20 ZAKLJUČNI NASTOP PRVO-NAGRAJENCEV
REPUBLIŠKA TEKMOVANJA, I. del
13.05 LABIRINT, amer. film in dok. film
ZNOTRAJ LABIRINTA
15.35 SKUPAJ NA SLEDI, 5. del nanizanke
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
17.55 POKRIJTE JI OBRAZ, angl. nadalj., 5/6
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 MOJA POSLEDNJA SANJA, franc. nadalj., 2/6
21.05 PESEM UPORA, franc. glasbena oddaja
22.05 DNEVNIK 3
22.25 EVROSONG, zabavnoglasbena oddaja
23.10 SOVA
SKUPAJ NA SLEDI, 6. del naniz.
0.05 TEMNO OGLEDALO, amer. film
1.35 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

Opomba: nogomet Hajduk:Osijek
16.30 SP v umetnostnem drsanju: revija - 18.10 Svet športa — 19.00 Koroška poje — 19.30 Dnevnik — 20.00 Zrebanje lota — 20.05 Umetniški večer: Loren Bacall o Bogartu (dok. film) in Veliki sen (amer. film) — 23.50 Glasbena parada Radenci 90 — 0.10 Evrosong — 0.30 Igrani film — 2.00 Evrosong

TV ZAGREB

6.45 Poročila — 6.50 TV koledar — 7.00 Dragačevske trube — 7.30 Narodna glasba — 8.30 Risani film — 10.00 Evrosong — 14.00 Ponovitev nočnega programa — 16.00 Jugoslovani v Tasmaniji (dok. oddaja) — 16.30 Dnevnik 1 — 16.45 Nostalgični 1. maj — 18.15 Evrosong — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Zrebanje lota — 20.05 Zadnji kitajski cesar (igrani film) — 22.40 Dnevnik 3 — 23.00 Tajči (zabavnoglasbena oddaja) — 23.45 Šport danes — 23.50 Noč z vami — 0.50 Poročila

SREDA, 2. V.

8.35 — 1.15 TELETEKST

8.50 VIDEO STRANI
9.00 ČENČARIJA, 2. del
9.10 ROANOAK, zadnji del amer. nadalj.
10.00 ZAKLJUČNI NASTOP PRVO-NAGRAJENCEV REP. TEKMOVANJA, 2. del
10.50 MOJA POSLEDNJA SANJA, ponovitev 2. dela nadalj.
11.45 ZDRAVILO ZA STRAH, otroški musical
12.45 20 LET PTUJSKEGA FESTIVALA
13.25 ARABSKE PUSTOLOVŠČINE, angl. film
15.00 STOJI GARTELČ ZAGRAJEN
15.30 SKUPAJ NA SLEDI, 6. del nanizanke
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
17.15 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
18.20 POKRIJTE JI OBRAZ, zadnji del nadalj.
19.30 DNEVNIK 2
20.05 FILM TEDNA
NAVIGATOR, ameriški film
21.35 EVROSONG, zabavnoglasbena oddaja
22.15 DNEVNIK 3
22.35 NAGRADA DANNYJA KAYA
0.10 SOVA
SKUPAJ NA SLEDI, 7. del amer. nadalj.
1.05 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

Opomba: 20.15 nogomet — 1. tekma UEFA
nogomet Partizan:CZ
16.30 Satelitski programi — 18.30 Mostovi — 19.00 Vaš zelenjavni vrt (5. del) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Športna središča — 22.15 Svet poroča — 23.15 Satelitski programi

TV ZAGREB

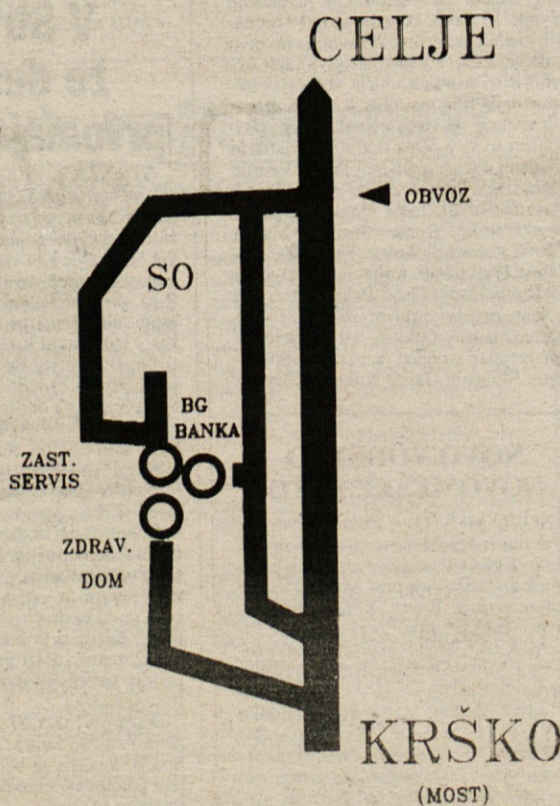
7.00 Poročila — 7.05 TV koledar — 7.15 Pihalni orkester Papirnice Vevče — 7.45 Oddaja za otroke — 8.20 Stevan Milenković (posnetek koncerta) — 9.00 Ponovitev nočnega programa — 11.00 Evrosong — 11.30 Evropske razglednice — 13.00 Traviata (opera) — 15.30 Folk hit — 16.30 Dnevnik 1 — 16.45 Telemost s Pekingom — 18.15 Ženam z ljubeznijo — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Sestanek na vrhu — 21.00 Dokumentarna oddaja — 21.45 Dnevnik 3 — 22.05 Jugoslovanski šanson Rogaška 89 — 23.10 Noč z vami — 1.10 Poročila

ČETRTEK, 3. V.

8.35 — 11.15 in 15.05 — 23.50
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
15.30 SKUPAJ NA SLEDI, 7. del angl. naniz.
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.00 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 VNOVIČ V BRIDESHEADU, angl. nadalj., 1/13
20.45 TEDNIK
21.50 DNEVNIK 3
22.10 RETROSPEKTIVA SODOBNEGA SLOVENSKEGA FILMA BUTNSKALA
23.40 VIDEO STRANI
DRUGI PROGRAM
16.00 Satelitski programi — 17.00 Studio Ljubljana — 19.00 Alo, alo — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Bill Oddie v raju (2. del angl. dok. serije) — 20.55 Mali koncert

UREDITEV PROMETA V ČASU REKONSTRUKCIJE

CKŽ OD 07. 05. DO 04. 06. 1990

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

v novomeškem Kabelskem razdelilnem omrežju na kanalu 3

DNEVNI SPORED ZA TA TEDEN:

18.31 obvestila
18.55 oglasi & mali oglasi
19.00 NOVICE
19.05 oglasi & mali oglasi
19.10 rezerviran čas
19.25 NOVICE (ponovitev)

NASLOV: Glavni trg 24/1
TELEFON: 068/23-611
TELEFAX: 068/21-696

BLACK & DECKER®

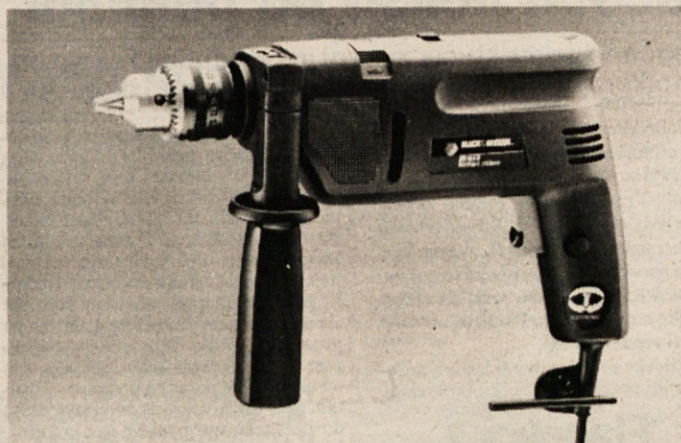
SVET ORODIJ

Tovarna električnega orodja Black & Decker iz Grosupljega je na letošnjem pomladanskem sejmu Alpe Adria poleg drugega predstavila tudi dva nova vrtnika, v katerih so združene vse dobre lastnosti prejšnjih modelov in najmodernejše tehnične rešitve projektantov električnih orodij za domačo in profesionalno rabo.

Vrtnik BD 154R

V sodobno oblikovanem ohišju je motor z nazivno močjo 550 vatov, ki mu z elektronskim vklopnim stikalom spreminjamo hitrost od 0 do 3.000 vrtljajev v minuti. Vrtnik je primeren za vrtnje v jeklo, beton (največji premer izvrtine pri obeh je 13 mm) in les, kjer znaša največji premer izvrtine 30 mm. S preklopnikom za navadno/udarno vrtnje, ki je nameščen na vrhu ohišja, izbiramo način delovanja glede na material, v katerega vrtamo, s preklopnikom na vklopnem stikalu pa izbiramo levo/-desno smer vrtenja. Ta možnost nam pride večkrat zelo prav. Če se nam, denimo, sveder pri vrtnju v zid ali več različnih materialov hkrati vleče, ga s preklopom v levo smer vrtenja lahko odvijemo. Enako velja za privijanje in odvijanje vijakov. Dodatni ročaj po potrebi montiramo na vpenjalni vrat vrtnika. V kateri koli položaj ga postavimo tako, da ga sukamo okoli vratu vrtnika.

Boljši časi za naše domače in poklicne mojstre

Elektronski vrtnik BD 230R s 650-vatnim motorjem je na našem trgu novost. Sodobno oblikovano ohišje z močnim dodatnim ročajem, preklopnik za izbiro hitrosti vrtenja in udarjanja ter možnosti vrtenja levo/dešno so glavne lastnosti tega vsestransko uporabnega orodja.

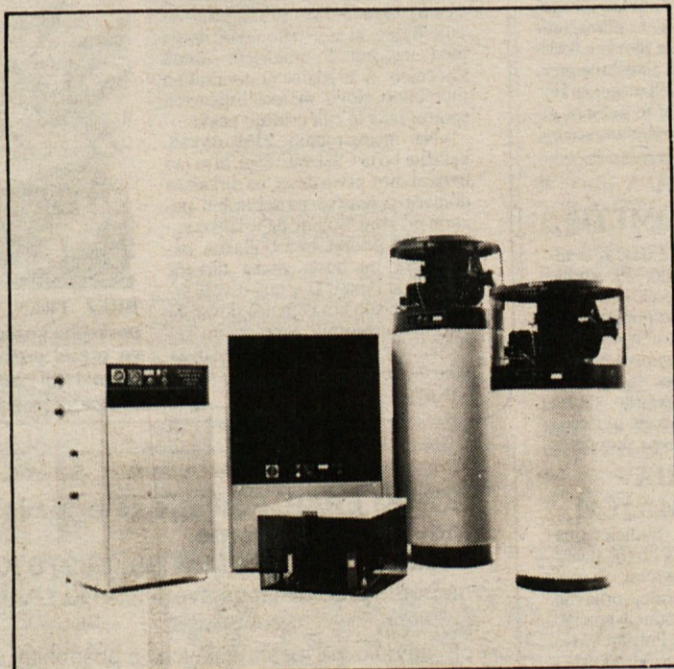
Vrtnik BD 230R

Ta model je namenjen zahtevnejšim uporabnikom in profesionalcem, saj ga odlikujejo številne možnosti: s posebnima preklopnikoma lahko nastavljamo hitrost vrtenja (0-1 100/min in 0-2 800/min) ter hitrost udarjanja (0-19 800/min in 0-50 400/min). Stroj s 650-vatnim motorjem tehta le 2,2 kg in je dvojno izoliran, tako da dodatna ozemljitev ni potrebna. Vključno stikalo z gumbom za elektronsko nastavitve hitrosti omogoča vnaprejšnjo izbiro v različnih območjih mehanske hitrosti in pri obdelavi različnih materialov. Na vrhu ohišja je poleg drugih tudi stikalo za izbiro smeri vrtenja, poleg njega pa posebna tabela. Na njej so odtisnjene priporočene kombinacije mehanske in elektronske nastavitve hitrosti, ki jih lahko spreminjamo glede na materiale. Vnešeni so tudi ustrezni premeri svedrov. Zaradi varnosti in lažjega dela ima vrtnik BD 230R močan dodatni ročaj, ki ga nastavimo na vpenjalni vrat in po želji obrnemo v najugodnejši položaj. Ob tem ročaju je montiran še nastavek za globino vrtnja. Vrtnik je tovarniško dovolj namazan in zato zahteva le običajno vzdrževanje. Ko se ščetke motorja izrabijo, se vrtnik samodejno izklopi. Tako je komutator zaščiten pred poškodbami. Če se stroj zaradi preobremenitve ali nepravilne uporabe pokvari, ga pošljete v najbližji zbirni servisni center (našteti so v garancijskem listu) oziroma kar v tovarniški servis v Grosuplje, kjer bodo okvaro v nekaj dneh odpravili in vam orodje vrnili po pošti.

Za vse ostale informacije, cenike in prospekte se obrnite na naslov BLACK & DECKER — JUGOSLAVIJA, p. o. Grosuplje, Brvace 11, 61290 Grosuplje, tel. 061/773-511 (h. c.), 061/771-196 (trgovina) in 061/771-021 (servis).

TOPLLOTNE ČRPALKE GORENJE

ZA OGREVANJE SANITARNE VODE IN PROSTOROV.

ODVZEMA TOPLOTO IZ ZRAKA,
JO ODDAJA VODI IN VAM TAKO PODARJA
2/3 ELEKTRIČNE ENERGIJE.

MOŽNOST OBROČNEGA ODPLAČEVANJA.

INFORMACIJE: GORENJE SERVIS, PARTIZANSKA 12, TITOVO VELENJE
TEL.: (063) 856-796

SILIKATNI FASADNI ZIDAK NF 1/1
SILIKATNI MODULARNI BLOK 4/1
CEPLJENA SILIKATNA FASADNA OPEKA

OPEKARNA-RUDNIK BREŽICE

MALOPRODAJNE CENE DIN/KOS

CENE VELJAJO le PROIZVAJALEC
NALOŽENO NA KAMION

**VRAČUNAN JE 25% POPUST
OB GOTOVINSKEM PLAČILU**

PORABA/m²:

ZIDAK	55
BLOK	23 (zid 20), 34 (zid 30)
250 x 65	55
250 x 120	23

NAZIV	FORMAT mm	DEB. mm	Z DAVKOM		BREZ DAVKA	
			bela	oker, rdeča	bela	oker, rdeča
ZIDAK	250x120x65		3,53	4,14	2,71	3,18
MOD. BLOK	290x190x140		13,02		10,00	
COS 20	250x65	20	1,32	1,45	1,02	1,12
COS 24	250x65	24	1,32	1,45	1,02	1,12
COS 30	250x65	30	1,36	1,52	1,04	1,17
COS 40	250x65	40	1,76	1,93	1,36	1,49
COS 60	250x65	60	2,63	2,92	2,02	2,25
COS 80	250x65	80	3,56	3,81	2,75	2,94
COV 33	250x120	33	3,79	3,79	2,93	2,93

OPEKARNA — RUDNIK BREŽICE; ŠENTLENART 71; 68250 BREŽICE

TEL.: (0608) 61-221, 61-798

ČESTITAMO OB PRAZNIKU DELA 1. MAJU

ZAHVALA

Ob smrti naše drage sestre

**ANGELCE
ŠKRAJNAR**

se iskreno zahvaljujemo za nesebično pomoč dr. Stražinarjevi in medicinski sestri Verici z Onkološkega inštituta v Ljubljani. Prav tako se zahvaljujemo sodelavkam iz lekarne Bežigrad, vsem prijateljicam in so-stanovalcem bloka Zaloška 76/A za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje, sorodnikom, prijateljem za prelepo cvetje in vaščanom Boričevega za podarjeni venec ter vsem, ki ste našo Angelco v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Enako zahvalo smo dolžni gospodu kaplanu za tople poslovilne besede in lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoci: vsi njeni

Novo mesto, 23. 4. 1990

CVETLIČARNA *Vrtnica*

**SONJA GRILC
STRAŽA**

Po konkurenčnih cenah nudim:
— rezano cvetje, lončnice,
— vence, ikebane, poročne
— šopke
— sadike, sveče in različne pri-
pomočke

Naročeno dostavljam na željen
naslov. Aranžmaja za poroke
na domu ne računam.

»POD KUČARJEM«

Šola je tako resna stvar, da jo jemljemo
»totalno« neresno, pravijo učenci iz osnov-
ne šole ing. Janeza Marentiča v Podzem-
lju. Toda šolsko glasilo »Pod Kučarjem«,
ki so nam ga poslali v uredništvo, so nare-
dili »totalno« resno. Da ne bo kdo mislil,
da je preveč smrtno resno, zapišimo rajši,
da so ga naredili čisto zares: časopis z re-
pom in z glavo. Med glavo in repom pa je
sila mikaven trup, namreč zanimiv šopek
listov, na katerih piše o naši tovaršici,
mami, o zgodovini šole, o Podzemlju, iz-
kopaninah na Kučarju, o moji vasi in se-
veda mačku. To in risb obilo — skratka:
zanimivo glasilo.

L. M.

BELT

Čestitamo
ob
1. maju
prazniku
dela

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

vabi k sodelovanju podjetnega zasebnika za

**PRODAJO ŠOLSKÉ LITERATURE in
ŠOLSKIH IN PISARNIŠKIH POTREBŠČIN**

v avgustu in septembru na področju Novega mesta in okolice.

Pogoji: lastno trgovsko podjetje ali obrt; lasten ali najet lokal na
primernem kraju v mestu. Zaželeno je lastno tovorno ali
poltovorno vozilo.

Pisne ponudbe pošljite na naslov:
Državna založba Slovenije, Marketing, Mestni trg 26, 61000
Ljubljana

**RUDNIK RJAVEGA
PREMOGA
KANIZARICA
68340 Črnomelj**

Za gospodinjstva nudimo do
konca maja 1990

**RJAVI PREMOG
10% ceneje**

Dostava ob vsaki uri na vsako
dvorišče z našimi tovornjaki:
2,5 t, 5 t, 7 t, 8 t, 10 t, 20 t. Izko-
ristite ugodnost, saj po treh mi-
lih zimah lahko pričakujemo
hudo in dolgo zimo!

POKLIČITE NAS
NA TELEFON
(068) 52-370 ali 52-322

IKI
p. o. GLOBOKO

PROIZVODNJA

Program kmetijske mehanizacije
— siloreznik GRIČ 4000
— puhalnik TKI-KV-6P
— dodajalna miza
— oskrba z rezervnimi deli
— napajalne posode in ostale storitve

TRGOVINA NA VELIKO IN MALO — PRODAJALNA V GLOBOKEM

— gradbeni materiali
(cement, apno, opeka, izolacijski materiali, betonsko železo, armaturne mreže, kritine, barve...)
— kmetijska mehanizacija
(traktorji, nakladalci, trosilci, kombajni, silorezniki, puhalniki...)
— umetna gnojila

VARČUJTE, OBIŠČITE NAS, ZAHTEVAJTE PONUDBE!

TKI — GLOBOKO
68254 Globoko 50 A
Tel.: 0608-69-374
Fax.: 0608-69-437

DANA

Zakladnica pristnih okusov

Nudimo vam: likerje, močne alkoholne pijače,
naravna žganja, emulzijske likerje, sadne sirupe PIKA,
sadne sokove, nizkokalorične sokove VITKA,
osvežilne gazirane pijače

OB 27. APRILU IN 1. MAJU NAŠE ISKRENE ČESTITKE !

OPREMA
KOČEVJE

PROIZVODNO IN TRGOVSKO PODJETJE, p. o.
61330 KOČEVJE, Tomšičeva ul. 13

OBJAVLJA

PROSTA DELA:

**VODENJE SLUŽB VZDRŽEVANJA
IN VAROVANJA PREMOŽENJA**

1 delavec

V kompleks vzdrževanja in varovanja premoženja štejejo: in-
vesticije, industrijsko vzdrževanje, splošno vzdrževanje, varo-
vanje in zavarovanje ter avtopark

Pogoji: visoka ali višja izobrazba tehnične, ekonomske ali druž-
boslovne smeri z ustreznimi izkušnjami in vidnimi rezultati dela
iz kompleksnega ali segmentnega področja dejavnosti

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas, s polnim delov-
nim časom in 3-mesečnim poskusnim rokom.

Prijave z dokazili pošljite na naslov: Proizvodno in trgovsko po-
djetje OPREMA, p. o. Kočevje, 61330 Kočevje, Tomšičeva c. 13
— Kadrovska služba, v 15 dneh po dnevu objave.

tedenski koledar

Četrtek, 26. aprila — Zdenka Petek, 27. aprila — Ustanovitev OF Sobotna, 28. aprila — Vito Nedelja, 29. aprila — Katarina Ponedeljek, 30. aprila — Samo Torek, 1. maja — Praznik dela Sreda, 2. maja — Boris Četrtek, 3. maja — Aleksander Petek, 4. maja — Florjan Sobotna, 5. maja — Angel Nedelja, 6. maja — Judita Ponedeljek, 7. maja — Gizela Torek, 8. maja — Dan Rdečega križa Sreda, 9. maja — Dan zmage

LUNINE MENE

1. maja ob 22.18 — prvi krajec
9. maja ob 21.31 — ščip

kino

BREŽICE: 26. 4. (ob 20. uri) jugoslovanski film Kuduz. 27. in 28. 4. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Teksaški graničar. 29. (ob 18. in 20. uri) in 30. 4. (ob 20. uri) ameriška akcijska komedija Moja mačeha je z drugega planeta. 2. 5. (ob 18. in 20. uri) hongkonški karate film Zaobljuba. 4. 5. (ob 20. uri) ameriški erotični film Uživanje v svili. 5. 5. (ob 18. in 20. uri) ameriški avanturistični film Indiana Jones — zadnji križarski pohod. 7. 5. (ob 20. uri) francoski film Rozelin in levi. 8. in 9. 5. (ob 20. uri) ameriška grozljivka Helreizer.
ČRNOMELJ: 26. 4. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Indiana Jones — III. del. 27. 4. (ob 20. uri) ameriški vojni film Biloxi blues. 27. 4. (ob 21. uri) erotični film Vonj telesa. 29. 4. (ob 18. uri) ameriški karate Karate Kid — III.

službo dobi

KDOR ima veselje do dela v gostinstvu, naj pokliče tel. (0608) 60-0311 (P17-112MO).
IZKUŠENE ORGANIZACIJE vam bomo k sodelovanju. Zelo zanimiv artikel! Prodajamo na območju v Beli krajini in Dolenjski. Informacije na tel. (064) 50-408, od 16. do 20. ure. (P17-110MO).
ZAPOSLIM Siviljo za serijske dela. Dam tudi delo na dom. KROJAŠTVO Mojca MAZOVEC. V Brezov log 14, Novo mesto, tel. 24-946. (P17-92MO).
ZAPOSLIM dve natakari (lahko brez kvalifikacije). Tel. (0608) 33-549, Cesta 4. julija 104, Krško. (P17-58MO).
PROŠTI VIKENDI in lasten prevoz sta pogoj za visoko provizijo in takojšnje plačilo. Dobimo se v modri sobi hotela Metropol 26. in 30. aprila ob 20. uri. (1385-SD-17).
ČE POTREBUJETE priložnostni zaslužek in imate lasten prevoz, je prava številka za vas tel. 23-9761 (1400-SD-17).
DEKLE, ki ima veselje do dela za šankom ali v kuhinji, takoj zaposlim. Stanovanje in hrana v hiši. Tel. (0608) 68-395. (P17-45MO).

stanovanja

ODDAM ENOSOBNO stanovanje v Brežicah. Kličite na (063) 33-893, popoldne. (1394-ST-17).

motorna vozila

PRODAM TOVORNJAK TAM-5000 za prevoz kontejnerjev (letnik 1973) ali zamenjam za manjšega — po dogovoru. Nad Krko 12, Otočec. (1403-MV-17).
Z 128, letnik 1985, prodam. Tel. 26-535. (1380-MV-17).
APN 6, malo vožen, ugodno prodam. Tel. 27-214, popoldne. (P17-49 MO).
Z 750, letnik 1978, v voznem stanju, neregistriran, prodam. Jože Pavlin, Gotna vas 13, Novo mesto, tel. 21-426. (1369-V-17).
ZASTAVO 101 GTL, letnik decembra 1986, prodam za 6.000 DEM. Tel. 28-794. (1381-MV-17).
GOLF JXD, letnik 1986, prodam za 16.000 DEM dinarske protivrednosti. Tel. 24-121 int. 1495, dopoldne. (P17-86 MO).
128, stara 10 mesecev, globlje modre barve, ugodno prodam 25% ceneje. Tel. 84-312. (P17-87 MO).
ŠKODO 120 L, letnik 1989, prodam. Tel. (0608) 62-183 ali na naslov: Krošelj, Gor. Lenari 48, Brežice. (P17-91 MO).
ZASTAVO 128, letnik julij 1986, prodam za 6.000 DEM dinarske protivrednosti. Rado Cotič, Cviljba 34, Dolenjske Toplice. (1372-MV-17).
PRODAM DELE za 126 P. Vsak dan popoldne. Planinšek, Goljov trg 10, Trebnje. (P17-54MO).
126 P, letnik 1989, registriran do aprila 1991, prodam. Tel. 84-347. (P17-59 MO).

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DIC, tozdr Dolenjski list, Novo mesto.
UREDNIŠTVO: Drago Buetje (glavni urednik in vodja tozdra), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dražga, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič, Jožica Tepey in Ivan Zoran.
TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-44059 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto).
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 7 din, naročnina za 2. trimesečje 80 din; za delovne in družbene organizacije 160 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto.
OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 100 din, na prvi ali zadnji strani 200 din; za razpise, licitacije ipd. 120 din. Mali oglasi do deset besed 80 din, vsaka nadaljnja beseda 8 din.
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006. Nenaročenih republikov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje Republike Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozdr Grafika, Novo mesto. Risk Ljudska pravica, Ljubljana.

del in (ob 20. uri) ameriška komedija Seks, laži in video trakovi.

KRSKO: 26. 4. (ob 20. uri) ameriška erotična melodrama Devet noči in pol. 27. 4. (ob 22. uri) ameriški erotični film enajst dni in enajst noči. 29. 4. (ob 18. uri) ameriški avanturistični film Ptice roparice. 1. 5. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Legenda o zlatu. 2. 5. (ob 18. uri) nemško-avstrijski glasbeni film Johann Strauss. 3. (ob 20. uri) in 4. 5. (ob 18. uri) ameriška komedija Riba, imenovana Vanda. 4. (ob 20. uri) in 6. 5. (ob 18. uri) ameriški avanturistični film Dovoljenje za ubijanje. 8. in 9. 5. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Obračun v Hong Kongu — I. del. 9. 5. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Smrtonosno orožje — II. del.

KRMELJ: 28. 4. ameriška komedija Duh porno zvezde.
NOVO MESTO — DOM KULTURE: Od 26. do 28. 4. (ob 18. do 20. uri) ameriška fantastična komedija Izganjalci duhov. 2. 27. in 28. 4. (ob 22. uri) ameriški erotični film nismo device. 29., 30. 4. ter 1. in 2. 5. (ob 17.30 in 20. uri) ameriški fantastični film Legenda. Od 4. do 6. 5. (ob 18. in 20. uri) ameriško-francoska komedija Bogovi so zopet padli na glavo — II. del. 7. 5. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Človek na begu.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 27. do 29. 4. (ob 17. in 19. uri) ameriški film Cocktail. 30. 4. ter 1. in 2. 5. (ob 17. in 19. uri) ameriški film Nadine. Od 4. do 6. 5. (ob 19. uri) ameriški film Špijski v zasedi. 7. in 8. 5. (ob 19. uri) ameriški film Mala mama. 9. 5. ameriški film Popolnanske strasti.
SEVNICA: 26. in 27. 4. ameriška komedija Duh porno zvezde. 28. in 29. 4. ameriška komedija Dvojčki.

R 4 TL, letnik 1977, prodam po ugodni ceni. Ivan Pirč, Biška vas 32, Mirna Peč. (P17-62 MO).

R 4 GTL, letnik 1988, prodam. Tel. 65-665. (P17-63 MO).

LADO NIVO, letnik 1988, prevoženih 30.000 km, dobro ohranjen, prodam. Janez Abram, Dobrava 9, Kostanjevica na Krki, tel. (0608) 60-001. (P17-65 MO).

126 P, letnik 1987, prodam. Tel. 42-453. (P17-66 MO).

GOLF DIESEL, star 5 mesecev, in R 5, nov, prodam. Tel. 73-451. (P17-68 MO).

Z 750, letnik 1979, in Z 101, letnik 1980, prodam. Tel. 25-894. (P17-67 MO).
FIAT 750, letnik 1981, prodam. Jevšek, Glavni trg 2, Novo mesto. (1377-MV-17).

APN 6, letnik 1987, prodam. Igor Kos, Črmošnjice 17, Stopiče. (1378-MV-17).

126 P v zelo dobrem stanju, letnik 1979, registriran do julija, nujno prodam. Tel. 57-199. (1379-MV-17).

PRODAM VW 1300, letnik 1971, prva registracija 1976, kovinske zlate barve, za 3000 DEM, leto in pol star motor APN 6 S pa za 50% nove cene. Pod Trško Goro 33, Novo mesto. (P17-101 MO).

CITROEN VISO 11 RE, letnik 1985, prevoženih 58.000 km, odlično ohranjen, brezhibno, prodam. Tel. 25-347. (1388-MV-17).

R 5 kampus, rdeče barve, star tri mesece, prodam. Tel. 21-193. (čak-MV-17).

R 4, star 6 mesecev, ugodno prodam. Tel. 43-570. (P17-74 MO).

MOTOR MZ ETZ 150, star eno leto, prodam. Tel. 42-698. (P17-75 MO).

DIANO 6 LC, letnik 1980, registrirana do oktobra 1990, ugodno prodam. Tel. 27-796. (P17-76 MO).

FIAT 126 PGL, nov, ugodno prodam. Tel. 51-288. (P17-77 MO).

Z 101, letnik 1985, prodam. Barbo, Jugorje 15, Brusnice. (P17-79 MO).

R 5 kampus, star 4 mesece, mentol kovinske barve, zatemnjena stekla, kasko zavarovan, nujno in ugodno prodam. Tel. 24-475. (P17-81 MO).

JUGO KORAL 55, letnik 1988, in APN 6, letnik 1986, malo rabljen, prodam. Groblje 38, Sentjernej. (P17-82 MO).

126 P, letnik 1986, in Z 750, letnik 1981, prodam. Kregar, Pod Srobotnikom 31, Straža, tel. 84-754. (P17-83 MO).

R 9, letnik 1983, prodam. Jože Primc, Zelena pot 8, Črnomelj, tel. 51-781. (P17-84 MO).

KOMBI Z 850, letnik 1985, in VISO super E, letnik 1981, ugodno prodam. Tel. 76-009. (P17-85 MO).

APN 6, nov, prodam. Tel. 43-736. (1398-MV-17).

JUGO KORAL 55, oktober 1989, ugodno prodam. Tel. 49-636. (P17-90 MO).

MERCEDES 200 D prodam. Tel. (0608) 60-1. (P17-11 MO).

Z 101, letnik 1985, in CTX 80, letnik 1985, prodam. Tel. 65-654.

Z 101, letnik 1986, prodam. Mavrič, Tržišče. (P17-116 MO).

JUGO 45 koral, star tri mesece, prodam. Tel. (0608) 70-029. (P17-116 MO).

ZASTAVO 850, letnik 1985, prodam. Tel. 23-984. (1395-MV-17).

Z 101, letnik 1984, prodam. Tel. 21-575. (P17-105 MO).

Z 101, letnik 1978, registrirana do oktobra 1990, prodam. Tel. (0608) 62-457, zvečer. (P17-104 MO).

R 4, registriran do marca 1991, prodam za 2800 DEM. Tel. 65-545, po 18. uri. (P17-103 MO).

BT 50 Tomos (1988), kot nov, izredno poceni prodam, 55% cene novega (10.900). Tel. (068) 45-358. (P17-106 MO).

VW HROŠČ 1300, registriran do septembra 1990, prodam za 13.000 din. Puntar, Wolfova 2, Leskovec pri Krškem, tel. (0608) 33-228. (čak-MV-17).

126 P, letnik 1980, ohranjen, prodam resnemu interesentu za 1500 DEM. V Brezov log 41, Novo mesto. (1392-MV-17).

Z 101, letnik 1979, prevoženih 60.000 km, prodam. Drago Taborski, Cankarjeva 13, Novo mesto. (P17-96 MO).

PEUGEOT 309 GL profil, letnik 1987, in 126 P, letnik 1978, prodam. V Brezov log 37, Novo mesto, tel. 25-001. (P17-97 MO).

LADO RIVO, letnik november 1986, in motor Tomos 15 SLC prodam. Tel. (0608) 77-378. (P17-98 MO).

GOLF JL DIESEL, letnik 1984, prodam. Turk, Brusnice 58 A, Brusnice. (P17-100 MO).

R 4 TL, letnik 1978 (registracija je potekla marca letos), prodam za 1.000 DEM. Tel. (0608) 81-536, popoldne. (P17-8 MO).

MOTOR BT 50 prodam ali menjam za APN 6. Tel. 76-571. (P17-10 MO).

126 P, december 1987, prodam. Ogled vsak dan. Kopač, Pot na Gorjance 9 b, Novo mesto. (1315-MV-17).

NOV MOTOR avtomatik A3S prodam. Tel. 65-582. (1318-MV-17).

MOTOR APN 7, letnik 1986, prodam 50% ceneje. Tel. 21-600. (1320-MV-17).

APN 6S, letnik 1988, s čelado ugodno prodam. Marko Istenič, Cegelnica 74, Novo mesto. (1315-MV-17).

LADO SAMARO, staro 16 mesecev, prevoženih 20.000 km, registrirano do januarja 1991, prodam za 85.000 din. Prodam tudi šotor Izvidjač za štiri osebe za 2.000 din. Tel. (0608) 70-395. (P17-15 MO).

VW 1200 prodam za 1000 DEM. Vse informacije dobite v soboto in nedeljo pri Jožetu Smitu, Gabrije 143, Brusnice. (1337-MV-17).

LAŽJE KARAMBOLIRAN JUGO 45, letnik 1984, vozen, prodam. Alojz Novak, Ratež 3. (1338-MV-17).

ZASTAVO 101, december 1978, na novo registrirano in v dobrem stanju, prodam. Informacije na tel. (0608) 32-208. (P17-25MO).

Z 101, staro 7 mesecev, prodam. Tel. 42-487. (P17-24MO).

Z 750, letnik 1982, ugodno prodam. Ogled vsak dan popoldne. Naslov: Ludvik Mežan, Gor. Ponikve 1, Trebnje. (P17-23MO).

ALUMINIJASTA PLATIŠČA za Z 101, Z 128, brez gum, ugodno prodam. Tel. 28-706. (P17-49MO).

Z 750, letnik 1984, registriran do oktobra, prodam. Anica Novak, Vina Gorica 19, Trebnje. (1364-MV-17).

126 P, letnik 1980, LADO 1200 S, 1987, in koso za Tomo Vinkoviča, prodam. Telefon 76-503. (1362-MV-17).

Z 750, letnik 1984, registrirano do 1991, prodam. Cena 2300 DEM. Zdravc Uhan, Rodine, Trebnje. (1360-MV-17).

CITROEN GS-PALAS, letnik 1977, prodam. Telefon 25-563. (1349-MV-17).

GOLF DIESEL, letnik 1984, 90000 km, prodam za 70.000 din. Tel. 27-794. (P17-48MO).

126 P, letnik 1987, prodam. Jože Borse, Herinija vas, Otočec. (1356-MV-17).

ZASTAVO 101 comfort, letnik 1982, prodam. Tel. 20-583, po 14. uri. (1353-MV-17).

ZASTAVO 128, letnik 1985, prodam. Tel. 27-943, popoldne. (1354-MV-17).

LADO 1200 S, staro 2 leti in pol, prevoženih 12000 km, prodam. Tel. (0608) 31-813. (P17-47MO).

JUGO 55, januar 1989, prodam ali zamenjam za R 4, star 4—5 let. Tel. 56-384, popoldne. (P17-42MO).

R 5 GTL, letnik 1987, prodam. Tel. (068) 21-021. (P17-41MO).

JUGO 45, letnik 1988, prodam. Tel. 49-475. (P17-39MO).

Z 750, letnik 1981, registrirano za celo leto, in R 4, letnik 1977, dobro ohranjen, prodam. Tel. (068) 76-437. (P17-43MO).

Z 750, letnik 1978, registrirano do konca julija, prodam. Hribar, Ostrog 10, Sentjernej. (P17-27MO).

Z 101 comfort, letnik 1982, obnovljeno, prevoženih 62000 km, prodam. Miran Rudman, Skopice 33, Krška vas. (P17-28MO).

Z 750 lux, letnik 1976, obnovljeno, v dobrem stanju, prodam. Dulc, Stranje 9, Škocjan. (P17-29MO).

prodam

KOZO z mladičem, elektromotor (5,5 KM) in motorno kolo Jawa 175 cm³ — vse po zelo ugodni ceni prodam. Albin Povše, Drganja sela 24, Straža. (P17-3MO).

5 m³ SMREKOVH DESK debeline 3 cm in 5 cm ter Z 101, letnik 1973, prodam. Marjan Gorenc, Spodnje Vodalce 29, Tržišče. (P17-6MO).

LOVSKO PUŠKO ČZ 12/7 x 65 R s strelnim daljnogledom 4 x 40-sulkska montaža, prodam. Tel. (068) 41-014 po 20. uri. (1266-PR-17).

NEMŠKEGA OVČARJA, starega tri leta, oddam. Tel. (068) 22-019. (čak-PR-17).

PRODAM 2 m³ suhih hrastovih desk in 2 m³ suhih smrekovih plohov. Naslov v upravi lista. (1325-PR-17).

ROKY voziček, avto sedež in stolček za k mizi prodam. Tel. 25-821. (1326-PR-17).

PRODAM SENO. Tel. (068) 65-670. (1334-PR-17).

UGODNO PRODAM 4 ha košnje. Možna uporaba gospodarskega poslopija v Sp. Lakencu ob asfaltni cesti. Tel. (068) 45-189, jutraj ali zvečer. (P17-22MO).

RABLJENA KOLESA BMX, special 5, otroško (do 10 let) ter pralni stroj Žopas in štedilnik (2 plin, 2 elektrika) prodam. Mandić, Zagrebška 6 a, popoldne. (1366-PR-17).

BETONSKI MEŠALEC, nov, ugodno prodam. Tel. 85-107. (1363-PR-17).

HARMONIKO Železnik ha, a, e dur prodam ali zamenjam za CO₂ aparat. Tel. 49-049. (1361-PR-17).

ČEBELNJAK s priborom (15 panjev) in dva prašiča (do 120 kg) ter vitreke molzni stroj (nov) prodam. Tel. 27-675. (P17-31 MO).

NOVO TRAJNO ŽAREČO PEČ za centralno Feroterm 40 KW za 25% ceneje ter malo rabljene kovinske rešetke za govedo (80 x 100 cm) za polovično ceno prodam. Tel. (0608) 31-262. (P17-30MO).

SENO in koruzo prodam. Zierl, Slepšek 8, Mokronog. Tel. 49-731, ob sobotah in nedeljah. (P17-36 MO).

PRODAM 1,1 m³ suhih češnjah plohov debeline 5 cm. Tel. 40-301. (P17-37 MO).

ITALJANSKI KOMBINIRANI VOZICEK prodam. Tel. (0608) 31-438. (P17-26 MO).

VARILNI APARAT, skoraj nov, manjši, Gorenje, s termočlenom, prodam. Tel. 73-259. (1357-PR-17).

SUPER COLOR GRUNDIG in videorekorder hi-fi stereo, vse novo, prodam. Colarič, Cesta herojev 38, Novo mesto. (1355-PR-17).

TRACNO ŽAGO za razrez hlodovine prodam. Tel. (068) 43-641. (1346-PR-17).

PRODAM 6 prašičev (20 kg) in 5 krav. Zupančič, Strelac 5, Šmarješke Toplice. (1342-PR-17).

PRALNI STROJ Gorenje v brezhibnem stanju, star 10 let, ugodno prodam za 2.000 din. Tel. (068) 26-069. (P17-21MO).

NEMŠKO OVČARJO, staro 11 tednov, prodam za 900 din. Tel. 23-280. (1397-PR-17).

CIRKULAR z motorjem 4,5 KW, malo rabljen, prodam za 7000 din. Stane Saje, Vel. Loka 71, Vel. Loka. (P17-114MO).

PRODAM KOZLA, kozo z mladiči, šrotar — ružilec za koruzo, ali menjam za drva. Tel. 65-749. (1391-PR-17).

MALO RABLJENO nahrbtno škroplilnico Stihl in grablje Sonce ter rabljen pralni stroj Gorenje po ugodni ceni prodam. Tel. 41-064, od 6. do 7. ure jutraj. (P17-80MO).

NOV BARVNI TELEVIZOR Blaupunkt MS 76/55 prodam. Informacije na tel. (0608) 60-199. (P17-88MO).

BARVNI TELEVIZOR Iskra, rabljen, z daljinskim upravljanjem, brezhiben, in pralni stroj Gorenje 663 bio, rabljen, brezhiben, prodam. Tel. 26-872, od ponedeljka dalje. Erak, Slavka Gruma 30, Novo mesto. (P17-89MO).

PRODAM 10 m³ hrastovega lesa debeline 5 cm. Tel. (0608) 61-564. (P17-93MO).

BOROVO OSTREŠJE (grušt) za hišo prodam. Tel. 76-554, petek, sobota, nedelja popoldne. (1386-PR-17).

BARVNI TELEVIZOR Grundig ugodno prodam. Tel. 22

NUDIMO vam vse informacije o zaposlitvi v tujini. Telefon (064) 70-365. (P17-1MO)
ŽENSKO za občasno pomoč v gospodinjstvu in na vrtu iščem. Ponudbe pod šifro: »KRŠKO«. (P17-44MO)

preklici

JOŽEFA KRANJC, Klenovik, prepovedujem dejanje kakršnekoli škode po naših parcelah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala. (1347-PK-17)

čestitke

LIDIJI JERINA iz Metlike iskreno čestitamo ob uspešno končanem študiju na medicinski fakulteti — stara mama, Štublarjevi in Škofovi. (P17-94MO)

zahvale

Iskreno se zahvaljujem zdravniškemu osebju novomeške bolnišnice, posebno dr. Janežu in dr. Žuniču, ki sta mi rešila življenje z uspešno opravljeno operacijo glave. Hvaležna pacientka Veselka PAVLOVIČ. (1328-ZA-17)

Veterinarju ZIDARJU iskrena zahvala za uspešno zdravljenje! Hvaležna Pavla Glušič, Jesenice 19, Šentrupert. (1348-ZA-17)

obvestila

ROLETE — ŽALUZIJE izdelujem in motiram po konkurenčnih cenah. Tel. (068) 44-662. (P17-56MO)

NESNICE, mlade jarkice pasme hisex, rjave, stare 12 tednov, iz kooperacijske reje, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodnih dnevnih cenah. Naročila sprejema in daje vse informacije: Jože Prosenik, gostilna Humeč, Dobova, tel. (0608) 67-607. (P8-6MO)

GRADITELJI IN INSTALATERJI, POZOR! Po ugodni ceni izdelujem peči in boilerje za centralno ogrevanje. Kličite popoldne ali zvečer na tel. (063) 39-878! (P17-9MO)

SALON ZA MASAŽO
»ROMANA«
SAVNA
HOTEL GARNI OTOČEC, tel. 85-150, 21-830. (ček-OB-17)

STEKLARSTVO
ANTON KASTELIC
Dvor pri Žužemberku
Izvajam vsa steklarska dela in se priporočam! (1368-OB-17)

ZAHVALA

V 86. letu nas je zapustila sestra, teta in botra

FRANČIŠKA UMEK

iz Velikega Cerovca 32

Prisrčna hvala vsem sorodnikom, prijateljem, ki so nam pomagali, darovali vence in cvetje in izrekli sožalje. Zahvala tudi patru za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob težki in nenadomestljivi izgubi drage mame, stare mame, tašče, sestre in tete

AMALIJE SLANC

iz Slamne vasi 9

se najlepše zahvaljujem vsem, ki ste z nami sočustvovali in nam kakorkoli pomagali ter izrazili sožalje, darovali cvetje in pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je zapustil naš dragi stari oče, tast, brat in stric

IGNAC PATE

iz Repč pri Trebnjem

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Hvala govorniku za poslovilne besede, pevskega zboru in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

IVAN RUNOVEC

iz Krškega

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujem delovnim organizacijam ZS TRIGLAV POS KRŠKO, SOP Klepar Krško, Obrtnemu združenju Krško, kolektivu Trznice in ZZB NOV Krško. Posebna hvala pevcem za zapete žalostinke, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred in govorniku Stanetu Kukoviču za poslovilne besede ob odprtem grobu. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

JOŽEFA SAKSIDA

z Dolža 64

Prisrčno se zahvaljujem vsem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, darovali cvetje in vence, nam izrekli sožalje ter pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Naša iskrena hvala Tovarni zdravil Krka, Komunali Novo mesto in OŠ Janeza Trdine iz Stopič, še posebno pa sosedom in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

Ena se tebi je želja spolnila,
v zemlji domači da truplo leži.

(F. Prešeren)

Za vedno je odšla k večnemu počitku naša dobra žena, sestra, teta, prijateljica

IVANKA MILETIČ

(roj. Kapler)

iz Brežic, Hrastinska pot 47

Globoko presunjeni ne moremo verjeti, da je ni več med nami. Šele dve leti je, odkar se je po mnogih letih vrnila iz Amerike v rodni kraj, da bi jesen življenja preživela med svojimi. Zahrbtna bolezen ji je pretrgala življenje mnogo prezgodaj. Zahvaljujemo se vsem, ki ste jo tako številno pospremili na njeni zadnji poti, nam izrekli sožalje in darovali cvetje ali za boj proti raku. Hvala zdravstvenemu osebju s kirurgije Splošne bolnice Novo mesto za lajšanje bolečin in g. župniku za tolažilne besede in lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi, ki smo jo imeli radi

Ljubili svojo ste družino,
ljubili zemljo ste in dom,
ostala grenka nam je bolečina,
ko odšli ste v večni dom.

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga, skrbna mama, babica, prababica in teta

MARIJA MIHALIČ

Družinska vas 21, Šmarješke Toplice

Najiskrenejše se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje. Posebna zahvala nevrološkemu oddelku bolnice Novo mesto za lajšanje bolečin, sodelavcem Tovarne zdravil Krka-PE Hotel grad Otočec, gospodoma župnikoma za lepo opravljen obred ter pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

Žrtvovati se, trpeti —
bilo vaše je življenje,
iti preko smrti, spet živeti
bil vaš up je, hrepenenje...

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je za vedno zapustila naša dobra mama, babica in teta

NEŽA KUKMAN

iz Ručetne vasi 5, Črnomelj

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste našo mamo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebno zahvalo izrekamo osebju kirurškega oddelka novomeške bolnišnice, duhovnikoma iz Črnomlja, Sekciji za promet Novo mesto, ZB za poslovilne besede in pevcem. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

Ljubila si svojo družino,
ljubila si delo in dom,
ostali smo z bolečino,
ti odšla si v večni dom.

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

LJUDMILA ŠKARJA

iz Ravnika pri Šentrupertu

Prisrčno se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrazili sožalje, podarili cvetje, g. župniku in g. Branku za lepo opravljen obred, pevskega zboru za zapete žalostinke in Malči Kostrelčevi za poslovilne besede ob odprtem grobu. Hvala zdravnici Munkovi in patronažni sestri. Vsem ponovno prisrčna hvala!

Vsi njeni

Ljubil si svojo družino,
ljubil si delo in dom.
Ostali smo z bolečino,
ti odšel si v večni dom.

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil dobri in skrbni mož, oče in stari oče

MATIJA HUDAK

Učakovci 13 pri Vinici

Iskreno se zahvaljujem sorodnikom, vaščanom in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujem oddelku za intenzivno nego na kirurgiji v novomeški bolnici, organizaciji ZB Vinica, tozdu Novoteks Vinica, lovski družini Vinica, GD Učakovci, Beltu Črnomelj, društvu upokojencev Črnomelj, govornikoma Živčiču in Maliču za poslovilne besede pri odprtem grobu ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Anica, sin Matija z družino, hčerke Anica, Slavica in Marija z družinami iz Kanade

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega, nepozabnega moža, brata, svaka in strica

FRANCA ZAGORCA

iz Orehovice 34

se prisrčno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam pomagali, izrekli ustno ali pisno sožalje, podarili cvetje in pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni družinam Tadešek, Božič in družini Štefke Jančar za nesebično pomoč, osebju zdravstvenega doma Šentjernej — dr. Baboriču, patronažni sestri — za njihov trud in obiske na domu v času njegove bolezni, pevcem iz Orehovice, godbi iz Šentjerneja, gasilskim društvom, nosilcem praporjev in govornikom za poslovilne besede ter gospodu župniku za opravljen obred. Vsem prisrčna hvala!

Žalujoči: žena Rezka, brat Jože, svakinja Vera, nečaka Dušan z družino in Silvana ter ostalo sorodstvo

